

DE INDISCHE COURANT

Directeur-Hoofredacteur: W. BELONJE.

Verzocht dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd. Abonnementsprijs in de stad, te Pasoeroean, Lawang en Malang f 7.50; elders f 10.—, buitenland f 12.— bij vooruitbetaling.

Maandabonnement voor Soerabaja, Pasoeroean, Lawang en Malang (kotta) f 2.50; elders f 3.50.

Men abonneert zich voor volle kwartalen. Telefoon: uitsluitend voor de redactie Z. 2000; bureau hoofdredacteur Z. 2296; huis hoofdredacteur hotel Ngemplak kamer 16, huis redactie Z. 1427 (eerste redacteur); Z. 2769, (stads-redacteur).

EERSTE BLAD

Dit nummer bestaat uit vijf bladen.

Sophisterij.

De *Javabode* is het natuurlijk niet eens met onze opmerking over haar neiging om tegenstellingen te scheppen, waar die er niet zijn. Wij hebben ongelijk en het blad draait de rollen precies om. Niet de *Javabode* maakt zich aan het door ons gesignaleerde euvel schuldig, maar wij. Het blad zegt namelijk zonder eenige bewijslivering, zonder ook maar iets te beweren, dat op een logisch betoog lijkt:

„Men behoeft 't niet eens te zijn met een of andere opvatting van een ander dagblad; maar dat geeft toch geen recht tot veronderstellingen, welke erg naar insinuaties zweemen. Zeker verwachten we dat niet van een blad als de *Indische C.L.* Toch schrijft deze nu, dat men „zoo 't idee krijgt, dat de *Javabode* naar een tegenstelling gezocht heeft”. Geen sprake van, antwoorden wij daarop en herhalen nog eens speciaal voor de *Indische C.L.*, dat het een wijze van polemiseren is, als nu weer door dit blad gevolgd, waardoor de tegenstellingen meer geaccentueerd worden, dan gemotiveerd is.

Geïnsinueerd hebben wij in geen enkel opzicht: zij hebben slechts geconstateerd. Wanneer men na de met volle overtuiging uitgesproken verklaring van den gouverneur-generaal, dat het gerucht, als zou de regering tegen het kapitaal zijn, niets meer dan een fabel is; dat integendeel de regering de groote verdiensten van het kapitaal voor Indië ten volle waardeert, een artikel van ettelijke kolommen aan deze rede wijdt, waarvan de *kurzer Sinn* deze is: „Dat klinkt nu wel allemaal heel mooi, maar het is toch maar beter in onze houding van wantrouwen en twijfelmoedigheid te volharden”, dan zien wij hierin een poging om steeds maar meer kunstmatige tegenstellingen te scheppen.

De *Javabode* kan het met onze meening niet eens zijn, maar om uit ons betoog te distilleren, dat juist wij die antitheses in het leven zouden roepen, is toch wel een zeer sterk staaltje van sophistische dialectiek.

Bovendien zij der *Javabode* er aan herinnerd, dat wij in ons oordeel niet alleen staan. Ook door het *Bat. Nieuwbl.* werd onze opponent gevoeld op de vingers getikt.

Bij de aandachtige lezing van de stukken, die den laatsten tijd in de *Javabode* verschenen en bedoeld waren als kritiek op het algemeene regeringsbeleid, kan men niet aan den indruk ontkomen, dat de redactie van het blad met een ijver, een betere zaak waardig, zich uitslooft voor het creëren van steeds nieuwe tegenstellingen, welke niet in de werkelijkheid bestaan, maar slechts in de fantasie dergenen, die in dezen landvoogd nu eenmaal niets anders zien dan een tegenstander van den Europeaan en van het Europeesch kapitaal.

Waar de *Javabode* tracht onze beschuldiging te „weerleggen” door slechts te reciproceren met een tegenbeschuldiging voor hetzelfde feit, achten wij verder polemiseren van niet het minste nut.

En daarom: basta!

HET COMMUNISME.

I.

God, godsdienst, gezag.

De aandacht van heel de wereld is in onzen tijd sterk gespannen op het communisme. Voorwaar, geen wonder.

In vroegere tijd waren er wel droomers, die droomden droomden op het gebied der Staatshuishoudkunde; fantasten, die luchtstelen bouwden en *fata morgana's* zagen, maar hun gedachten bleven op droomgebied. Ook waren er wel enkele praktische idealisten, die hun idealen trachtten te verwerkelijken, doch hun pogingen leden schipbreuk op de harde klippen van de werkelijkheid.

Thans is dit anders geworden. Het communisme is een wereldgevaar. Een wereldgevaar, omdat het een wereldmacht geworden is. In het onmetelijke Russische rijk, dat één-zesde van de droge oppervlakte van de aarde omvat, heeft het vasten voet verkregen, de heerschappij veroverd. Daar is het thans het leidend beginsel.

Het heeft in Rusland zulk een goede kans gekregen door verschillende oorzaken. In dat rijk van meest-onontwikkelde speelde een kleine aristocratische groep den verdrukter. Die aristocratie vond haar centraal-punt, haar kracht en kroon, het knooppunt van haar stelsel in den Czar. Het czaristisch systeem was despotisch, vol verdrukking en uitbuiting der lagere standen. Daarbij kwam in de eerste oorlogsjaren de groote oorlogssellende. De lagere Russische maatschappij, steeds levend vlakbij de grens van honger, dood, dnalde beneden die grens. De maatschappelijke ellende overstromde als een vloedgolf het Russische volk.

Toen kreeg het communisme zijn kans. Het predikte ontevredenheid, en won de harten door voorspiegeling van maatschappelijk geluk. En het Evangelie der ontevredenheid vindt licht een open oor. Ieder mensch voelt sterker, wat hem

V. Pilot Pakking. VRAAG EN AANBOD SOERABAIA.

201-2

ontbreekt, dan wat hij bezit. En ieder is geneigd, de schuld van zijn leed aan anderen te wijten. De ontevredenheid is een der weelderigst-groeiende onkruidplanten op den akker der menschelijke ziel.

Maar het communisme bracht het beloofde geluk niet. Het dompelde het volk in nog diepere ellende. Zoals de heer Baars, die zes jaar in Rusland arbeidde, en daardoor van zijn communisme genezen werd, in het *Algemeen Indisch Dagblad* van 14 Januari schreef: „de proeven met communisme maatschappelijke maatregelen van vóór 1922 verlamden steeds meer het economisch leven, en brachten het gansche land aan den rand van den hongerdood.”

Van het jaar 1922 dagteekent de zoogenaamde Nieuwe Economische Politiek van Lenin, waarbij allerlei principes van het communisme werden losgelaten. Het eerst afgeschafte geld werd ingevoerd, de arbeidsdwang en de gedwongen verdeling der producten werden afgeschaft.

Dat is een zaak van groote betekenis, een sprekend getuigenis van de maatschappelijke onmacht van het communisme. Door in kapitalistisch vaarwater te sturen, trachtte men schipbreuk te voorkomen. En het was reeds een bewijs van schipbreuk, dat kapitalistische maatschappelijke vormen werden aangegrepen als reddingsplan voor de communisme praktijk. De N.E.P. is een scherpe verovering van het communisme als stelsel. Zoo wordt het ook door mannen als Trotzky gevoeld.

Ondanks deze zwenking, ondanks het borgen van kapitalistische methoden, verkeert de positie van de communistische partij in Rusland in ernstig gevaar. Onder het volk groeit de ontevredenheid. Sommige Russische politici verwachten, dat het communisme regiem binnen enkele jaren door een algemeene volksoptstand zal worden weggevaagd.

Het Russisch communisme zoekt nu redding in het buitenland, in Engeland en de andere landen van Europa, maar vooral in het Oosten, in China, niet het minst in Indonesië. Het communisme vuur dreigt in Rusland uit te gaan door gebrek aan brandstof, en nu tracht men een wereldbrand te ontsteken.

Laat Hongarije ons ter waarschuwing zijn. Naar Hongarije waren in de latere oorlogsjaren vele zeden van het gewas op den Russischen communisten akker overgewaaid. Dat onkruidzaad schoot daar zóó welig op, dat in October 1918 het communisme de heerschappij verkreeg. Gelukkig voor Hongarije, heeft die heerschappij slechts 132 dagen geduurd. De groote ellende, die het communisme bracht, heeft het Hongaarsche volk weer tot bezinning gebracht. Toen er hongersnood ontstond en oude menschen en kleine kinderen van honger stierven, toen de jeugd verwilderde en heel de maatschappij in wanorde geraakte, wierp het volk den communistischen *pikolen* met zijn zware lasten tegen den grond. Maar in 132 dagen kan er heel veel ellende geleden worden. In 132 dagen kan veel goeds verwoest worden, dat in vele jaren niet of nooit meer kan worden hersteld. Thans, na negen jaar, ligt het Hongaarsche volk nog onder de naweeën van dat kort communistisch bewind.

De proefnemings is duur betaald. Indië bedenke, dat voorkomen beter is dan genezen.

Er zijn menschen, ook hier op Java, die denken, dat het communisme geen onkruid is, doch een voedszaam gewas oplevert. Zij denken, dat het communisme de belastingen zal afschaffen en aan alle menschen voorspoed zal brengen. Zij gelooven de mooie beloften, die de werf-agenten van het Russische communisme doen. Maar die goed-geloopte menschen vergissen zich. Dit blijkt, als wij het communisme in theorie en praktijk nader beschouwen.

Ik wil trachten, uiteen te zetten, wat het communisme leert:

- 1o. over God en den godsdienst.
- 2o. over het gezag onder de menschen;
- 3o. over het huwelijk;
- 4o. over ouders en kinderen;
- 5o. over de maatschappij.

I. Het communisme leert over God en den godsdienst: dat God alleen in de verbeelding der menschen bestaat, en dat godsdienst daarom een dwaasheid is.

Lenin schreef, dat de godsdienst stellen maar een middel is om het volk te bedriegen. Het Sovjet-bestuur te Moskou liet in groote letters op een der kerkegebouwen, op de Iberische kapel, de woorden schrijven: „De godsdienst is opium voor het volk”. Men bedoelde, dat de godsdienst het volk bedwelmt en slaperig maakt. Daarom wil het communisme alle godsdiensten afschaffen. Wie het Christendom aanhangt, of den Islam, of welken anderen godsdienst ook, kan geen communist zijn. Eén van beide moet verworpen worden: of de godsdienst, of het communisme.

Er zijn menschen, die wel zouden willen, dat er geen God was. Want hun daden zijn zóó, dat zij van God slechts straf te wachten hebben. Maar God vraagt niet aan de menschen, of Hij mag bestaan.

WIJNEN van: CHANTECAILLE & Co. Hoog in kwaliteit Laag in prijs IMP. VOGELPOEL PASOEROEAN. 471 8 f

Alle volken gelooven, dat er een hoogere Goddelijke macht bestaat. Cicero schreef: „geen volk is zóó barbaarsch, dat het niet aan Godden geloof”. Ons eigen hart getuigt, dat God bestaat. En heel de wereld verkondigt, dat er een Schepper is. Of hebben de wereld en de menschen zichzelf gemaakt?

Indien niemand kan aannemen, dat een oorlog vanzelf ontstaan is, wie zou dan gelooven, dat het groote uurwerk van zon en maan en sterren, van dag en nacht, vanzelf ontstaan is?

De godsdienst maakt ons ook niet dom en suf en lui, maar verstandig en arbeidszaam. De godsdienst is geen slaapmiddel, maar integendeel een prikkel om helder te denken en ijverig te werken. Immers, de godsdienst leert ons, dat God ons een arbeidstaak geeft in dit leven; zullen wij juist daardoor niet met meer toewijding en kracht werken? Wie geloof, dat God bestaat en regeert en ééns zal oordeelen, zal met meer ijver het goede doen dan iemand, die meent, dat het goede niet beloofd wordt en het kwade niet gestraft wordt. En de liefde tot God zal kweeken: liefde tot het goede, en liefde tot den naaste; dit zijn twee zegenrijke maatschappelijke krachten.

De godsdienst maakt ons rijk. Want in moeilijke omstandigheden kunnen wij aan God wijsheid vragen. Onze droefheid mogen wij aan God klagen, en Hij troost ons. En tegenover dit leven met zijn moeiten en zorgen, belooft de godsdienst ons een eeuwig leven. Wie overtuigd is, dat hij niet als de dieren zal sterven en vergaan, doch een eeuwig leven verwacht, zal veel rijkere idealen hebben, ook voor het leven op aarde: deze idealen zullen leiden tot een beter maatschappelijk leven.

Het communisme berooft den mensch van den grootsten schat des levens, berooft hem van God. Wie geen God erkent, zoekt tevergeefs troost en bezit geen hoop.

II. Over „het Gezag onder de menschen” leert het communisme, dat alle menschen gelijk zijn, en dat daarom noch gezag noch gehoorzaamheid mogen bestaan.

De verwerping van God leidt als vanzelf tot verwerping van het gezag onder de menschen. En de verwerping van het gezag onder de menschen leidt ook als vanzelf tot de verwerping van God. Vóór 150 jaar klonk in de Fransche Revolutie de leus: „Geen God en geen meester”. Wie geen meester wil erkennen, kan ook God niet erkennen. Want, indien God de opperheer is, kan Hij meesters, heeren onder de menschen aanstellen. Zoals een Vorst ambtenaren aanstelt, kan God sommige menschen aanstellen om over andere menschen te regeren. Het gezag onder de menschen berust op den wil van God.

De menschen, die geen God erkennen, kunnen geen menschenlijken meester erkennen. Het recht om te regeren, wordt alleen door God verleend. Geen mensch is gerechtigd over een ander te regeren, tenzij God hem dit opdraagt. Zoals de apostel Paulus zegt: „Alle zij die machten, over haar gesteld, onderworpen. Want daar is geen macht dan van God; en de machten, die er zijn, die zijn van God verordend. Alzoo, dat wie zich tegen de macht stelt, de ordening Gods wederstaat; en wie ze wederstaat, zullen over zichzelf een oordeel halen.”

Het communisme beweert wel: „er mogen geen meesters zijn”, maar het kan zelf ook niet zonder gezag. De communisten schaffen alle meesters af, behalve zichzelf. Zij spelen den baas; zij dwingen de menschen met ruw geweld. In Rusland wordt ieder, die het met de partijleiding niet eens is, behandeld als een vijand van het menschelijk geslacht; zelfs mannen als Trotzky worden verbannen, omdat zij de juistheid van inzicht der leidende personen hebben durven betwisten; het partij-bestuur troont in de glorie der onschendbaarheid.

In Hongarije was het niet anders. En hier op Java werd in November 1926 dezelfde ervaring opgedaan. Als er enkele communisten in een kampong of desa waren, dan wapenden zij zich en trokken naar hun bureu. Stelden zij dan die bureu voor de vrije keus: „willt gij met ons meedoen of niet? Ieder heeft volle vrijheid”. Neen, dat zeiden ze niet, maar wel dit: „gij moet met ons meedoen, anders slaan we u dood”. Ze dwongen hun bureu, mee te gaan; en als dan de politie kwam, dan plaatsten ze die bureu in de eerste rij, zodat zij in de eerste plaats de slagen en de kogels kregen.

Het communisme beweert wel, dat het opkomt voor ieders vrijheid, maar het dwingt met ruw geweld en leidt de menschen als schapen ter slachting. In theorie beweren ze, dat niemand een meester mag erkennen, maar in de praktijk eischen ze, dat alle menschen hen als meesters zullen erkennen, en ze eischen dat onder bedreiging met den dood.

In Hongarije hebben de communisten in die 132 dagen ongeveer 3.000 menschen ter dood gebracht. Gemiddeld 25 per dag hebben zij a-n galgen opgehangen, doodgestoken, of in den Donau verdrinken. Volgens Faro werden naar de gegevens van de officiële lijst tot 1922 in Rusland terechtgesteld 1 miljoen 700.000 menschen. Duizend per dag!

De leus: „weg met het gezag!” verspreidt wel in bloedrood licht. Duizend menschen per dag gedood ter handhaving van het communistisch gezag.

DR. H. A. VAN ANDEL.

Solo.

Apollinaris MET DEN ROODEN DRIEHOEK

670-1

BINNENLAND.

Malang.

Onze correspondent schrijft:

Gemeenteraadsverkiezing.

Op Vrijdag, 2 Maart a.s., zal een verkiezing worden gehouden voor een lid van den gemeenteraad van Malang, behorende tot de groep der onderdanen-Nederlanders, ter voorziening in de vacature, ontstaan door het aftreden van het lid van genoemden raad, den heer A. de Graaf.

De eventuele stemming en herstemming zullen plaats vinden op respectievelijk 16 en 30 Maart.

Vuurwapenherregistratie.

De herregistratie van gevaarlijke vuurwapenen voor het jaar 1928, bedoeld bij art. 9 van de ordonnantie van 1925, vangt voor het gewest Pasoeroean op den 1sten Maart aan en eindigt 30 April. Bezitters van vuurwapens dienen die dus in de maanden Maart en April te doen herregistreren.

S. S.-nieuws.

De heer Von Harras, die dezer dagen werd bevorderd tot hoofdstationschef en als zodanig werd overgeplaat naar het station Prins Hendrik, volgde zijn bestemming. Een opvolger als stationschef te Malang is nog niet benoemd, wel worden eenige mannen genoemd, o.a. die van den heer Paulus, thans chef te Blitar.

Naar verluidt, zullen nog, vóór het aanbreken van de aanstaande campagne, de emplacementen bij de halten Blimbing en Singosari worden uitgebreid.

Lawang.

Onze correspondent aldair schrijft:

Gewestelijke waterleiding.

Aangenaam en geruststellend is het voor ons, van het kantoor der gewestelijke waterleiding alhier, per circulaire te mogen vernemen, dat het uitgebrachte rapport ddo. 4 dezer, betreffende het bacteriologisch onderzoek ddo. 28 Januari j.l. van het water uit de bron Malaten (na eiprotie-behandeling) en het water uit de bron Polaman door dr. Bijken uit Malang, eindigt met de mededeeling, dat het water, na gehouden onderzoek, van deugdelijke kwaliteit blijkt te zijn en voortaan zonder gevaar voor de gezondheid ongekookt kan worden gedronken.

NEGRE/CO DE LUXE ALVARA 7 DE /PIL VAN ON/ JUCCE/ ct

443 caf

Vertrek dr. A. A. L. Rutgers.

Groote belangstelling.

Met de *Prinses Juliana* vertrok Woensdag de afgetreden directeur van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, dr. A. A. L. Rutgers, benoemd tot gouverneur van Suriname. Er was groote belangstelling aan boord, om van den heer Rutgers en diens familie afscheid te nemen. Opgemerkt werden vice-president en leden van den Raad van Indië, departements-directeuren, de regerings-gemachtigde voor Algemeene Zaken en hoofdambtenaren, de voorzitter en verschillende leden van den Volksraad, als vertegenwoordiger van den landvoogd, diens adjudant, ritmeester De Stoppelaar, verscheidene bekende personen uit de cultures en van de proefstations enz.

Er was een rijke schat van bloemen- en vruchtenstukken, waarbij van verschillende organisaties uit de cultures en van proefstations.

Naar Boven-Digoel.

Op dezelfde overwegingen als bij vorige besluiten zullen de volgende personen geïnterneerd worden naar den Boven-Digoel:

Mohamad Noer gelar Pakih Batoeah, 54 jaar, kleinhandelaar, leider en propagandist der P.K.I., laatstelijk woonachtig te Taloeke, residentie Rionuw en Onderhoorigheden.

Raden Hadji Soekrowardi, tevoren Raden Prawiranata, 52 jaar, fotograaf, lid en adviseur der Sarekat Rajat, laatstelijk woonachtig in de desa Soekarama te Singaparna, afdeling Oost-Prangran.

Entoj alias Mohamad Tojib, 26 jaar, hulpouderwijzer, propagandist der P.K.I., laatstelijk woonachtig in de desa Salawoe, district Taradjoe, afdeling Oost-Prangran.

Takwin alias Bapa Tamjid, 60 jaar, baticker, lid en propagandist der Sarekat Rajat, laatstelijk woonachtig in de desa Tasikmalaja, district van dien naam, afdeling Oost-Prangran.

E. W. J. Waworoentoe†.

Naar de J. B. meldt, is te Menado overleden de heer E. W. J. Waworoentoe, een jongere broeder van wijlen het Volksraads-lid. De overledene was districtshoofd in de Minabassa, lid van den Minabassa-raad en van den gemeenteraad van Menado.

De groote loterij.

De trekking der geld-loterij ten behoeve van de Lavalette-kliniek is vervroegd en bepaald op den 15den Februari.

Eerste Nederlandsche.

Toendjoengan 31-a.
Verzekerd bedrag f 160.000.000,-
waarborgen .. 50.346.000,-

Madioen.

Onze correspondent aldair schrijft:

Kampongverbetering.

Op 11 dezer wordt te Weltevreden een conferentie over kampongverbetering gehouden, tot de bijwoning waarvan door den adviseur voor de Decentralisatie, den heer Cohen Stuart, uitnodigingen zijn gestuurd aan alle burgemeesters, voorzitters en secretarissen van gemeenteraden, etc.

In verband hiermede zijn Woensdagmiddag de heeren De Man en Kivit, respectievelijk voorzitter van den gemeenteraad van Madioen en directeur van Gemeentewerken, naar de hoofdstad afgereisd.

Onlangs is op verzoek, ook door de gemeente Madioen, een schema ingediend over de verbetering der kampongtoestanden, gelijk men zich die voor Madioen had voorgesteld. Deze verbetering bepaalt zich voorloopig tot de zeer urgente verbreding der toegangswegen tot en door de kampongs. Ook de verlichting acht men terecht een der eerste noodzakelijkheden.

De verbetering der hygiënische toestanden, de rioleering en de watervoorziening kunnen later des te gemakkelijker worden bewerkstelligd.

Voorgesteld wordt, de hoofdkampongweden aan te leggen met een breedte van vijf meter met een verharding van 2½ meter, de secundaire wegen met een breedte van 2½, met een verharding van 1 meter.

De raming der kosten bedraagt f 75.000.—

Burgemeestersakeuze.

Met de a.s. instelling van de provincie Oost-Java, waartoe ook Madioen zal behooren, zal het tot dusver door den assistent-resident uitgeoefend voorzitterschap, na de invoering der Bestuursvorming, niet meer worden opgedragen als nevenbetrokking aan een B. B.-ambtenaar. Daarom is in verband hiermede door den adviseur voor de decentralisatie de gemeenteraad van Madioen uitgenodigd om kenbaar te maken, of dit college een burgemeester dan wel een burgemeester-secretaris wenschte.

In zijn schrijven aan de leden, geeft de voorzitter het volgende als zijn meening weer:

„M.i. is de vraag burgemeester of burgemeester-secretaris voor de gemeente Madioen niet moeilijk te beantwoorden. De gemeente toch als een zooveel belang, — van de z.g. „kleine gemeenten” staat zij aan de spits — en vertoont zooveel perspectief, dat een burgemeester zeer zeker op zijn plaats is. Ik behoeft slechts te wijzen op de bestaande bedrijven en op hetgeen tot stand moet worden gebracht: waterleiding, rioleering, woningbouw, kampongverbetering, die reeds ingezet zijn, laat waarschijnlijk overname van de kampongs, volkshuisvesting, alle aangelegenheden, die den geheelen persoon zullen eischen.

Bovendien komt in het algemeen zulk een combinatie minder gewenscht voor. De burgemeester moet zichzelf controleren als secretaris; aanmerkingen op het beleid van den secretaris treffen onmiddellijk ook den persoon van den burgemeester.

Voor een zoo belangrijke gemeente als Madioen zou, bij aanstelling van een burgemeester-secretaris, al dadelijk personeelsuitbreiding noodig zijn, daar de burgemeester, naast zijn eigen werk, het toch reeds zoo omvangrijke werk van den secretaris niet af zou kunnen. Dus zou hij een adjunct secretaris noodig hebben, zodat ook financieel de combinatie niet voordelig is.

Blijkbaar is ook de regering uitteeraard niet voor een combinatie der functien van burgemeester en secretaris, vide een clausule, voorkomende in een nota, waarin over de Stads-gemeente ordonnantie o.m. staat geschreven: „Deze nieuwe ordonnantie, welke bij de doorvoering van de bestuursvorming in Oost- en Midden-Java en op alle in die gebieden eventueel te handhaven gemeenten toepasselijk zal zijn, gaat dus uit van het standpunt, dat elke stadsgemeente een burgemeester, of, in uitzonderinggevallen, een burgemeester-secretaris heeft.”

Voor Madioen is zulk een uitzonderingsgeval nu moeilijk denkbaar.

Een tweede vraag is, of met de benoeming van een burgemeester moet worden gewacht tot de instelling van de provincie Oost-Java, hetgeen met ingang van 1 Januari 1929 zal geschieden.

Aladan zal te Madioen komen: 1 resident, afdelingshoofd, met het ressort Madioen, Ngawi en Magetan, met naast zich twee assistenten-resident (nieuwe stijl) ter hoofdplaats. Het voorzitterschap zou dan moeten worden opgedragen aan den resident-afdelingshoofd. Waar deze tevens lid zal zijn van den plaatselijken raad van Madioen en Ponorogo (in plaats van den gewestelijken raad) zal dit mischien voor genoemden hoofdambtenaar wel bezwaarlijk zijn.

Daar bovendien de resident het voorzitterschap slechts gedurende zes maanden zou kunnen waarnemen, is het, met het oog op de continuïteit, wenschelijk, dat reeds dadelijk, bij de invoering van de Bestuursvorming, d.i. op 1 Juli 1928, een burgemeester wordt aangesteld.

Het politiekantoor.

Tot dusver heeft onze stadspolitie haar kantoren moeten onderbrengen in de voormalige *benteng*, sinds het vertrek der militaire troepen ingericht als politiekantoor. Van een politiekantoor, zooals men dat op andere plaatsen heeft, merkt men in Madioen dus niet veel.

Naar wij thans vernemen, overweegt men thans den bouw van twee lokalen voor de kazerne, bestemd voor

Uitgeefster: N. V. Mij. tot Exploitatie van De Ind. Crt. te Soerabaja, Juliana-Boulevard 10—12 (gebouw Suikerbond). Telefoon bureau directeur Z. 2296, huis hotel Ngemplak kamer 16, administratie en afdeling advertenties Z. 4.

Tarief voor advertenties:

Gewone advertenties f 0.40 per regel minimum 10 regels.

Familieberichten: 10 regels f 2.50.

Bij abonnementen belangrijke korting.

398

kantoren van het hooger personeel. De bijbouw zal ongetwijfeld in een lang gevoelde behoefte voorzien.

Oud-machinist N. Tromp.

De Kon. Paketvaart Mij. verzocht ons, ter voorkoming van misverstand, er op te willen wijzen, dat het door *Aneta-Haag* uitgesende overlijdensbericht van een harer oud-machinisten, betrekking heeft op den heer N. Tromp.

Dr. Van Blankenstein.

Het A. I. D. meldt, dat de heer dr. Van Blankenstein, de „ster”-correspondent van de *N. R. Ct.*, die reeds eenige weken in Batavia vertoefte en daar ten huize van prof. Schrieke logeerde, onder meer werd geïnterviewd door de *Bintang Timoer*.

Hieruit blijkt de belangstelling, ook van Indlandsche zijde, voor den bekenden journalist. De heer Van Blankenstein deelde den redacteur onder meer mede, voornemens te zijn, een bezoek aan het interneringskamp in Boven-Digoel te brengen.

Het interview liep verder over Baars en Semadeni, de Indlandsche meerderheid en andere kwesties, die in den laatsten tijd de aandacht trokken. Men begrijpt, dat de Hollandsche journalist zijn Inheemschen collega de prettigste antwoorden gaf en met genoegzaam constateert de redacteur, dat de heer Van Blankenstein steeds sprak van zijn „Indonesische” vrienden en kennissen, hetgeen zeer wordt gewaardeerd.

Aldus, naef, het A. I. D.

EEN SLANK FIGUUR DOOR: FIM'S VERMAGERINGS-TABLETTEN. APOTHEEK HELMIG & Co. SOERABAJA. Telf. 1010 Zuid. 297 bdt

Ngawi.

Onze correspondent aldair schrijft:

Vacantie-kolonie.

Het s.s. „Tjerimal“.

Weltevreden, 11 Febr. (Aneta). Het s.s. Tjerimal wordt morgenmiddag 12 uur te Priok verwacht.

De Krakatau.

Geen werking. Weltevreden, 11 Febr. (Aneta). Dr. Steh'n seinde van Langeiland, dat de Krakatau in de afgelopen dagen geen werking vertoonde.

Schrok veroordeeld.

Weltevreden, 11 Febr. (Aneta). De raad van Justitie veroordeelde Schrok, die f 14.000.— van de N.I. Gasmaatschappij verduisterde, tot zes maanden gevangenisstraf, met aftrek van den tijd in preventieve hechtenis doorgebr. cht.

De dubbele dijkbreuk.

In aansluiting met hetgeen wij gisteren omtrent den watersnood in het Djombangsche konden mededeelen, vernemen wij vandaag, dat er zich verder geen moeilijkheden hebben voorgedaan bij het herstelwerk aan den dijk.

Om sommige plaatsen staan nog groote plassen water.

Hoeveel de schade aan den aanplant, vooral van padi, toegebracht, bedraagt, kan voorloopig niet worden vastgesteld.

Op de sawahs, welke geïnundeerd zijn geweest, is een dunne laag slib achtergebleven.

Het Cheribonsche geschil.

Weltevreden, 11 Febr. (Aneta). Naar verluidt, zullen de heer Vreede, gedeputeerde van den Provincialen raad, en de burgemeester van Semarang, de heer Bagchus, een onderzoek instellen naar het geschil tusschen den burgemeester en den gemeenteraad van Cheribon.

Aan deze commissie is als secretaris toegevoegd een ambtenaar van het kantoor van de Decentralisatie.

Personalia.

Weltevreden, 11 Febr. (Aneta). Benoemd tot hoofdinspecteur der B.O.W. ir. Meyers; tot inspecteur van den Burgerlijken Veertienkundigen dienst Kunst; tot gouvernements-veertien klasse Van der Reest.

Ontlagen: op verzoek eervol de inspecteur van onderwijs te Makassar, Oostwaid.

STADSNIUWS.

SOERABAJA, 11 FEBRUARI 1928.

Kentjong-Toetool.

Op 21 Febr. a.s. wordt het lijngedeelte Kentjong-Toetool der S.S. — zoals men weet, had de opening van het lijngedeelte Loemadjang Kentjong reeds op 25 Aug. jl. plaats — voor goederenvervoer opengesteld.

Voorts is men nog bezig met het zoeken van een verbinding van Toetool uit naar de lijn Rambipodji-Poeger.

Gouvernements-accountantsdienst.

De heer L. van Randwijk werd heden als adjunct-accountant 1e klasse benoemd bij den gouvernements-accountantsdienst ter plaats.

Stremming opgeheven.

Gisteren meldten wij, dat er een stremming was ontstaan op de spoorlijn tusschen Djombang en Ploso.

Hedenmorgen werd hier het bericht ontvangen, dat de baan thans weer hersteld is en de treinen met gewone snelheid kunnen passeeren.

„Sinar Indonesia“.

Eergisteren meldten wij, dat Marsoedi, gewezen hoofdredacteur van de Sinar Indonesia, een Maleisch revolutionair-nationalistisch blad, terplaats was gearresteerd wegens een persdelict, dat hij in Sept. jl. heeft bedreven.

Hij werd opgevolgd door Wirodarmojo, doch deze heeft thans in den korten tijd, dat hij als hoofdredacteur is opgetreden, ook al kans gezien, om wegens persdelict aangeklaagd te worden.

Hij werd gisterenavond, op last van den procureur-generaal, eveneens gearresteerd.

Binnenkort zal de heele redactie van de Sinar Indonesia, wanneer zij althans op den ingeslagen weg voortgaat, achter de tralies zitten, inplaats van op haar bureau.

EF wordt sterk over gedacht om het blaadje, dat nog ongeveer een 1000-tal lezers telt, het verder verschijnen te verbieden, daar de geheele redactiestaf van communistische neigingen wordt verdacht.

Het Vrouwen-tehuis.

Gelijk wij reeds eerder meldten, is met de directie van het Maleische operette-gezelschap „Orion“ overeengekomen, dat de opbrengst der voorstelling van eergisterenavond ten bate zal komen van de vereniging van het Inlandsche Vrouwen-tehuis.

Slechts zelden zagen wij zooveel inheemsche belangstelling bij miss Riboe's revue, sedert haar voorstellingen hier ter stede, als wel gisterenavond. De zaal was in één woord tjokvol. Onder het zeer sterk vertegenwoordigde inheemsche publiek merkten wij op vele vooraanstaande personen, meest vergezeld van hun dames, die gevolg hebben gegeven aan den oproep van het comité, om naar vermogen dit liefdadigheidswerk te steunen.

Het was een goede gedachte van de Operette-directie geweest, om bij deze gelegenheid speciaal een, met het doel der opvoering strekkend, toneelstuk te geven. Het goede spel van de prima-donna, miss Riboe, had weder aller belangstelling.

De totaal-opbrengst bedroeg f 879.60, zodat, na aftrek van alle uitgaven, ruim f 300.— aan de vereniging het Vrouwen-tehuis kon worden uitgekeerd.

Een welkom bedrag voor deze, bij uitstek hulpehoevende, vereniging! Het bestuur verzocht ons, om langs dezen weg zijn dank te willen betuigen aan allen, die hebben bijgedragen tot het slagen van dezen liefdadigheidsavond in het algemeen en aan de directie van miss Riboe's operette in het bijzonder.

„De Vriendschap“.

Gisteren liep het getuigenverhoor in de zaak tegen de oprichters van de sociëteit „De Vriendschap“, een verkapt dubbelgeleugheid, teneinde.

De officier van Justitie eischte tegen één van de beklaagden 2 maanden, tegen een ander 1 maand en tegen de overige beklaagden 14 dagen gevangenisstraf.

De advocaten van de beklaagden pleitten voor clementie.

Door den Raad zal over een week uitspraak in deze zaak worden gedaan.

SIGNAALWEZEN.**Modernisiering.**

Wij hadden hedenmorgen een onderhoud met ir. Smulders van het Signaalwezen der S.S., die ons het volgende vertelde:

— Wij zijn op het oogenblik bezig, om designaalrichtingen op het emplacement Goebeng te moderniseren. De opdrachtgeving voor het binnenkomen van treinen op genoemd emplacement geschiedt thans nog mechanisch, terwijl het vertrek van treinen langs telefonischen weg wordt bekend gemaakt.

— In dezen toestand zal binnenkort wijziging worden gebracht, in zoover, dat, zoowel de opdrachtgeving voor het vertrek als voor het binnenkomen van treinen electrisch zal plaats hebben.

— Wij zijn nu bezig met het aanbrengen van de omzetting van het oude systeem in het nieuwe. Totnu toe geschiedde meerbedeelde opdrachtgeving vanuit het station, doch dat zal over eenigen tijd anders worden.

— Daartoe zijn wij thans bezig, om een zoogenaamden treindienstleidingpost op te stellen op het emplacement. Daar zich over het emplacement een viaduct uitstrekt en dit ongeveer 4 Meter boven de rails ligt, moet de post tot iets hooger dan 4 Meter boven den grond worden opgetrokken, daar de bedieningsambtenaar een vrij overzicht moet hebben over de omgeving en den „dooden hoek“ — zoo wordt het gedeelte van de baan genoemd, dat niet overzien kan worden — zoo klein mogelijk dient te zijn.

— Wij hopen half Maart a.s. met het nieuwe systeem te kunnen werken, waarbij voor de bediening slechts één beambte noodig zal zijn, terwijl fouteen zoo goed als uitgesloten zijn.

— Daar Goebeng een belangrijk emplacement heeft, zal de nieuwe signaalrichting, die wij er aanleggen, ook een groote verbetering in den bestaanden toestand brengen.

EEN DOORGANGSHUIS.**Voor krankzinnigen.**

Zoals men zich zal herinneren, werd indertijd besloten, om hier een doorgangshuis voor krankzinnigen te bouwen, of liever gezegd: bedoeld doorgangshuis zou worden gevestigd op het terrein van de nieuwe kazerne op Darmo.

Die kazerne — zoo was de redeneering — werd toch niet gebruikt. Welnu, waarom zou men er een gedeelte van niet inrichten voor doorgangshuis voor krankzinnigen?

Plannen worden opgesteld, met de verbouwing een aanvang gemaakt, zelfs een speciale kookinstallatie uit Europa besteld; maar toen werd plotseling een spaak in het wiel gestoken.

Er werd namelijk besloten, dat te Soerabaja weer militairen zouden worden gelegerd en die moesten in de kazerne, welke nimmer tevoren in gebruik was genomen, een onderdak vinden. Van het inrichten v.n een gedeelte der kazerne voor doorgangshuis is toen niets meer gekomen.

Wel bestonden er verschillende andere plannen, om een doorgangshuis te bouwen, doch ook die zijn nimmer verwezenlijkt.

Vandaag vernamen wij van den directeur der Nias, die pas van een conferentie te Batavia is teruggekeerd, dat besloten is, om op Pegirian voorloopig een doorgangshuis in te richten, waarin ongeveer 200 patiënten opgenomen zullen kunnen worden.

Mocht het doorgangshuis er werkelijk komen — wie weet wat daar weer tusschen komt — dan zal aan den ellendigen toestand van de krankzinnigen, die thans in cellen van de politieposthuizen een onderdak — van verpleging is natuurlijk geen sprake — vinden, verbetering worden gebracht.

Het verblijf in het doorgangshuis zal uit den aard der inrichting slechts van tijdelijken duur zijn. Zoodra er in het krankzinnigengesticht te Lawang eenige plaatsen vrijkomen, zullen die bezet kunnen worden door krankzinnigen uit het doorgangshuis.

Zij zullen in het doorgangshuis overigens dezelfde verpleging krijgen als in genoemd gesticht. Er zal een speciale inrichting voor het nemen van „durbaden“ door de patiënten worden aangebracht.

De „Zeemeeuw“.

Wij deelden gisteren mede, dat er een conferentie zou plaatshebben tusschen den heer Elbers, inspecteur van Scheepvaart, met den havenmeester, betreffende de berging van de Zeemeeuw.

Deze conferentie is niet gehouden kunnen worden, daar de inspecteur gisterenavond niet aangekomen is, zoals aanvankelijk werd gemeld, doch pas hedenavond verwacht kan worden. De heer Elbers moest zijn vertrek uit Batavia, om verschillende redenen, een dag uitstellen.

Het is gisterenavond op zee weer zulk slecht weer geweest, dat de havenmeester het binnenkomen van schepen door het Westervaarwater gedurende den nacht verboden heeft. Vanmorgenavond werd het verbod echter weer opgeheven.

Ondertusschen kwam het bericht binnen, dat het wrak van de Zeemeeuw enkele tientallen meters was weggedreven van de plaats, waar het oorspronkelijk lag.

Oogenblikkelijk werd het opnemingsvaartuig Polux er op uit gezonden om de nieuwe plaats, waarop het wrak ligt, vast te stellen en er een lichtboei te plaatsen. Ook zal worden nagegaan, of de vaargeul voor de scheepvaart geheel vrij is.

Later: Een vliegenier, die vanmorgen om half tien met zijn toestel opsteeg om de nieuwe plaats van het wrak te bepalen, is om half één vanmiddag onverrichterzake van zijn speurtocht boven zee teruggekeerd. Hij vertelde, dat hij het gehele wrak niet heeft kunnen zien.

De Polux was vanmiddag om half drie nog niet teruggekeerd. Van andere zijde werd eveneens vernomen, dat het wrak thans in het geheel niet meer zichtbaar is.

Oud-generaal Swart.

Naar wij vernemen, zal oud-generaal Swart, die momenteel een reis door Indië maakt voor familie-aangelegenheden, vanavond hier verwacht kunnen worden.

Hij zal de reis vanuit Djokja met een directie-rijtuig van de S.S. maken.

HET NIEUWE ZIEKENHUIS.**Bijna f 1.000.000.— verwerkt.**

Zoals men weet, bestonden er sinds eenigen tijd plannen, hier op de plaats van de C.B.Z. een geheel nieuw ziekenhuis op te richten. Het ging er alleen maar om, of het daarvoor benodigde bedrag zou worden toegestaan.

Wij hadden hedenmorgen een onderhoud met den directeur der N. I. A. S., die gisteren van een conferentie, welke hij te Batavia heeft gevoerd, ter stede is teruggekeerd.

— Ik heb den stelligen indruk gekregen — adus de directeur — dat het nieuwe ziekenhuis er komen zal. Dat wordt ook hoog tijd, daar de gebouwen, die er thans staan, bijna niet meer voor het gestelde doel gebruikt kunnen worden.

— U weet, dat men eerst van plan was, om de nieuwe ziekeninrichting tegenover het gebouw van de Nias op Karangendjangan te plaatsen, doch daar is men thans van afgestapt. De uitgaven zouden veel te hoog worden, daar het terrein hier aan den overkant eerst opgehoogd zal moeten worden, wil men met bouwen kunnen beginnen. Bovendien zou er geheel moeten worden en de plaats zelf is, omdat zij buiten het centrum van de stad ligt, minder geschikt, om er poliklinieken te vestigen.

— Het tegenwoordige militaire hospitaal en het stadsverband zullen verdwijnen en daarvoor in de plaats zal een moderne ziekeninrichting verrijzen. Maar u begrijpt, dat het loopende werk er niet onder mag lijden. Daarom zal de afbraak van de oude gedeelten en de opbouw der nieuwe afdelingen geleidelijk aan moeten plaats hebben.

— Wat goed is — daarover is men het nu wel eens — zal blijven staan. Zoo zullen bijvoorbeeld alle gebouwen, die om het groote voorplein liggen en die nog best gebruikt kunnen worden, overeind blijven staan.

— Het nieuwe hospitaal — ook dit werd vastgesteld — zal dienen voor opname van 1200 patiënten. Het ligt in de bedoeling om het in drie terminen af te bouwen.

— Nu in principe vast staat, dat de nieuwe ziekeninrichting er komen zal, kan met de opstelling van het ontwerp door de B.O.W. begonnen worden.

De Inlandsche burgerlijke stand.

Gelijk bekend, is het reglement van den burgerlijken stand voor Inlanders met ingang van 1 Januari jl. in werking getreden voor Java en Madoera.

Vanwege de mindere bekendheid van deze nieuwe instelling schijnt de belangstelling tot inschrijving van familiegebeurtenissen ter stede nog niet zoo groot te zijn, als wel verwacht mag worden.

Totnogtoe, dus ruim een maand na de inwerkingtreding van het nieuwe reglement, werden hier slechts ... 11 inschrijvingen geregistreerd, w.o. 7 geboorten en 4 sterfgevallen.

Sommige Inlanders meenen zich van hun plichten voldoende gekwet te hebben, indien zij slechts een briefje of iets dergelijks naar den loerah sturen, inplaats persoonlijk voor den regentschapssecretaris, den ambtenaar van den Inlandschen burgerlijken stand, van de gebeurtenis mededeeling te doen.

Naar het wil voorkomen, wordt het nu van deze nieuwe instelling nog niet voldoende door de belanghebbenden ingezien.

Rechtszaken.

Op Maandag, 13 Februari 1928 des morgens om 8½ uur, zal door den R.v.J. alhier 2e Kamer behandeld worden de strafzaak van den beklagde:

I. G. M. geboren te Utrecht, oud 26 jaar, thans wonende te Soerabaja, zonder beroep, laatstelijk administrateur van het Pasaruwezen te Pasoeroean, terzake van het als ambtenaar met eenigen openbaren dienst belast, verduisteren van geld, dat hij in zijn bediening onder zich heeft;

II V.L. voortzetting van Vrijdagmorgen.

Geestelijk leven.**Overleden.**

Den Haag, 10 Febr. (Aneta.) Te Roermond is overleden de oud-deken van Venlo, kanunnik Bauduin.

Bond v. Evangelisatie.

Afd Soerabaja. Samenkomst, op Donderdag, 16 Februari, des avonds om 7 uur, in de Industrieschool, (achter H. V. A.-gebouw). Spreker: Mevr. B. Davids.

ONDERWIJS.**EEN TANDARTSENSCHOOL.****f 15000 uitgerokken.**

De directeur der Ned. Indische Artsenschool alhier, die gisteren van een conferentie te Batavia terugkwam, deelde ons het volgende mede, hetgeen omtrent een tandartsenschool hier werd vastgesteld:

— Op het oogenblik bestaat er hier nog geen opleiding voor tandartsen. Wel worden hier kleine plombeeën en tand-extraheringen verricht, doch van een bepaalde opleiding is nog geen sprake.

— Daarom is besloten hier een tandartsenschool op te richten, die met den aanvang van den nieuwe cursus in Juli a.s. geopend zal worden.

— Tot die tandartsenschool zal iedereen toegang hebben, die het eindexamen der Mulo of een gelijkwaardige bul bezit. De leerlingen zullen een vierjarige vakopleiding krijgen.

— Voorloopig zal de school in de gebouwen van de Artsenschool hier ondergebracht worden. Ik heb zelfs meenen te moeten adviseeren om voorloopig geen nieuwe school te bouwen, daar hier nog plaats genoeg is, om alle afdelingen onder te brengen.

— Toen nog het plan bestond, om het nieuwe ziekenhuis op het terrein aan den overkant van de Niasschool op Karangendjangan op te richten, heeft men hier een heel paviljoen opgezet voor de pathologische-anatomische afdeling, maar, daar deze afdeling dichtbij een groot ziekenhuis moet liggen, kon het gebouw totnu toe nog niet worden betrokken en bevindt die afdeling zich

nog bij de C. B. Z. Vandaar dat het door mij bedoelde paviljoen voor de nieuwe tandartsenschool gebruikt kan worden.

— De aspirant-tandartsen zullen ook les hebben van de Nias leeraren. Alleen de directeur moet een „vakman“ zijn, als ik het zoo eens mag uitdrukken. En hoewel ik met de voorloopige organisatie van de artsenschool belast ben, zal de school op den duur toch haar eigen directeur krijgen, dien men in Holland tracht te engageren.

— In het eerste jaar zal er onderwijs worden gegeven in scheikunde, natuurkunde, plant- en dierkunde, anatomie, weefsel- en metaalbewerking, tenminste wat de tandarts daarvan moet weten.

— Er zullen voor leerlingen, die met het gouvernement een dienstverband willen sluiten, wel eenige beurzen beschikbaar worden gesteld, doch lang niet zooveel als voor onze artsenschool. Ik verwacht echter wel, dat er een groote toeloop van leerlingen zal zijn, vooral van Chinezen.

— Aan het nieuwe ziekenhuis zal een tandheelkundige polikliniek en kliniek worden verbonden.

— De uitgaven in het eerste jaar zijn geraamd op ongeveer f 15.000.— De begroting voor 1929 is er nog niet, zodat ik u ook niet kan inlichten, hoeveel er de volgende jaren zal mogen worden uitgegeven. Dat zal bovendien van verschillende omstandigheden, o.a. van het leerlingen-aantal, afhangen.

— De school — dit is ook wel belangrijk — zal voor elken landaard openstaan. Dus, zowel Chinezen, Inlanders, als Europeanen, Indo-Europeanen, enz. zullen er het onderwijs kunnen volgen, mits zij slechts een Mulo-diploma bezitten.

— De school wordt opgericht met de speciale bedoeling, om practici op te leiden, in het bijzonder voor de tandheelkundige verzorging van de bevolking buiten Java.

— Waarschijnlijk zal de bezoldiging van de gouvernements-Indische tandartsen — het Indische tandartsdiploma zal niet in Holland geldig zijn — gelijk worden gesteld aan die van den gouvernements Indisch arts.

— Een internaat zal er aan de school niet verbonden zijn, terwijl er bij de uitreiking van het eindexamen een strenge selectie zal worden toegepast. Dat mag ook wel, als men bedenkt, dat men een jongmenschen van een jaar of twintig op de menscheit „loslaat“.

— Of er voor de toetreding van leerlingen een limiet is gesteld? Op het oogenblik nog niet, doch er zal op den duur natuurlijk een limiet worden gesteld, daar men onmogelijk klassen van bijvoorbeeld 100 leerlingen kan hebben. Dan zouden er onderafdelingen in het leven geroepen moeten worden.

Een tweede internist.

Naar wij vernemen, zal in 1929 aan de Ned. Indische Artsenschool alhier een tweede internist worden benoemd voor het lesgeven in de propaedeutische vakken.

TANDARTS
Th. L. J. FRANZ.
RÖNTGEN-ONDERZOEK
Adres vanaf 1 Februari 1928.
SIMPANG 80 to. C. B. Z.
Telf. 4608 Z.
5621

LEGER EN VLOOT.**Marine-nieuws.**

De Zeven Provinciën heeft gisterenmiddag om 4 uur op de reede van Banjoe-wangi het anker laten vallen.

Met de Soemba zullen van 15-17 dezer vaaroefeningen worden gehouden in Straat-Madoera.

Met de Pro-Patria, en K's 2, 9 en 13 zullen daar van 13-17 dezer en met de K's 8 en 10 van 15-17 dezer vaaroefeningen worden gehouden.

De Panter zal 13 dezer naar Straat-Madoera varen voor het houden van lanceeroefeningen.

LUCHTVAART.**Nieuwe groote vlucht.**

Nauen, 10 Febr. (Aneta-Radio.) Uit Lissabon wordt het onverwacht vertrek geseind van den aviateur Bleck per vliegtuig „Portugal“ van Alverca naar Portugeesch Indië.

Hinkler's vlucht.

Cairo, 10 Febr. (Aneta-Radio.) Hinkler kwam op zijn vlucht naar Australië te Torboub aan. Hij zal heden zijn vlucht naar Palestina of Irak voortzetten.

CULTURES.**Nieuwe cultuur-maatschappij.**

Den Haag, 10 Febr. (Aneta.) De Nederlandse Staatscourant bevat de statuten van de Cultuurmaatschappij „Mas ang linden.“ Het kapitaal bedraagt f 600.000. De exploitatie zal op Sumatra's Westkust plaats hebben.

Suikerproductie Engeland-Rusland. Het Archief voor de Suikerindustrie ontving het volgende telegram dd. 10 dezer uit Amsterdam:

De campagne is afgelopen in Groot-Brittannië en in Rusland; de opbrengsten bedragen respectievelijk 210.000 ton ruw en 1.370.000 ton wit.

NEDERLAND.**Een eenheidsfront.**

Den Haag, 10 Febr. (Aneta.) Tijdens het banket, dat te Parijs gegeven werd ter gelegenheid van het 25-jarig besant van de Nederlandsche Kamer van Koophandel aldaar, hield prof. mr. Treub een tafrede, waarin hij de noodzakelijkheid bepleitte van een samenwerking van de koloniale mogendheden tegen het bolsjevisme. Voorts spraken nog onze gezant te Parijs Jhr. Loudon, en Heldring, voorzitter van de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Aanvaring.

Den Haag, 10 Febr. (Aneta.) Het Engelsche stoomschip *Esperance Bay* voor op de Theems het s.s. *Koburadja* van den Rotterdammer Lloyd aan, dat met een zeer beschadigde boeg aan de stuurboordzijde naar Tilburg terugkeerde.

Het jubileum te Parijs.

Den Haag, 10 Febr. (Aneta.) De burgemeester van Amsterdam, de heer De Vlucht, de secretaris-generaal van het departement van Buitenlandse Zaken, mr. dr. Snouck Hurgronje en de chef van den consulaire dienst Nederland, woonden te Parijs de viering van het jubileum van de Nederlandsche Kamer van Koophandel bij. Het Parijsche gemeente-bestuur ontving burgemeester De Vlucht.

De voorzitter van de Kamer van Koophandel sprak de hoop uit, dat de tariefherziening in Frankrijk rekening zal houden met Nederland's bijzondere positie. Bokanowski, de Fransche minister van Financiën, antwoordde, dat Frankrijk's handelspolitiek een ontwikkeling beoogt van het handelsverkeer, in het bijzonder met de staten, die den vrijhandel huldigen.

De retourcommissie.

Den Haag, 10 Febr. (Aneta.) De directeur der gasmaatschappij te Doetinchem werd onervol ontslagen.

Necrologie.

Den Haag, 10 Febr. (Aneta.) De oud-notaris Hendrik Wertheim te Amsterdam is overleden.

BUITENLAND.**De telegrammen.**

Een deel van de telegrammen is overgebracht naar het Vierde Blad van heden. Wij verwijzen eraan.

NOORWEGEN.**Het kabinet afgetreden.**

Nauen, 10 Febr. (Aneta-Radio.) Het Noorsche arbeidskabinet is afgetreden. De koning noodigde Mowinkel, den leider der radicalen, uit, een nieuw kabinet te vormen.

IRAK.**Tegen het Zionisme.**

Bagdad, 10 Febr. (Aneta-Radio.) Sir Alfred Mond, het bekende Joodsche liberale lid van het Lagerhuis, die vergezeld was van zijn vrouw en dochter en nog elf andere Engelschen, kon slechts langs een onweg Bagdad binnenkomen, na een autoreis dwars door de woestijn gemaakt te hebben, aangezien hij vervolgd werd door een woedende en dreigende menigte van ongeveer tien duizend Arabieren, die waarschijnlijk door politieke propagandisten opgehitst waren.

Het bezoek van Mond aan Irak houdt verband met het ingang doen vinden in dit land van de Zionistische beginselen, zooals ook in Palestina geschied is.

Zes mijl van Bagdad moest het reisgezelschap van Mond uit een woestijn-salonauto op zes wielen overstappen in vier lichte auto's, waarmede de vervolgde reizigers met grotere snelheid de woning van den Britschen resident konden bereiken. Intusschen riep de menigte: „Weg met de Joden!“

Verschillende auto's met toeristen, die door de opstandige menigte werden aangezien voor leden van het reisgezelschap van Mond, werden door de Arabieren aangevallen, terwijl de inzettenden werden mishandeld.

Tenslotte kwam de bereden politie aanrijden, die de menigte uit elkaar dreef.

MEXICO.**Hevige bevoering.**

Mexico-city, 10 Febr. (Aneta-Radio.) Gisteravond ontstond in het theater een paniek, tengevolge van de hevige aardbeving, die hier in de laatste jaren werd gevoeld. De aardschok duurde meerdere minuten en ontredde alle plaatselijke seismographen.

Het schouwburg-gebouw begon vreeslijk te trillen en de verschrikte bezoekers sprongen op om naar buiten te dringen. Het orkest hield op met spelen, doch de tegenwoordigheid van geest van een Spaansche zangeres, die bleef dozingen

FRANKRIJK.

De petroleum-belasting.

Parijs, 10 Febr. (Aneta-Reuters.) De financiële commissie in de Kamer is van mening dat de belasting op petroleum moet worden verminderd met 12 francs per ton.

Het verdrag met Amerika.

Parijs, 8 Febr. (A. I. D. Spec. Reuters.) De tekst van het tusschen Frankrijk en de Verenigde Staten gesloten arbitrageverdrag is gepubliceerd.

Het bepaalt, dat elk geschil, als de gewone diplomatieke middelen gefaald hebben, naar de permanente internationale commissie verwezen zal worden, welke Bryan's arbitrageverdrag van 1914 geschapen heeft.

De arbitrage zal niet toegepast worden: 1o. op kwesties, die onder de eigen jurisdictie van een der beide partijen vallen; 2o. op kwesties, die de belangen van derde mogendheden raken; 3o. op zaken, die afhangen van het behoud van de Monroe-leer of dat behoud raken, of die het in-acht-nemen door Frankrijk van zijn verplichtingen krachtens het Verdrag van den Volkenbond betreffen.

De organisatie.

Bordeaux, 8 Febr. (Aneta-Reuters.) De Franse Senaat begon het debat over het wetsontwerp, dat het land in oorlogstijd organiseert.

Het financieel debat.

Bordeaux, 8 Febr. (A. I. D. Spec. Reuters.) In de Kamer weigerde Georges Bonnet, de woordvoerder der Radicale partij, absoluut voor het ultimatum van den socialist Leon Blum te wijken.

Jacques Duboin oefende critiek uit op de „toover formule" der kapitaals-heffing. Het debat wordt Donderdag voortgezet.

Decoratie.

Bordeaux, 7 Febr. (Aneta-Reuters.) De bisschoppen van Straatsburg en Verdun zijn tot officier in de orde van het Legioen van Eer benoemd.

Een huide.

Parijs, 8 Febr. (A. I. D. Spec. Reuters.) De koning van Afghanistan verklaarde aan een vertegenwoordiger van Le Matin, dat hij verrukt was over het in Frankrijk gevonden onthaal en diep onder den indruk van al wat hij gezien had. Hij begreep, dat een natie, die zulk een rijk verleden bezat, ook in het heden en de toekomst groot moest zijn.

Verschrikkelijk ongeluk.

Bordeaux, 10 Febr. (Aneta-Reuters.) Nabij Thionville is een trein met een elektrisch stroomloper en een trein met twee personen gered. Twee personen werden gedood, vier gewond.

Communist verdedeeld.

Bordeaux, 10 Febr. (Aneta-Reuters.) Het gerechtshof te Bordeaux heeft de twee communisten, die de afgeplaatste Marty tot twee jaren gevangenis en twee duizend franc schadevergoeding schuldig van antisemitisme en racisme. In

het vonnis werd uiteengezet, dat de straf alleen betrekking had op de bedoelde feit en niet op vroeger door Marty gepleegde overtredingen.

RUSLAND.

De N.E.P. van Rusland.

Iwaki, 8 Febr. (Aneta-Reuters.) De burggraaf Goto, die onlangs een bezoek bracht aan Moskou, is Dinsdagavond opgewacht in Tokio teruggekeerd. In een persconferentie heeft hij de nieuwe economische politiek der Sovjet sterk en verzekerd, dat het zij een geweldig succes voor Rusland worden zou.

L A M B E R T I - B I E R

IS LICHT EN LEKKER.

Karel I Sigaaren

„VORSTENLANDEN."

Z W A A R.

Z E I S S.

SPIEGELLICHT.

Tennisbanen.

Schitterend.

Prospécti met tekening voor opstelling wordt u gratis toegezonden. — General depot voor Java "BOSMAN" SOERABAJA — Telf. 2100 Z. 5611

In plaats van kaarten

Verloof

VIRA STEENSTRA TOUSSAINT

en

J. M. BERVELING.

Soerabaja, 11 Februari '28

12109

Gedrukt:

L. H. BALSEM

Dr. M. M. C. POSNO

Batavia, 9 Februari 1928

12414

Voor de bijken van deelne-

ming bij het overlijden van den

Heer

A. F. H. KESSING,

betuigen wij onzen besten dank.

Namens de familie,

Mevr. W. d. M. W. KESSING-Willense.

Soerabaja, 11 Februari '28.

12410

Heden overleed tot mijn diepe

dorstheid mijn echtgenoot, de

Heer

J. G. SCHIRMANN

Beheerder van de Malangsche

Sigaaren- en Wijnhandel (gebouw

Paramount-Theater).

Namens de familie:

Mevrouw de Weduwe

E. SCHIRMANN-Dom

Malang, 9 Februari 1928.

12415

„CARRARA" MARMERWERKEN

Gembongan 19. Tel. 2597 Z.

Soerabaja.

Marmervloering in diverse genres

Grafmonden - standbeelden etc.

Grootste sortering van Graf-

kransen vanaf f 2,- en Graf-

beelden vanaf f 16,-

Het beste werk op Java.

Onze naam een garantie!

155 ef

Ontvangen:

WOLLEN MANIËLS

en JAPONNEN

VOOR EUROPA.

SIMPLICITA.

Simpang 36. Telf. 2633 Zuid.

422 ef

Vestigt U

te Zeist.

Het Vertrek

van het

m.s. „P. C. Hooft"

is vastgesteld op a. s.

Dinsdag 14 Februari '28

5 uur 's namiddags

Passagiers worden verzocht,

uiterlijk half vier n. m., aan

boord te zijn.

Het schip ligt aan de kade.

STOOMVAART MAATSCHAPPIJ „NEDERLAND"

12416

21e Syndicaatsexamen

VOOR

SUIKERCHEMIST 1928.

Bovengenoemd examen zal op

Maandag, 2 April 1928, des

morgens om 8 uur aanvangen

en met uitzondering van het

practisch examen in Analytische

Scheikunde, hetwelk zal plaats-

vinden in de laboratoria van het

Proefstation voor de Java-Su-

kerindustrie te Pasoeroean —

worden afgenomen in het Kunst-

kringhuis, Embong Malang

63 65, Soerabaja.

Zij, die zich aan dit examen

wensen te onderwerpen, wor-

den uitgenoodigd daarvan uiter-

lijk 15 Maart 1928 schriftelijk

mededeeling te doen aan onder-

geteekende, onder aanbieding van

een bedrag van f 100,— voor

verschuldigde examengelden en

onder overlegging van:

1e. zoodanige documenten, als

naar het oordeel van den

Voorzitter der Examen-com-

missie voldoende zijn om

aan te toonen, dat de can-

didat gedurende minstens

één campagne praktisch als

chemist of als machinist bij

de Suikerindustrie in Ned-

Indië is werkzaam geweest;

2e. een opgave van naam, voor-

naam, geboorteplaats, ge-

boortjaar en adres.

Candidates, die, in 1927 af-

gevozen zijnde, dit jaar wederom

deel wenschen te nemen aan het

examen, worden — indien zij

daartoe bij hunne aanmelding

den wensch te kennen geven —

vrijgesteld van het examen in die

vakken, waarvoor zij bij hun

voorgaand examen het cijfer 6

of een hooger cijfer hebben ver-

kregen, mits zij in de overige

vakken geen lager cijfer dan 3

hebben behaald. Degenen, die

van dit recht gebruik maken,

betalen, in afwijking van het

hiervoren vermelde, een bedrag

van f 20,— voor elk vak, waarin

zij examen hebben te doen.

Voorts kan door den Voor-

zitter der Commissie vrijstelling

worden verleend van het practi-

sch examen in Analytische

Scheikunde aan candidates, die

éene schriftelijke verklaring van

den Directeur der Suikerschool

overleggen, waaruit blijkt, dat

door de vergadering van leeraren

dezer school een desbetreffend

gunstig advies is uitgebracht;

ook deze verklaring ware bij de

aanmelding tot het examen over

te leggen.

Het dagelijksch Bestuur van

het Algemeen Syndicaat

van Suikerfabrikanten in

Nederlandsch-Indië.

De 2e Secretaris,

J. VERBOOM.

N. V. Broodfabriek „De Ruiters"

Kalisari Gang 2

Telf. 10 Z.

Fijne tafelbeschuit

De doz. f 0.30

247 ef

HOTEL SCHEFFER.

SUMATRASTRAAT 43/49 — SOERABAJA

Eenige groote familiekamers beschikbaar.

Stroomend Water. Vrije voorgalerijen.

527 ef

WYNAND FOCKINK
AMSTERDAM.

Cherry Brandy
Crème de Menthe
Crème de Vanille
Crème de Mocca
Oranje Curaçao
Maraschino
Triple-sec
Half om Half

Cherry Cordiaal
Crème de Noyaux
Crème de Rose
Crème de Cacao
Witte Curaçao
Persicot
Advokaat
Kummel

BRANDEWIJN

Jamaica Rhum, Oude Jenever „Superior"

„PASSAGE" Jenever

Eenige Importeurs:

N. V. BEHN, MEYER & Co. H. Mij.

ONZE HYGIËNISCHE SIGARET

Alle vrouwen bij Mac-Gillavry
Dragen kapes op het hoofd.
Wat afwezigheid van haren.
In uw sigaret belooft!

Witte schortjes die ze dragen
Die onsmakelyk zijn, rein en fris
Zorgen dat by onze MacGys
Onreinheid uitgesloten is!

124 ef

DODGE

Type standard; geheel nagzien.

f 1700.—

N.V. „VELODROME"

- Soerabaja -

„Used Cars" afdeling

Telefoon Zuid 4678.

307

H. JENNE & Co.

Telefoon Z. 5001 en 5002

UIT DE VRIESKAMER.

Z. M. KAAS

per pond f 2,00

LEIDSCHKE KAAS

per pond f 1,90

GROOTE EDAM-

MERS p. st. f 6,75

KLEINE EDAMMERS

p. st. f 3,75

GRUYERE KAAS

p. pond f 2,75

498 ef

Gevestigd:

Dr. Moh. SJAÄF

Oogarts

Wd. Leeraar Oogheekunde

N. I. A. S.

Spreekuur: 5—6 n.m. of volge-
as afspraak.

ten huize van Dr. M. Soewarno

Lemah Poetro No. 2 Tel. Z. 2067

623 f

Dokter SARDJONO

Voor algemeene praktijk

Plampitan 57 — Telf. 4384 Z

Spreekuur { v.m. 10—11

{ n.m. 4—6

en volgens afspraak

Vericht bloedonderzoek op

Syphilis. 292 ef

SOERABAJASCHIE

OOGHEELKUNDIGE KLINIEK

OENDAN 36

Gelegenheid tot opname van

Ooglijders, ook onvermogenen

Voor opname zich te wenden tot den

Geneesheer - Directeur

205 Dr. GO ING HOEN.

Dr. E. NOWAK

Chirurg. Vrouwen-

arts en Uroloog.

Tevens algemeene

— praktijk —

Simpang 74. Soerabaja.

Telefoon Z. 926.

Spreekuren 7.30—9 v.m.

4.30—6 n.m.

526 f

Het Eerste Nederl. Indische In-

stituut voor Fysische Therapie

(Natuurgeneeswijze).

Riouwstr. 20 en 28 Bandoeng.

Tel. 1768.

Directie: Dr. E. S. HOUTMAN.

Specialist zenuw- en zieleziekten en

electrotherapie.

Spreekuren: 8-9 v.m. en 5-6 n.m.

11-12 op werkdagen.

Dr. A. K. KOK, Spreekuur. 10-11 v.m.

specialist kinderziekten, op Dinsd. en

Donderd.

P. J. v. d. WALLE, Leeraar M. O. gym-

nastiek en gediplomeerd heilgym-

nast. masseur.

Spreekuren: 9-10 v.m.

Dinsd. Donderd. Zaterd.

Behandeling met

1o Electriciteit: in al hare vormen.

2o Massage: Manueel en Machinaal.

3o Water: begietingen, bliz begie-

tingen, inspakingen, baden.

4o Licht: ultraviolet, violet, blauw,

rood, kooldraad, lichtbaden, etc.

5o Baden: luchtbaden, koolzuurbaden,

zuurstof-, dennen-aalden-, modder-,

damp-electrische en lichtbaden.

6o Beweging: heilgymnastiek, gym-

nastiek in clubverband, zwemmen

etc.

Speciale afdeling voor onderzoek

van het hart en geregelde controle

met electrocardiograaf en doorlichting.

Voor vetlijvigheid alle hulpmiddelen

aanwezig, om het normale gewicht

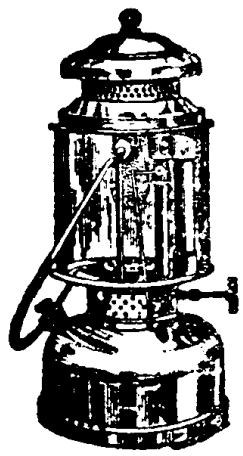
kracht en lenigheid te herwinnen.

Voor kinderen: Gelegenheid voor

controle van lengte, gewicht en groei

van het kind en verbetering van be-

ginnende afwijkingen.

STORMING
Wettig Gedeponceerd

VOOR NIJVERHEID EN INDUSTRIE
is de Storming Lantaarn de meest praktische lichtbron — Absoluut veilig en betrouwbaar.
Brandt in elke stand en onder alle weersomstandigheden.
STORMING LANTAARNEN
PRIJS GEHEEL COMPLEET F 14 —
GEILLUSTREERDE BESCHRIJVINGEN GRATIS OP AANVRAAG
IMPORTEURS
Firma JOSEPH RUTE
SOERABAIA.

335

Op ieder kantoor:

f 275.-

Een „ROYAL“ Schrijfmachine!!
Ook verkrijgbaar met grootere sleden.
Vraagt gratis demonstratie!

Firma H. P. J. STEELINK,

Pasar Besar 44, Telefoon Z. 3932.

Semarang Bodjong 108.

Weltevreden Rijswijkstraat 26.

Agent voor Malang: J. M. Geisterfer, Kajoetangan 52.
Agent voor Pasoeroean: The Oriental Store.
Agent voor Probolinggo: De Oost Java Drukkerij.
Agent voor Madioen: Centrale Drukkerij en Boek- & Kunsthandel Tanah Djowo".
Agent voor Wlingi en omstreken: J. Launy, Wlingi.

600

V R A A G.

Gevraagd: een

Hoofdonderwijzeres

voor de Particuliere Hollandsche-Indische Meisjesschool

„Madoereto“ te Pasoeroean, liefst met hulpaan. Beginsalaris f 200.—; verhoogingen volgens B.B.L. 1925. Dienstaansverdienslag 1 April 1928.

Brieven te richten aan den Patih van Pasoeroean. 673

GEVRAAGD: een ervaren tuinopzichter op J.S.W.B.-condities en nader te regelen winstaandeel. Sollicitaties met volledige inlichtingen omtrent leeftijd, opleiding en praktijk, vergezeld van copiecertificaten, uitsluitend schriftelijk te richten aan den Vergevoerder der N.V. Verenigde Klatenske Cultuur Maatschappij c.s., te Djokjakarta. 12411

De Voorzitter van den Gewestelijken Raad van Pekalongan roept sollicitanten op naar de betrekking van verpleegster aan het „Kardina-Ziekenhuis“ te Tegal. Lezeldiging als bij het Gouvernment. Sollicitaties zoo spoedig mogelijk in te zenden.

De Voorzitter vd. G. Renardel de Lavalette, Pekalongan, 7 Februari 1928. 12412

De S.f. Kartasoea te Solo vraagt voor spoedigste indiensttreding: een ervaren railbaanopzichter op J.S.W.B.-condities.

Vereischte: grondige kennis van aanleg en onderhoud railbanen; bekendheid daarmee tevens met snijwerk gedurende de campagne strekt tot aanbeveling.

Brieven met afschrift-certificaten (originele certificaten worden niet gereetourneerd) aan den Administrateur. 12416

Apothekers-assistent(e) gevraagd. Brieven onder No. 1198 a bureau Soerab. Handelsblad. 12397

GEVRAAGD: machinist-fabrieksemploëe cultuuronderneming Midden-Java, bekend met lichte administratie en de jav. taal machtig. Beginsalaris f 200.— Indiensttred. Maart. Zonder goede referenties onnoodig te solliciteeren.

Brieven met copie cert. en opg. ref. landaard & onderd. nr. 12210 a bureau Soerab. Handelsblad. 12398

Onderwijzer gevraagd: als hoofd van de gesubsidieerde particuliere H.C.S. van de Berbeke School-vereeniging te Ngandjoek. Vaste aanstelling op gouvernementsvoorzwaarden plus een nader te bepalen vaste toelage.

Vereischten: bezit van de hoofdacte en praktische ervaring. Zij, die tevens de acte Engelsch bezitten, genieten de voorkeur. Indiensttreding uiterlijk 1 Juli a.s. Sollicitaties met volledige inlichtingen te richten aan den Voorzitter B.S.V. W.A.C. Igen, Assistent-Resident te Ngandjoek. 12899

GEVRAAGD:

voor spoedige indiensttreding: een KLERK

op het Hoofdkantoor der Irrigatie-afdeeling Pekalen-Sampean te Bondowoso. Salaris volgens de regeling B.B.L. 1925. Zich onder overlegging van getuigschriften (eventueel dienststaten) te wenden tot het Hoofd der Irrigatie-afdeeling Pekalen-Sampean te Bondowoso. 12383

GEVRAAGD: Eur. dame voor beheer van op te richten pension (Straits) ca. 20 kamers op nader overeen te komen voorwaarden. Brieven onder No. 2198 a bureau Soerab. Handelsblad. 12396

Transportopzichter. Grote suiker-onderneming met uitgebreid railtransport vraagt: een ervaren transportopzichter. Salaris naar bekwaamheid en praktijk van f 200.— tot f 400.— winstaandeel, vrij wonen, vrije geneeskundige behandeling en vrije opname Pensioenfond. Brieven onder No. 2174 a bureau Soer. Handelsblad. 12386

Winkeljuffrouw gevraagd, intern. Brieven met opgave leeftijd, welke school, waar gewerkt, en verlangd salaris onder No. 4891 bureau A.I.D., Bandoeng. 12387

GEVRAAGD: voor direct: een ervaren tokojuffrouw. 12388 Maison Djiran, Solo.

Geroutineerd coupeur. Gevraagd: voor spoedige indiensttreding op een der hoofdplaatsen van Java: een geroutineerd coupeur. Z.g.g. onnoodig zich aan te melden.

Brieven onder No. 2165 a bureau Soerabajaasch Handelsblad. 12389

Wordt gevraagd bij groote instelling voor de Buitenbezittingen: een administratief goed onderlegde employé met ruime materialen kennis. Relictanten moeten militieplichten hebben vervuld.

Brieven te richten onder No. 2184a aan de administratie van het Soer. Handelsblad. 12390

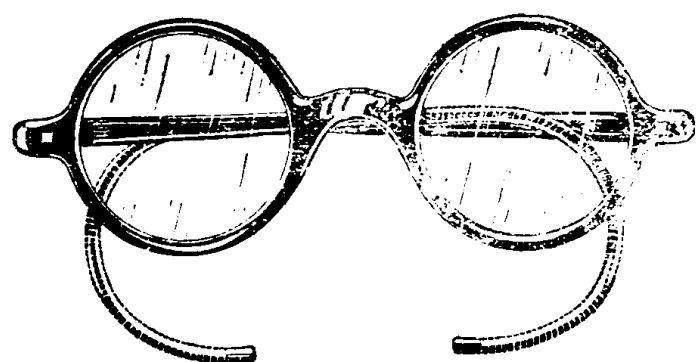
GEVRAAGD: boekhouder, gediplomeerd en zelfstandig kundige optrekkend. Salaris f 250.— Wapenhandel Van der Linden, Soerabaja. 12391

GEVRAAGD: door de R. & C.-onderneming „Petoeng-Ombok“ Dampit: geroutineerd geëmployeerde, voor de hoofdafdeeling.

Volkomen op de hoogte van de koffie- en rubbercultuur en bereiding. Salaris nader overeen te komen. Brieven te richten aan den Administrateur. 12392

GEVRAAGD: persoon, administratief onderlegd, bekend met vuurwapens, liefst gewezen officier.

Sollicitaties onder No. 2155a bureau Soer. Handelsblad. 12377

Een opticien, die eerst aan winst en dan pas aan de belangen van zijn cliënt denkt, is tot ondergang gedoemd. De groote tevredenheid onzer cliënten, zoowel over artikel als prijs, vormt onze winst, daar elke tevreden cliënt ons minstens twee nieuwe cliënten bezorgt.

SCHENKT JOSEPH UW VERTROUWEN

Wettig Gediplomeerd Opticien.
Staats - Diploma - Berlin.
Soerabaja - Tel. 617 Zuid.

220 cf

VERMOUTH
GANCIA
Torino (Rood.)
Bianco (Wit.)

Vraagt uitsluitend dit prima merk.

320

De Naaiafdeeling van de Roemer Visscher Vereeniging belast zich met het maken van Babykleertjes, Handwerken, Huishoud- en Ondergoed.

Inlichtingen bij Mevrouw Grivel, Embong Plosso No. 7, Telf. 2454 Z., Mevrouw Palm, Simpang 88, Telf. 4687 Z. en Mevrouw Buss van Diemenstraat 13, Telf. 2516 Z. Elke Dinsdag van 10-12 uur v.m. worden bestellingen aangenomen in het Tehuis Plampjan.

Het Bestuur v.d. Afd. Soerabaja

der

Roemer Visscher Vereeniging.

EMMA KLINIEK voor TANDHEELKUNDE

Consult kosteloos.

Atelier speciaal ingericht voor het maken van kunststanden en gebitten.
SCHIEPMAKERS PARK. No. 3
HOEK PALMENLAAN

Spreekuren 8-12 v.m. 5-7 n.m.
Telf: 998 Zuid.

240

N. V. Gebr. BOMHOFF.

Lemah Poetro 65. Soerabaja. Telf. Z. 3157.

WATERLEIDING. GASLEIDINGEN.
REPARATIËN.

173 f

Wilt U de interessante Indische Courant met haar 5 bladen van heden,

RUSTIG en ONGESTOORD
doorlezen, gebruikt dan:

FLIT.**CHEMICALIËNHANDEL „COOMANS“.**Aloon² Tjontong 5 — Soerabaja — Telefoon 3260 Z.

598 f

„De Aarde en haar Volken“

Geïllustreerd maandblad gewijd aan Land- en volkenkunde. Iedere boekhandelaar neemt abonnementen aan.

b

H^oONDERLING BELANGPASAR
BESAR

SOERABAIA

Afdeeling Fijne Modes

1e ETAGE met de LIFT.

Moderne Wollen Mantels. Wollen Jumpers.

Tennis Rokjes in wit Cachemir en zeer

aardige fantasie ruiten en strepen.

ZUIVER WOLLEN POPELINE

IN ZEER MODERNE TINTEN

130 cm. breed per el f 5.50

DE GROOTSTE SORTEERING.

ONZE MAATAFDEELING
IS TOONAANGEVEND!
Complete Bruidscostuums
vanaf f 150.—

AVONDJAPONNEN
AVONDMANTELS
DEUXPIECES
MIDDAG TOILETTEN
OCHENDTOILETTEN
JAPONNEN VOOR EUROPA
MANTELS VOOR EUROPA
REGENMANTELS

V. OLISLAEGER & COOPGERICHT in 1880
WELTEVREDEN**ZILVER**

GERO - ZILVER,
KRISTAL,
SERVIES -

GLASWERK.
Vraagt Prijskaart
592

VENDUTIES !!!!!

worden steeds met **VEEL SUCCES** gehouden door het Verkoop - Vendu - Commissie- en Expeditiekantoor

F. WARDENAAR

van Deventerlaan 18 - 20 Telf. Z. 1040
Dit kan onze Clientèle bevestigen. Wij houden ook Venduties buiten Soerabaja.

Wij belasten ons ook met koop en verkoop van tweedehandsch Automobielen. 254 cf

VENDUTIES.**Vendutie**

Donderdag 16 Februari 1928

ten huize van den Heer

W. Th. ANTHONIO

2en Dwars Bataviaweg Huis No. 3.

Goed onderhouden compl.: inboedel: Diverse djatiehouten zijtes, Spiegel-Boeken- en andere kasten, Waschtafels, Partij boeken, Koperwerk, Buffet, Dressoir, Filter, Servies, Glaswerk: Voorts een well: LIPP PIANO, Gramofoon met platen, Praterende BEO, Tjangkokans, etc. etc.

Kijkavond Woensdag 6-7½ ure.

Vendhouder

12407 F. WARDENAAR.

Vendutie

Vrijdag 17 Februari 1928

door

N. V. Mij. T. V. D. Z. V.

G. W. Tromp de Haas & Co.

ten huize

7 PALMENLAAN

van een nette inrichting: houten- en roetan zijtes, muurborden, blauwe pullen, koperwerk, clubfauteuils, salonzitzje, boekenkast, schrijftafel, rustbank, schemerlamp, fototoestel (13 x 18), olieverfschilderijen, tafel met kop blad, Carrillon klok, tapijten, schutsele, bedden, babybox, kinderwagen, spiegel, en andere kasten, waschtafels, gordijnen, buffetten, dressoirs, ijskast, servies, glaswerk, keukengerel, enz. enz.

Kijkavond Donderdag 6-7½ ure.

12404

Vestigt U

te Zeist.

Droste
Verpleegster.
Cacao

Nimmer afwijkend
in kwaliteit

Altijd welkom

PLOGSTERT & Co.

Telf. 421 en 228 Z. SOERABAIA

== Plogstert's ==
ACCU'S

zijn de beste en goedkoopste.

521 cf

AANBOD.**DAME VAN STANDING.**

Holl., alg. ontw., ook muziek, flink en gezond, gep. leeftijd, niet onbem., zacht karakter, opgewekt humeur, gedistingeerd uiterlijk, zoekt plaatsing in beschaafd milieu, bij alleenstaand administrateur, in de cultures tot gezelschap en leiding der huishouding.

Brieven onder No. 12417 bur.

Indische Courant.

Een Hollandsche Dame van goeden huize, zoekt een passende betrekking als dame voor de huishouding bij dame of heer alleen, of bij een familie, liefst Djocja of omstreken.

Brieven No. 500 De Locomotief, Semarang. 12820

Pas Ontvangen

Zuigers en zuigerpennen

voor- en achter veeren

Voorbouden, voorbussen, fusespennen

voor alle merken auto's.

Zeer groote voorraad

—: auto-onderdelen. —

Vraagt prijskaart.

TOKO KWEE YAUW TJONG

Soerabaja, Ballwerf 18

Telf. 514 en 719 Z. 232 adf

Vestigt U te Zeist.

DE INDISCHE COURANT

Tweede Blad Zaterdag 11 Februari 1928.

COÖPERATIE.

(Van een medewerker.)

Nauwelijks twee maanden geleden werd in het Amsterdamse *Alg. Handelsblad* een boekje open gedaan over de arbeidstoestanden in het Chineseche meubelvak. De Chinees, zoo werd verteld, die door noesten vlijt en weergaloore zuinigheid zich van niets tot een klein baasje heeft weten op te werken, laat zijn familieleden op zijn kosten uit China overkomen, waarna deze lieden in zijn timmerwinkel gedurende 14 tot 16 uur per dag worden tewerk gesteld, tegen den kost zonder loon, omdat 't loon, mocht dat worden gegeven, geheel of nagenoeg geheel wordt ingehouden om de kosten van overtocht, en wat daarmee samenhang, terug te winnen.

Zoo heelemaal gelaten schijnen de timmermansknechten dezen toestand niet te aanvaarden als iets van zelf sprekends; immers nog kort geleden werden vanuit Bandoeng enkele berichten in de Indische bladen gelanceerd, waaruit bleek, dat die lieden zich gingen weren.

In Batavia is den laatsten tijd eenzelfde beweging duidelijk merkbaar. Er is daar een vereniging van Chineseche timmerlieden opgericht, Moekhie Kong Njap Tjibong, welke aan belangstellenden een circulaire heeft gezonden, waarin o.a. wordt opgemerkt, dat de timmermansknechten eigenlijk als de golven van den oceaan heen en weer worden geslingerd en dat zij, indien zij zich niet weten te vereenigen, eenvoudig nooit in een beteren staat zullen geraken.

Een middel wordt aan de hand gedaan om uit deze impasse te komen. Er moet, zoo vervolgt de circulaire, door hen allen gezd bijeen worden gebracht om een timmermanswinkel op coöperatieve grondslag op te richten, waarin een groot gedeelte van de toekangs, die nu een komdervol bestaan lijden, een goed stuk brood zouden kunnen verdienen.

Met een dergelijken winkel, zoo meent men, kunnen de toekangs zich een wapen maken, waarmede zij eenmaal alle voordeelen zullen weten te bemachtigen.

De op te richten winkel draagt denzelfden naam als de vereniging. De vereniging heeft een clublokaal of een kantoor op Molenvliet, maar de bedoeling is om op Passer-Baroe een winkel te openen. Daarvoor wordt een kapitaal noodig geacht van f 30.000, bijeen te brengen door uitgifte van aandelen, groot f 100,—

Men behoeft niet ineens f 100 te storten, maar men kan dat doen in paymenten, waarvoor kwitanties worden afgegeven. Zoodra f 100 is volgestort, wat binnen een halfjaar moet geschieden, zal een aandeel op naam worden verstrekt.

De winkel zal staan onder een commissie van 5 personen, een directeur, die de algemeene leiding heeft van 't bedrijf en den verkoop van meubels en den inkoop van materiaal regelt, een baas-timmerman, die over 't werk in 't algemeen gaat, een kassier, een boekhouder en een commissaris, speciaal voor de materialen van den winkel.

Een controle-commissie, bestaande uit 7 niet-bezoldigde leden, kan te allen tijde de boeken nazien. Van de te maken winst zal 30 pCt worden uitgekeerd aan de toekangs, terwijl 70 pCt aan het kapitaal zal worden toegevoegd. Zoodra de kapitaalsrekening zulks toelaat, zal men overgaan tot het oprichten van meerdere filialen.

Men ziet: een en ander wordt quasi deskundig opgezet: voor het voeren van propaganda, het zoeken van leden, het plaatsen van aandelen wordt het noodige vericht; na korten tijd zou er, zoo vermenen wij, reeds voor f 8000 zijn ingezameld.

Op zichzelf kan een dergelijke coöperatieve meubelmakewinkel, indien de zaak goed wordt opgezet en behoorlijk

BATAAFSCHE CAUSERIEËN.

(Van onzen A.-medewerker.)

Tjap Gomeh. Wie zich de Tjap-Gomeh-feesten te Batavia van een tiental jaren geleden herinnert en er bepaalde indrukken van heeft weten vast te houden, zal het met ons eens zijn, dat er ook in die feesten in den loop der jaren wel wat veranderd is. De revolutie van 1911 zal ook daaraan wel debet zijn. Niet alleen sneden, na haar triomf, de Chineezen zich den staart af, maar zij bewijze, dat met de Mandjoe-dynastie verbroken was afgereken, doch hun verbroken was als een hechte zuil den storm der tijden getrotseerd en doorstaan had, niet langer tegen de modernistische stroomingen in langer bestand. En de jongste generatie zijt hoe langer hoe meer lak aan traditie. Zij oriënteert haar gedachtenleven en weeten de begrippen—vaak ideologische—steek in Europeesch costume en tracht zich overigens zoo gauw mogelijk geheel los te maken uit den greep van conventie en verouderde opvattingen, die in strijd worden geacht met de uit het Westen overgewaaid democratische leerstellingen.

En daarom zijn ook de aloude Tjap-Gomeh-feesten niet meer gelijk aan vroeger.

wordt geleid, de leiders betrouwbaar zijn, de administratie deugdelijk is, wel toekomst hebben: niet onmogelijk, dat aan de meubelmakerebazen een scherpe concurrentie wordt aangedaan, wat 't publiek slechts ten goede kan komen. In verband met het feit echter, dat 't gros der singkeh-timmermansknechten analphabeten er is, zullen probeeren om loonsverbetering af te dwingen, onder bedreiging met een doodelijke concurrentie, door hun eigen werkplaats te ondernemen. Zouden toekangs, die tot staking mochten opzetten, worden ontslagen door den *taukch*, dan kunnen zij toch altijd werk vinden in den coöperatieven winkel.

Inderaad, een dergelijke opzet lijkt niet geheel uit de lucht gegrepen en al is nimmer te voorspellen, wat precies met deze nieuwe vereniging wordt bedoeld en wat de heeren-leiders eigenlijk in hun schild voeren, het lijkt wel aan te bevelen, dat de autoriteiten hier een oorje in 't zeil houden.

EEN GROOTSCH WERK.

De verbinding om den Zuid.

(Van onzen Malangschen correspondent.)

Inleiding.

Wij waren in de gelegenheid van iemand, die gesicht kan worden volkomen op de hoogte te zijn, interessante bijzonderheden te vernemen omtrent het grootsche werk, den wegaanleg tusschen Dampit en Pasirian.

Dit werk is daarom van zulk een intens groot belang, omdat hierdoor de groote cultuurstreek op de Zuidelijke hellingen van den Smeroe, welke thans een nog vrijwel gesloten gebied vormen, dat groote moeilijkheden oplevert voor den afvoer van producten, een behoorlijke verbinding krijgt niet alleen, maar ook, omdat door dien weg de groote complexen van het Zuid-Loemadjangsche en van het Malangsche den kortst mogelijken verbindingsweg zullen krijgen.

Tot nog toe bestond de eenige verbinding tusschen beide groote cultuurstreken in den weg, welke van Dampit loopt via Toeren, Boeloeawang en Malang over Lawang, Paseroean, Probolinggo Klakah naar Loemadjang en vandaar weer naar Pasirian, een afstand van eventjes 200 K. M., welke dan wordt teruggebracht tot omstreks 50 K. M.

Zoals het gewoonlijk gaat bij grootsche werken, wordt het belang daarvan jarenlang ingezien, maar dan is het wachten op iemand, die het initiatief neemt en het *frappez, frappez toujours* in toepassing weet te brengen. Voor dit grootsche werk werd het daadwerkelijk initiatief genomen door den heer G. J. Zuyderhoff, het bekende Volksraadslid, voorzitter der Malangsche Landbouw-Vereeniging en als zodanig de persoon, die van de nooden en behoeften der planters, maar ook van de perspectieven, welke deze kortere verbindingsweg openden, volkomen op de hoogte was.

De heer Zuyderhoff stelde zich in verbinding met den toenmaligen assistent-resident van Loemadjang, den heer Von Mühlensfeldt en op een goeden dag hebben beide heeren dwars door de rimboe heen den tocht per auto gemaakt en deels te voet, volgend het tracé, dat men zich had gedacht.

Kindelijk heeft de heer Zuyderhoff kans gezien, ook den gewestelijken raad van Paseroean en den resident de voordeelen van dien wegaanleg te doen zien en nadat de regering, maar ook verschillende cultuurmaatschappijen financiële steun hadden toegezegd, kon met de uitvoering worden aangevangen.

Begin Mei mischen gered.

Thans is men zoover gevorderd, dat, wanneer er geen onverwachte moeilijkheden zich voordoen, het werk begin Mei van dit jaar gereed kan zijn, althans in zoverre, dat de weg voor auto's berijdbaar is. En daar gaat het in hoofdzaak om.

gere jaren. Ook te dien aanzien doet zich die evolutionaire invloed gevoelen. Daartegen valt natuurlijk op zichzelf weinig of niets in te brengen. Men heeft het te aanvaarden als een symptoom van den modernen tijdgeest. Maar voor ons staat vast, dat het uiterlijk der feesten er stellig niet op vooruit is gegaan. Integendeel! De mooie optochten der *djingsgeh*—voorstellingen uit de oer oude overleveringen des lands—die aan de feesten karakter en kleur gaven, schijnen hoe langer hoe schaarscher te worden.

Wij hebben ze, zoowel Zaterdagavond als Zondagavond, nergens gezien, tenminste niet langs Molenvliet in de benedenstad. Ook de *lions* en *barons*, welke zich vroeger als vreeselijke draken langs de hoofdwegen bewogen, waren blijkbaar, uit schroom voor den modernen tijdgeest, stiekem thuis gebleven.

Een en ander is echter geen aanleiding voor de Chineseche en Inlandsche gemeente om niet lustig feest te vieren of uit den band te springen. De Inlanders genieten er stellig evenveel van als de Chineezen. Reeds weken, voordat de eigenlijke Tjap-Gomeh-feesten aanvangen, bereidt de Inlandsche jeugd zich op de geneugten ervan voor. Een geliefd thema van onschuldig vermaak is het vormen van een troep keurig uitgedoste matrozen of imitatieve cowboys.

Die dagen heeft de kleermaker in den

Men is thans bezig, de kunstwerken te leggen in het laatste gedeelte van de verbinding, tusschen Soemberrowo en Soembersewe.

Het traject.

Wanneer men Dampit, waarvan verwacht mag worden, dat het na het gereed komen van den weg in betekenis zal toenemen, is gepasseerd, kan men ongeveer vier kilometer ver den bestaanden weg volgen, om daarna af te slaan in de richting der onderneming „Soembertjoeling”, een goed onderhouden ondernemingsweg op, dus een particuliere weg, aangelegd en ook onderhouden door de ondernemingen, welke belang bij dien weg hebben, doch niettemin een schakel vormend in het groote bestek Dampit—Pasirian.

Alvorens men de onderneming „Soembertjoeling” heeft bereikt, slaat men linksaf, den weg in naar Soembersewe. Dit is een smal gedeelte, eigenlijk een oude rivierbedding, welke men zoodanig heeft geëgaliseerd, dat zij berijdbaar is geworden. Maar vraag niet hoe? Men moet den weg kennen, wil men geen ongelukken krijgen en het zal daarom noodzakelijk zijn, dat dit gedeelte aanmerkelijk wordt verbeterd. Het gewest zal in de nabije toekomst dit weggedeelte wel overnemen en daarna de gewenschte verbeteringen aanbrengen dan wel een geheel nieuw gedeelte aanleggen, wat meer afdoende zou zijn. Deze weg voert naar Soembersewe, de onderafdeling, waar eigenlijk de nieuwe weg begint.

Soembersewe ligt ongeveer 25 K. M. van Dampit.

Soembersewe-Soemberrowo.

Het nieuwe gedeelte tusschen Soembersewe en Soemberrowo is vrijwel overal 5½ M. breed. Het wegdek is in het midden over drie meters verhard, zoodat aan beide zijden een voetpad overblijft, dat tevens is bestemd voor de pikopaarden. In de bochten heeft men de breedte grooter genomen, terwijl verder de buitenbocht eenigszins oplopend is, hetgeen het berijden voor auto's vergemakkelijkt. Tot Soemberrowo is de aanleg gereed, alleen wordt hij nog onderbroken, doordat niet overal de ravijnen zijn overbrugd. Daarsaam wordt thans hard gewerkt met ettelijke honderden koelies per dag.

Vrij dicht bij Soembersewe gaat men over een duiker, welke over een kleine, maar snelvlietende kali is aangelegd, welke kali, naar men al heeft ondervonden, geducht kan spoken. Aan het begin van den Westmoesson werd het gehele gevalletje na een bandijr weggeslagen, zoodat direct al weer een nieuwe duiker aangelegd kon worden, welke thans geducht stevig is geplaatst, zoodat een herhaling niet direct mogelijk zal zijn.

Wel ligt daar nu de duiker, maar deze is nog niet geheel aangeplemt met zand, omdat dit op moeilijkheden beruiste. Het ravijn is namelijk ongeveer 10 M. diep en bijna 55 M. breed, zoodat daarvoor een aanzienlijke hoeveelheid zand noodig is. Wel was er arde voldoende in de onmiddellijke nabijheid, maar daarop stonden Hevea-boomen. Men mocht deze natuurlijk zoo maar niet ontkappen, doch waar anders het werk groote stagnatie dreigde te ondervinden, heeft juist eenige dagen geleden de Koloniale Bank, eigenaresse van dezen rubbertuin, toestemming gegeven om de boomen, waar dat noodzakelijk was, om te kappen en daarmede maar tevens het ravijn te helpen dichten. Zulks is van des te grooter belang, omdat, wanneer dit ravijn is overbrugd, ook de materialen voor de andere kunstwerken opgevoerd kunnen worden, waardoor ook die eerder gereed zullen zijn.

Is dit ravijn overbrugd, dan worden onverwijld de zwaardere stukken voor den bruggenbouw per probak opgevoerd, hetgeen op deze gereedkoming heeft moeten wachten.

In het gedeelte tot Soemberrowo zijn in totaal 42 kunstwerken aangelegd, terwijl op verscheidene plaatsen belangrijk grondverzet moest geschieden om te voorkomen, dat de weg al te geaccidenteerd zou zijn. Meermalen werden heuvels weggegraven en ravijntjes gedempt. Twee bruggen zijn noodig, waarvan de zoogenaamde vakwerkbbrug werd geleverd door den machinehandel Becker & Co. te Soerabaja en de tweede, een schroefpaalbrug over de Kali Boeloes, is geleverd door bemiddeling van den I.C.A., derhalve een samenraapsel is van stukken en brokken, over geheel Indië opgediept.

Bovendien zijn nog 4 groote en 36 kleinere duikers aangebracht. De schroefpaalbrug heeft een spanning van 42 M. en met het leggen dient te worden gewacht, tot het aanvaarden van het ravijn bij Soembersewe is gereed gekomen. Dan zal het mogelijk zijn, de brugliggers van ongeveer 1.000 Kilo op te voeren. Met het metselen van de landhoofden van beide bruggen is men zoo goed als gereed gekomen.

De weg voert bijna overal door koffie- en rubbertuinen, voor een belangrijk deel behoorende tot de onderneming „Wonokerto”, welke aan den nieuwen

kampong het bijzonder druk. De aspirant-matrozen of cowboys leggen botje bij botje en de toekang *menjayit* zorgt voor de rest—ook voor z'n portemonnaie.

Wanneer de pakeasns klaar zijn, wordt geoeftend. Natuurlijk op één of andere ruime plaats in de kampongs, waar men liefst voor 't oog van den Europeaan verborgen blijft. Wij hebben tersluiks, of verdoet opgesteld, wel eens zoo'n oefening meegemaakt. En den onuitwisbaren indruk met ons meegedragen, dat de Inlander al even graag, als welke natie dan ook, soldaatje speelt, wanneer-er de zekerheid heeft, er z'n hachje niet bij te zullen inschieten. Waar de commandant van den troep de commando's geleerd heeft, mag loost weten, maar ze zijn af en menig in den dienst vergrijpsd officier zou jaloersch kunnen worden op het *elan*, waarmede de commando's worden gegeven en uitgevoerd. Men gevoelt, dat het daarbij gaat om de eer van den kampong. Ook de Inlander wordt sportief en vindt overigens in de bioscoop 'n prachtige leerschool!

Deze groepen van cowboys, matrozen of Indianen vormen zeker wel de grootste attractie der Tjap-Gomeh-feesten. Natuurlijk zijn er nog tal van andere manieren om zich te verkleeden en in een masker radepak te steken. De Chineseche jongelieden zoeken het liever in het groteske. Zij doen zich mombakkesen voor, waarvan

weg is gelegen. Zeer zware berghellingen komen in den weg niet voor, althans, men heeft het trscée zoo gekozen, dat dergelijke verkeersklippen werden onteild. De zwaarste helling bedraagt 18 pCt., wat op zichzelf vrij zwaar is, maar op de grens van Semarang en Kedoe liggen er, welke steiler zijn. Ook is de weg niet zoo buitengewoon bochtig als b.v. die nabij Kalibaroo, waar men over een paar kilometers afstand ruim 150 bochten telt.

Uit een oogpunt van natuurschoon valt hier veel te genieten; bijna overal ziet men den immer imposanten Smeroe en bij helder weer kan men duidelijk de diepe ravijnen waarnemen op de berghellingen.

Een paar kilometer voorbij Wonokerto komt men aan de grens tusschen de bestuursafdelingen Malang en Loemadjang, welke wordt gevormd door de Kali Glikid, ongeveer 6 K. M. van Soembersewe gelegen. Over het ravijn dezer kali, dat ruim 12 M. diep is, wordt de vakwegbrug aangelegd; waar deze kali ook geweldig te keer kan gaan, heeft men hier de landhoofden uitgevoerd in gewapend beton.

Aan den anderen kant van de kali is men reeds in de onderafdeling Soemberrowo van het Loemadjangsche en weer zit men vlot in de rubbertuinen. Het terrein is hier minder zwaar, ofschoon er ook nog twee ravijnen van behoorlijke afmetingen in voorkomen, waarover duikers zijn aangelegd. Deze zijn over het algemeen goedkoop en de bruggen en vereischen minder onderhoud.

Kort daarop is men aan het eindpunt van het nieuwe gedeelte, n.l. bij het etablissement van Soemberrowo.

Het nieuwe traject is 9 K. M. lang en heeft in totaal, met inbegrip van alle kunstwerken, ongeveer vijf ton gekost. Men is verleden jaar Augustus met dit laatste gedeelte begonnen en vermoedelijk zal men begin Mei gereed zijn, zoodat het werk in negen maanden tijds tot stand is gekomen, hetgeen een zeer mooie praestatie is, vooral, daar nogal eens moeilijkheden met het werkvolk zijn ondervonden, dat in tijden, waarop de sawah om bewerking vraagt, moeilijk is te krijgen.

Met de openstelling van dezen weg zal de betekenis van dit groote cultuurstreken aanzienlijk zijn gebaat en is tevens een korte verbinding tot stand gebracht tusschen Malang en Loemadjang, hetgeen mede van groote betekenis moet worden geacht.

BINNENLAND.

VERRUIMING VAN BLIK.
Ontgoochelde naastenliefde.

Minah stond voor den landraad te Medan terecht. Men herinnert zich, zegt de *Sum. Post*, hoe zij eenigen tijd geleden van een haboe aan de Tamarindelaan een pondje ter leen vroeg en dit naar het pandhuis bracht, om voorloopig niet meer te verschijnen.

Beken je? vraagt de voorzitter. Ik beken — zegt Minah — dat ik het goudstuk heb gekregen, om het voor f 2 te beleenen, zoals werkelijk mijn plan was. Pas toen ik op het Pandhuis hoorde, dat het f 21 waard was, heb ik het plan gevormd om er vandoor te gaan.

Waarom ben je toen twee dagen naar Brastagi gegaan?

Niets anders, dan om mijn blik te verruimen...

Wat heeft ze dan ook inderdaad: de *Sibajak*, het afgebrand gedeelte van het hotel en de kooien der Chineezen.

Waarom heb je Minah zoo vertrouwd? vraagt de voorzitter aan de baboe.

Ja... Ik ben te goed geweest, toen besaar.

Een zucht, waarin een wereld van ontgoochelde naastenliefde huist.

Minah kreeg 5 maanden gevangenisstraf.

Zij berust: Brastagi vaut bien une messe....

Huwelijksrecht.

Het A.I.D. meldt, dat op het departement van Justitie de laatste hand is gelegd aan een ordonnantie, regerende het huwelijksrecht voor Christen-Indlanders. Met deze ordonnantie moet een einde worden gemaakt aan een ongeregelde rechtstoestand voor de Inheemsche Christenen.

P. & T.-nieuws.

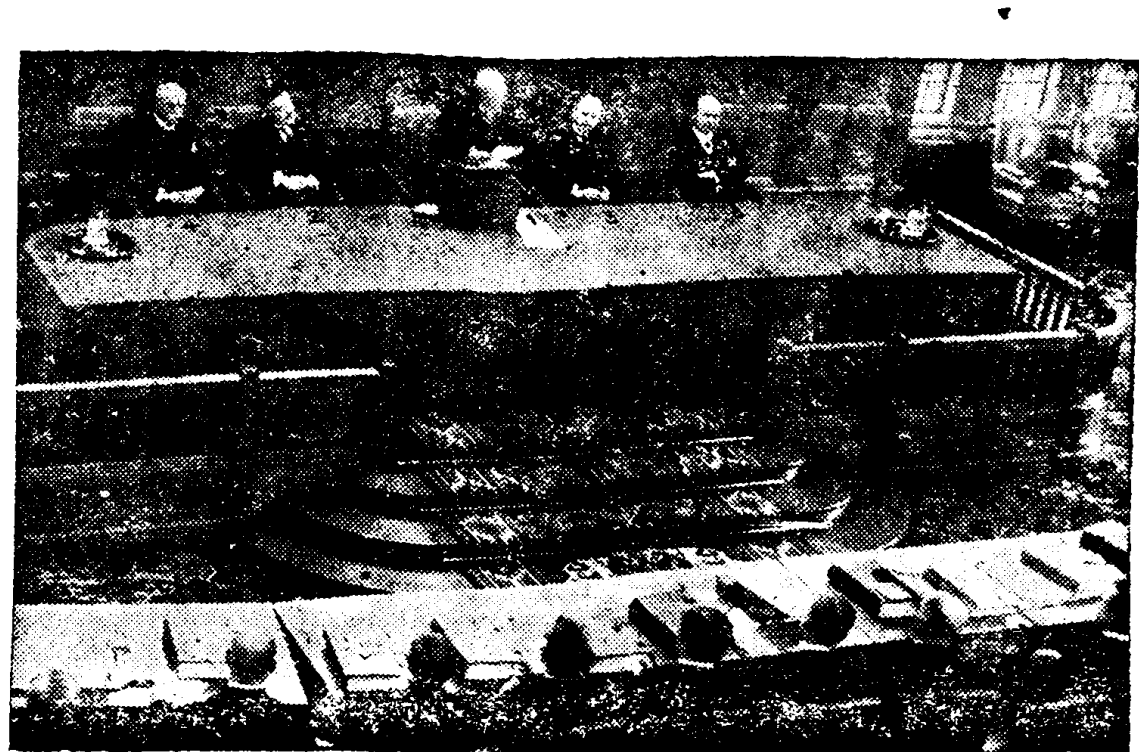
Het hoofdbestuur van den P.T.T.-dienst te Bandoeng bericht, dat sedert gisteren, 6 Februari, het hulpletelegrafiekantoor te Manokwari buiten telegrafische gemeenschap is. De telegrammen worden breedacast vanuit Dobo en de afschriften worden vanuit Ambon per post verzonden.

Ook wordt medegedeeld, dat met ingang van 8 dezer de postwisselaars naar en over Australië bedraagt één pond sterling, gelijk aan twaalf gulden en tien cent.

het motief aan dierenkoppelen ontleend is en probeeren zich zoo een luguber en afschrikwekkend voorkomen te geven.

Aan de spits van de groep ziet men meest een paar dansende en tandkakkende mannen of vrouwen in travesti. De flesch brandy wordt bij dergelijke optochten gewoonlijk niet vergeten en tevens flink angesproken. Dat houdt de jolijt en vitaliteit er in! En natuurlijk ook de onmisbare reonsebans. Wanneer men deze cacophonie van klanken, waarbij de Inlandsche muzikant z'n wonderlijk gevoel voor rhythme geheel offert aan de melodie, zoo'n avondje aan zich voorbij laat gaan, dan begrijpt men eerst goed, dat de Jazsmuziek van Oosterschen oorsprong moet zijn. Maar onder al dat helse speclakiet van schorre pistons, klagende clarinetten, geratel van stenen in petroleumblikken, waaraan het gegil van de stroomtram nog 'n bijzonder cachet geeft, behoudt de Oostersche feestganger z'n flegmatieke kalmte. Hossende en zingende troepen treft men nagenoeg niet aan.

Zoals gezegd, waren de optochten, die wij althans in de benedenstad en langs Molenvliet te aanschouwen kregen, niet veel zaaks. Er was een reclame-troep van een „Roemah obat Tjongho”, gewapend met vaandels en schijven, waarop in groote letters Kalonon-pil nummer 1, 2, 3 etc. geafficheerd stond.

DE 6e CONFERENTIE VOOR INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT werd in het Vredespaleis te 's-Gravenhage geopend. Aan de bestuursafdeling de heeren: 1. dr. B. J. C. Loder, president, 2. minister Donner, 3. minister Beelaerts van Blokland, 4. mr. van Blom, secr-gen. dept. v. Justitie, 5. Snouck Hurgronje, secr-gen. dept. v. Buitenz. Zaken.

Studie aan de Bestuurschool.

De directeur van Binnenlands Bestuur deed, naarmen aan het A.I.D. meldt, de volgende circulaire uitgaan aan de hoofden van gewestelijk bestuur:

Luidens de desbetreffende bekendmaking in de *Javaneche Courant*, zullen in dit jaar twaalf Inlandsche ambtenaren, bij voorkeur niet ouder dan dertig jaren en met een dienstdaag van zes tot tien jaren, waarvan minstens twee jaren doorgebracht als onderdistrictshoofd of als onderdistrictshoofd en in een ander ambt van gelijken rang (bijv. van Inlandsch officier van justitie of van assistent *wedana* van politie) tezamen, kunnen worden aangevoerd voor de studie aan de Bestuurschool te Batavia.

Gedagindgen moeten hunne, tot het hoofd van dit departement gerichte, verzoekschriften, onder overlegging van een gewaarmerkt afschrift van hunne gedienschriften en van hun stamboek, uiterlijk 1 April a.s. door tusschenkomst van het hoofd der afdeling, waarin zij geplaatst zijn, indienen.

Ambtenaren, die reeds om toelating gevraagd hebben, moeten hun verzoek uiterlijk op voormeld tijdstip schriftelijk herhalen, om in aanmerking te kunnen worden gebracht, terwijl in het verzoekschrift ware te vermelden, in welke jaren destijds om toelating werd verzocht.

Ten aanzien van de in het vorig lid bedoelde ambtenaren en vervolgens in bijzondere gevallen zou, voorzover zulks met de billijkheid is overeen te brengen, de aangegeven leeftijdsgrens een weinig verruimd kunnen worden.

Echter zal daarbij niet verder mogen worden gegaan, dan tot een leeftijd van 25 jaren.

Evenals in de vorige jaren wordt verzocht, ook thans aan de aankondiging onder de ambtenaren bij den Inlandschen bestuursdienst in uw gewest, verder bekendheid te willen geven en voorts de aanvragen van al de gedagindgen uit uw gewest, gezamenlijk, op den laatsten Mei a.s., aan dit departement te willen toezenden, vergezeld van de adviezen zoowel van de betrokken afdelingshoofden als—voorzover betreft de Inlandsche officieren van Justitie en de niet-rechtskundige fiscaal-griffiers—van de voorzitters van de betrokken rechtbanken.

Ter voorkoming, dat tot de Bestuurschool worden toegelaten ambtenaren, die, wat ontwikkeling betreft, de school niet met vrucht zouden kunnen volgen, dan wel zij, van wie met grond te verwachten is, dat zij, ook al zouden zij de Bestuurschool doorloopen, later voor den practischen bestuursdienst toch minder geschikt zullen zijn, roep ik uwe medewerking in, opdat bij het uitbrengen van de adviezen met de meeste nauwgezetheid worde gelet op de eischen, gesteld bij art. 9 van het Reglement voor de Bestuurschool (zie *Stbld.* 1914 No. 504, zooals laatstelijk is gewijzigd bij het gouvernementsbesluit van 22 October 1925 No. 4 *Bijblad* No. 10906).

Van de Inlandsche ambtenaren, die door u voor een aanwijzing worden aanbevolen, ware een opgaf in te dienen, waarin de volgorde (bij gelijke geschiktheid volgens ancienniteit) voor aanbeveling van alle betrokken ambtenaren zal zijn aan te geven.

P. T. T.-mutaties.

Ingetrokken de overplaatsing van den adjunct-commissaris Raden Brataadisoeria van Ambon naar Blitar.

Overgeplaatst van Ambon naar Bandoeng de adjunct-commissaris Raden Brataadisoeria: van Sabang naar Makassar de hoofd-radio-commissaris H. ten Hooft van Makassar naar de radio-bediens-centrale te Bandoeng de radio-commissaris I. M. J. de Koning van Djambi naar Moeara Boengoe de adjunct-commissaris Mas Soekadi: van Djokja naar Singkawang de adjunct-commissaris Raden Ngabei Poetandar Padanowito: van de magazijnen en werkplaatsen te Weltevreden naar het hoofdbureau te Bandoeng de tijdelijk w.d. commissaris W. H. Manoch: omgekeerd de idem M. von Dewall.

Alleen pil nummer 11 ontbrak.

Een andere groep van Chineezen zwaaid vervaarlijk met nationalistisch-Catonneesche vlaggen. Toen deze groep in de buurt van de waakzame politie op Glodok kwam, werd eveneens de Nederlandsche vlag opgestoken. Waarmede voor dat moment aan de verordening op vlaggenvertoon was voldaan.

Het spreekt vanzelf, dat sado's, deele-mans en taxi's, ook al rijden de trams tot laat in den nacht, uitstekende zaken maken. Het is geen pretje om, nadat de fuiststemming ietwat geluwd is, op je kakkies van de benedenstad naar Weltevreden huiswaarts te tigen. Zoo denken de Bataviache jehus en benierindlers er natuurlijk ook over. En niemand, die beter de verlangens van z'n publiek weet te peilen, tenminste tijdens de Tjap-Gomeh-feesten, als de Bataviache koetsier of chauffeur. Westhalve zij zich het recht aanmatigen fancy-prijzen te berekenen voor 'n rijte van hoogstens enkele minuten.

Wij probeerden het eerst met 'n taxi. De kornet was bezig met zich te goed te doen aan 'n portie bami, de chauffeur droomde achter z'n stuur.

Waarheen wilt u, meneer? vroeg-ge gaeuwend.

Tot aan de roemah bola. Zal niet gaan.

Djokja.

Onze correspondent aldaar schrijft:

Mevr. Bos-Theunissen.

Donderdagavond j.l. gaf Mevrouw Bos-Theunissen, die momenteel te Djokja vertoeft, een welgeslaagden demonstratie-avond in de Loge „Mataram”. Niettegenstaande het regenachtige weer, was de Loge-zaal om half zeven reeds geheel gevuld met een groot aantal belangstellenden, terwijl velen zich tevreden moesten stellen met een staanplaats.

De avond was geheel gewijd van psychometrische demonstraties, waartoe verschillende voorwerpen, door de aanwezigen medegebracht, aan de spiritiste werden ter hand gesteld, die, door het aanvoelen der voorwerpen, op treffende wijze een beschrijving wist te geven van de overleden oorspronkelijke bezitters ervan. Ook werden door haar verschillende intelligenties, die zich in de zaal voor haar manifesteerden, nauwkeurig beschreven en veelal door de aanwezige nabestaanden herkend.

Het was een zeer interessante avond, die velen tot nadenken zal hebben gebracht over het spiritisme.

Een geheimzinnig sterfgeval.

Zondagmiddag is te Weltevreden plotseling iemand overleden, onder geheimzinnige omstandigheden.

De overledene heeft, meldt het *Bot. Nblld.*, te zijnen huize het eiergerecht genuttigd, dat thans onderzocht wordt omdat het mogelijk vergift inhoudt.

Dit gerecht was klaargemaakt door de huishoudster van den overledene; zij verklaart er zelf ook van geteget te hebben.

Mocht uit het onderzoek blijken, dat het gerecht geen vergift inhoudt, dan zou daartoe vrijwel met zekerheid geconcludeerd mogen worden, dat men hier met een geval van zelfmoord te doen heeft, hetgeen te meer waarschijnlijk wordt, doordat het slachtoffer aan zaarmoedigheid leed en enkele maanden geleden reeds geprobeerd heeft, zich van het leven te berooven.

Het lijk wordt geschoond, teneinde vast te stellen, welk vergift den dood heeft veroorzaakt; men vermoedt, dat dit arsenicum is.

Van Rossen en reclasseering.

Omtrent de reclasseering van Van Rossen meldt het *A.I.D.*, dat deze ex-gestrafte remissie van straf wegens bijzonder goed gedrag en voorwaardelijk in vrijheid werd gesteld, hetgeen met zich brengt, dat hij nog eenige jaren in Indië onder toezicht moet blijven. Dit sluit terugzending naar Nederland voorloopig uit.

Bovendien is rijpelijk overwogen, dat deze man zeer zwaar is gestraft, niet alleen door den rechter, en den straflijd heeft uitgediend.

Gedurende den tijd, waarin hij nog in Indië vertoeft, heeft men hem niet de gelegenheid willen onthouden, om zich op de been te houden en zoo werd hij in een commiezen-betrekking geplaatst.

Het lijkt echter niet onwaarschijnlijk, dat in het algemeen over terugzending van dergelijke gestraften naar hun geboorteland rijpelijk zal worden gedacht.

Goedgekeurd.

Bij regeeringsbesluit is goedgekeurd de door den Stads Gemeenteraad van Batavia, op 28 November 1927, vastgestelde „Verordening tot heffing en invordering eener belasting op rijwielen in de gemeente Batavia”; is aan het gewest Madioen een tegemoetkoming toegekend van f 24.150,— voor de verbetering van den weg Ponorogo-Patjitan tusschen de palen 35—36 en bij paal 38.

— Waarom niet? — 'n Afschuwelijk lange afstand, meneer.

— Och kom, hoogstens vijf minuten. — Dat staat vannacht gelijk met twee uur, meneer.

Na deze origineele opmerking, waarvan alleen een Bataafsche chauffeur het monopolie heeft, liet hij 't moede hoofd weder op 't stuur rusten. Voor vijf pop wou-je wel!

De sado- en deelemankotsiers voelden zich dien avond heelemaal den toewan. Zoiets kunnen ze maar eens in 't jaar doen en daarom vergeeft men hen hun gaarne. Hetgeen echter geen reden voor ons was om voor 'n onnoozel rijte een paar pop meer te leggen.

„Zaken zijn zaken,” bromde de sado-koetsier. Als Hubert Laroche in mijn plaats was geweest, zou hij den man, wegens de wijze, waarop hij dit zei, graag nog 'n gulden extra betaald hebben!

Wij hebben toen maar onze ziel in lijdszaamheid bezeten en ordentelijk gewacht, tot er 'n plaatsje in één der tjokvolle trams te krijgen was. Dat kostte moeite en tijd. Maar een troost was, dat we ons niet op brutale manier hadden laten afzetten.

En zoo dachten er dien avond velen over en zeker niet alleen van Europeeschen landaard.

DE SCHIETVEREENIGINGEN.

Een onbillijke regeling.

Men schrijft ons:

Sinds eenige tientallen van jaren mogen we ons op Java verheugen in 't bezit van een aantal schietverenigingen. Velen dezer leiden gedurende kortere of langere tijd een kwinde bestaan, eensdeels door vermindering der animo, anderdeels door financiële zorgen. Er waren er, die alleen nog maar in naam bestonden; van een eigenlijke vereniging was echter geen sprake meer.

Na de communistische relletjes werd in die verenigingen een verhoogde activiteit waargenomen. Nieuwe leden traden toe om schieten te leeren; oude leden kwamen weer oefenen om hun schotvaardigheid te herwinnen of te behouden; doode verenigingen herrezen en nieuwe werden opgericht. Zodoende telt Java momenteel ongeveer 50 schietverenigingen.

Als wapens worden gebruikt de eigen geweren en revolvers der vereniging, maar vooral de van regeeringswege aan de ondernemingen en verenigingen welwillend in bruikleen afgestane legergeweren en -karabijnen. Geschieden wordt met scherpe patronen No. 1, dus dezelfde, die door het leger bij de schietoefeningen worden gebruikt (oorlogspatronen).

Ze moeten door de betrokken verenigingen worden aangekocht.

Daar deze patronen ook al vrij duur zijn in het gebruik, moeten de schutters zelden hun verschoten munitie geheel of gedeeltelijk betalen. Dit is van verenigingsstandpunt gezien, zeer logisch, maar de financiën meestal een dergelijke uitgave niet veroorloven.

Maar van een anderen kant bekeken schuilt hierin toch ook weer een zekere onbillijkheid. Niet zozeer in het moeten betalen der patronen, maar in den prijs, die er voor gevraagd wordt. Nu weten we heel goed, dat het leger geen philanthropische instelling is, en dat het legerbestuur zich aan de reglementen en voorschriften moet houden. Maar de regering heeft er toch ook belang bij, dat zij, in tijden van nood, kan rekenen op loyale onderdanen, die ook goede schutters zijn.

Daarom doet het eenigszins vreemd aan, dat de scherpe patronen No. 1, waarvan de kostprijs ongeveer 7½ cent is, aan de schietverenigingen worden geleverd voor 15 centen per stuk. Voor de ingeleverde ledige hulzen (dat is verplichtend) worden 2 centen per patroon gerestitueerd, zoodat de patronen dus feitelijk 13 centen kosten.

En dat nu is juist de onbillijkheid, dat de schutters van schietverenigingen (en weerbarheidschorschen) voor een patroon van 7½ cent, 13 centen moeten betalen.

Zodoende betalen ze dus op 't oogenblik in die manier voor de diensten, die later misschien van hen vrijwillig zullen kunnen worden gevergd!

Wanneer we nu nog weten, dat elke vereniging per lid per jaar 215 patronen mag verschieten, en stellen we elke vereniging maar eens op 20 à 25 leden, dan komen we tot de conclusie, dat die ongeveer 50 verenigingen per jaar een aardig centje te veel voor haar patronen betalen, zelfs al nemen we aan, dat die 215 patronen per lid maar voor ½ deel of nog minder verschoten worden! Voor de hand liggend zou zijn, dat de munitie gratis, in elk geval niet duurder dan de kostprijs werden geleverd. Nu wordt er op die patronen nog meer dan 50 à 60 pCt. „verdiend“.

De Soekaboemische schietvereniging heeft dan ook reeds een request ingediend om goedkoop munitie te verkrijgen, waarop echter afwijzend is beslist. Nu heeft deze vereniging zich tot haar zusterverenigingen gewend met verzoek om adhaesiebetuigingen en medewerking, om zodoende door samenwerking te verkrijgen, wat haar als eenkling is mislukt.

We hopen, dat de regering voldoende termen aanwezig zal achten om dit verzoek te kunnen inwilligen. Al is 't nu niet een direct landsbelang, het land heeft er toch wel degelijk belang bij, dat in roerige tijden het bestuur zal kunnen rekenen op een kern van mannen, die bereid zijn, met het geweer in de vuist, het gezag te helpen handhaven.

Er zijn verschillende manieren, om de schietverenigingen tegemoet te komen. De mooiste oplossing zou zijn: gratis munitie tot het ook thans reeds geldend maximum-tarief. Andere mogelijkheden zijn bijv. voor ieder lid een zeker aantal patronen gratis, de rest tot het bepaalde maximum tegen kostprijs; alle patronen tegen kostprijs, of het toekennen van een subsidie, overeenkomende met de vorige oplossing, voor 't geval, dat moeilijkheden van het gratis of tegen kostprijs leveren der patronen onoverkomelijk zijn.

In elk geval toone de regering door haar antwoord, dat zij het paraat zijn blijven der leden en schietverenigingen op prijs weet te stellen.

Met vertrouwen verwachten we dus het antwoord.

ONDER VIER OOGEN.

Malangsche schuimpjes.

Men schrijft ons:

Kent ge die heerlijke Ambonsche schuimpjes, lezers, die, luchtig als ze zijn, in den mond wegsnelen, maar toch nog langen tijd daarna een smaak achterlaten van iets heerlijks, iets zoets en smakelijks?

Zoals deze lekkere Ambonsche, hoop ik mijn Malangse schuimpjes te maken: luchtig en gemakkelijk te verteren, maar toch een indruk achterlatende van iets goeds en degelijks.

Allereerst wil ik het dan hebben over het plotseling afbreken der gymnastieklessen aan de Europeesche lagere scholen.

Zoals misschien wel bekend is, waren daarmede vroeger belast twee militairen, die altijd tot aller tevredenheid hun lessen gaven.

Ook de kinderen, jongens en meisjes, vonden deze gymnastieklessen even prettig en waren zich vol vuur aan het oefenen, als de tijd naderde van de wedstrijden tusschen de verschillende

Auto-ongevallen.

Men meldt ons dd. 9 Februari uit Weltevreden:

Gisterenmiddag hadden te Tandjong-Pririk, onzeveer op hetzelfde moment, twee auto-ongevallen plaats.

Het eerste geval betreft een aanrijding op den Priokweg, bij het slechte weggedeelte nabij Soengei Tirem, waarbij een Inlander, voetganger, door een voorbij-snorrenden Fiat zoodanig aangereden werd, dat hij ernstig gewond, met een gebroken dijbeen, in de C.B.Z. moest worden opgenomen.

Een onderzoek wordt ingesteld, wie de schuld van het ongeluk draagt; de getuigenissen hieromtrent zijn nogal tegenstrijdig. Volgens den autobestuurder, een Arabier, wilde de voetganger plotseling den weg oversteken, en was de aanrijding onvermijdelijk.

Het tweede geval betreft een botsing tusschen een personenauto, bestuurd door een Inlander, en een S.S.-autobus.

Op het moment, dat de personenauto de S.S.-bus voorbij reed, week deze — de autobus — plotseling naar dezelfde zijde uit.

Het wordt nog nader onderzocht, of de autobusbestuurder, bij de verandering van richting, behoorlijk het waarschuwingsteekken gegeven heeft.

Algemeen wordt er door autobestuurders in Priok over geklaagd, dat de door de S.S.-autobusbestuurders gegeven teekens, vanuit de achteroprijdende auto's niet altijd te zien zijn, welk feit moet toegeschreven worden aan de omstandigheid, dat de busbestuurdersplaats zich niet aan een zijde van den auto, doch in het midden bevindt, zoodat het voor den bestuurder vrijwel ondoenlijk is, behoorlijk het teekenen met zijn arm te geven. De autobusbestuurder reed na het ongeval snel door. De personenauto werd zwaar beschadigd.

Indië en de Volkenbond.

Naar aanleiding van een bericht, als zou de heer professor Hoesen Djajadiningrat, die aan de Rechts-hoogeschool doceert, zijn aangezocht om zich met de Nederlandsche delegatie binnenkort naar de vergadering van den Volkenbond te begeven, heeft het A. I. D. terzake informaties ingewonnen.

Het blad vernam slechts, dat het denkbeeld in overweging is om iemand uit de Indische wereld aan te wijzen. Doch de besprekingen daarover verkeerden nog in een voorlopig stadium. De genoemde kandidaat heeft persoonlijk nog niets omtrent dergelijke plannen vernomen.

Men herinnert zich, dat indertijd het denkbeeld geopperd is door den thans hier vertoefenden correspondent der *Nieuwe Rotd. Crt.*, den heer dr. Van Blankenstein. Deze noemde ook den heer Pangeran Koesoemoyoed als kandidaat. Bij voorloopige bespreking in de Kamer heeft de minister zich niet tegen het denkbeeld verzet en er is hier te lande advies ingewonnen. Meer valt op dit oogenblik niet te berichten.

G. R. van Banjoemas.

Benoemd tot lid van den gewestelijken raad van Banjoemas, ir. R. Th. Hees, sectie-ingenieur der irrigatie-afdeling Serajoe en Poerwokerto, A. L. Hoogenboom, administrateur der suikertabakfabriek Kalirejo, J. Agterberg, tijdelijk waarnemend inspecteur bij de S.S. en Tr. te Tjilatjap.

NEDERLAND.

PROF. DR. J. VAN REES.

De laatste oor.

Uit Hilversum werd dd. 7 Jan. aan de Tel. gemeld:

Op de Nieuwe Algemeene Begraafplaats, alhier, is heden onder buitengewoon groote belangstelling ter sarde besteld het stoffelijk overschot van prof. dr. J. van Rees.

De stoet werd opgesteld aan het stadhuis, Sumatralaan 5. Voorop gingen leerlingen der Humanitaire School te Laren, van wie de meesten bloemen droegen, begeleid door hun onderwijzers.

Achter de lijkoets, die met tal van bloemstukken was gedekt, volgde de familie en de vertegenwoordigers van talrijke organisaties, waarvan de overledene lid of bestuurslid was geweest. Velen van hen droegen omfloersde vanden.

In de wachtzaal op het kerkhof merkten wij o.m. op: de professoren Winkler uit Utrecht, Woerdeman uit Groningen, De Louter uit Hilversum, Burger, rector-magnificus van de Amsterdamse Universiteit, J. H. Scholte, secretaris van den Senaat der Universiteit, dr. C. M. Delprat, curator der Universiteit, W. M. de Vries, voorzitter van de Geneeskundige faculteit, mej. Cornelia de Lange, G. C. van

scholen, waarbij twee jaar geleden een paar wisselbepalers waren uitgetoofd.

Behalve dan eenige sloome duikelaars, die, liever lui dan moe, zich in het minst niet wilden inspannen.

Het was dan ook een groote teleurstelling voor de eersten, toen de lessen, op bevel van den leger-commandant, gestaakt werden. Daar zaten de scholen nu met haar, na eindeloos geschrijf, eindelijk van de B.O.W. losgekregen gymnastiek-benoedigheden, z. a. banken, rekken, ladders etc.

En de kinderen blijven verstoken van een goede lichaamsopvoeding gedurende de schooluren en dat, terwijl deze eeuw staat in het tekenen van de sport. Voor de beide Mulo's is wel een gymnastiek-onderwijzer aangesteld en voor de enkele klassen van de pas opgerichte A. M. S. en H. B. S. evenzoo.

En dat, terwijl deze gymnastiek-onderwijzers nog niet alle uren bezet hebben. Men ziet ze dan ook vaak midden op den dag van en naar school gaan, evenals de andere H. B. S.-leeraren.

Een fijn leventie hebben die heeren! Weinig lesuren — veel vakantie en veel salaris — misschien nog niet eens genoeg van beide, naar hun idee!

Heringen, C. E. J. Brouwer, B. Brouwer en P. v. d. Wielen, allen van Amsterdam en dr. G. A. v. d. Bergh van Eyzinga, voorzitter van de Internationale school voor Wijsbegeerte te Amersfoort. Verder de heeren P. C. J. Peters, gemeente-secretaris van Laren namens het bestuur der gemeente, A. Pierson van de firma Pierson & Co. te Amsterdam en tal van anderen.

Het allereerst werd het woord gevoerd door prof. Burger, die namens zijn collega's eerbied betuigde voor den man, wiens heele leven een strijd is geweest voor hooge levensidealen.

Prof. Woerdeman dankte namens allen, die onder prof. V. Rees hun studies hadden volbracht. Voorts voerden het woord de heeren dr. Birnie, ds. Montijn als voorzitter van de Nationale Commissie tegen Alcoholisme, Marinus, voorz. van den A. N. G. O. B., F. Eringer, inspecteur bij het L. O., Elbrink, namens het personeel der Humanitaire school te Laren, mej. Arriens voor de International Order of Good Templars, Vleeming, voorzitter van de Goede Tempeliers, J. v. d. Berg te Deventer als drankbestrijder, dr. Boissevain, V. d. Meulen voor de Ned. Vereniging, prof. dr. V. d. Bergh van Eyzinga voor het bestuur van de school voor Wijsbegeerte te Amersfoort, ingenieur Brand namens de spoorwagonthoudersvereniging, V. d. Poel voor den Ned. Vegetariërsbond, Schönlitzer namens de Metaalgieterij Holland, Bas Harmans voor de N.B.A.S., ds. Onno v. d. Veen, doorgezind-predikant te Wieringen, N. J. Knapper als vriend en een vertegenwoordiger van de Indische Groot-Loge en een der medische studenten.

Na de redevoeringen werd de kist grafwaarts gedragen; honderden sloten zich bij den stoet aan. Nadat de kinderen van de Humanitaire school Bede hadden gezongen, denkte tenslotte de heer Otto van Rees voor de betoonde belangstelling.

„De Standaard“.

Tijdens de afwezigheid van den heer H. Colijn zal de heer A. Zijlstra als wvd. hoofdredacteur van de *Standaard* optreden. Hij zal worden ter zijde gestaan door mr. V. H. Rutgers, terwijl ook prof. mr. P. A. Diepenhorst als vast medewerker aan de *Standaard* verbonden is.

Zoo vermeldt de St. aan het hoofd der kolommen. Beteekent de medewerking van den hoogleraar, die pas aftrad als politiek hoofdredacteur van de *Rotterdammer*, dat het Amsterdamse orgaan der anti-rev. partij zich nu met volle zeilen in protectionistisch vaarwater gaat begeven? vraagt het *Huidelsblad* ongerust?

En de *Rotterd.* dan?

GEMENGD NIEUWS.

DE HANDGRANAAT.

Een herinnering aan den Kapittijd.

De Duitse Liga voor Menschenrechten heeft bij den officier van Justitie een aanklacht ingediend tegen den, uit den Kapp-tijd bekenden, kapitein ter zee Manfred von Killinger en den bootman Zimmermann. De aanklacht berust op een zelfbeschuldiging van Von Killinger in zijn boek: „Ernst en Luim uit het Putsch-leven“. In dit boek komt de volgende episode voor:

„Plotseling hoor ik een helsch spektakel voor de school. Een groote, stevige kerel scheldt in allerlei toonaarden een mijner onderofficieren uit, die de kalnte in eigen persoon blijft. Daar nadert mij

Hebt Gij rheumatisch? Lijdt Gij aan ficht?

Aarzelt dan niet maar gebruik Aspirin-tabletten „Bayer“

In originele verpakking met den blauwen band. Masseer dan nog met Spirosal-oplossing „Bayer“

het eenige wrijfmiddel, dat diep in de huid dringt, en Gij verkrijgt oogenblikkelijk verzachting van al uwe pijn.

Want Aspirin en Spirosal Genezen U geheel en al!

WANT ASPIRIN EN SPIROSAL

Genezen U geheel en al!

WANT ASPIRIN EN SPIROSAL

Genezen U geheel en al!

De mensch is ook nooit tevreden en zoo moet het ook!

Anders kwam er stilstand en stilstand is achteruitgang!

Maar — om op de gymnastieklessen terug te komen, zouden die niet voorloopig waargenomen kunnen worden door de gymnastiek-onderwijzers — neen, leeraars van de Mulo's en H. B. S. — tot tijd en wijle het departement van O. en E. hierin op een andere wijze voorzien heeft — misschien door voor de Europeesche lagere scholen een afzonderlijken gymnastiek-onderwijzer te benoemen, of tot dat het den legercommandant behaagt, om de gymnastieklessen weer door militairen te doen geven?

Liefde-telegrammen.

Het volgende voorval uit een kleine Fransche stad bewijst, dat de liefde nog steeds vindingrijk maakt.

Een jong werkmans van de electriciteits-fabriek had er lang over gepeinsd, hoe hij wel op de snelste manier berichten naar zijn verloofde zou kunnen zenden.

Pneumatische post was er niet en elken dag telegrammen zenden, leek hem te veel opvallend en te kostbaar. Dies zat hij lang op de kwestie te broeien, tot op zekeren dag licht in de duisternis

een vrouw, die mij toeroept: Opgepast, een bolsjewiek. Hij wil de menschen tegen de troepen opzetten.

Ik antwoord: Oho, dat slag kennen wij.

Daarop geef ik den bootsman een teeken: Maak een handgranaat klaar, zeg ik hem. Ik zal dien kerel den mond wel snoeren. Ik pak den man bij een knoopsgat en voeg hem toe: Maak onmiddellijk, dat je wegkomt. Nog één woord en ik beloof je, dat je in geen veertien dagen iets zult kunnen zeggen.

— Dat wil ik wel eens zien, antwoordt de man mij. We zullen wel zien, wie hier wat te zeggen heeft.

En reeds suist hem de handgranaat tegen het lichaam. Als door den bliksem getroffen, zakt hij bloedend ineen. Hij staat weer op, wil nog wat zeggen, doch het lukt hem niet meer.

DE URSULINEN.

En Kees van Dongen.

Les Ursulines, de Parijsche nonnetjes in haar klooster op den linker Seine-oever, ontdekten op zekeren dag, nu maanden geleden, dat een harer kapelmeuren versiering behoefde.

Er was geld aanwezig, en in haar zoeken naar een kunstenaar, die deze wandbeschildering kon uitvoeren, waren zij vastbesloten, alle onderwetsche kerkelijke kunst te vermijden en een modern schilder te vinden.

Helaas, men weet niet, welke raadgever haar adviseerde, maar de nonnetjes bepalen daar keuze op Kees van Dongen.

Deze nam de aanbidding met graagte aan. Er zijn zoo weinig muren voor de moderne kunst beschikbaar, dat men, als er een open is, moelijk kan weigeren. De schilder mat zijn muurvlak op en juist op den dag in het contract bepaald, stuurde hij zijn kartons in. Alles scheen in de beste orde

Maar hij had ze een halven dag later terug en niet zonder reden: het ontwerp was in welbekende mondaine Van Dongen-stijl en had als middelpunt een moderne bar

Er staat nu een proces voor den boeg. Van Dongen weigert zijn ontwerp terug te nemen: het is besteld en het moet betaald worden.

Een proces, waar Tout-Paris ongetwijfeld tegenwoordig zal zijn, is op komst. Men kan den schilder echter moeilijk beschuldigen moderne aankleding te hebben gebruikt, hij zou er zich op kunnen beroepen, dat Toorop Zeeuwsche boeren koos voor zijn apostelen.

Het debat zal dus loopen over den geest van de voorstelling. Zonder twijfel komt Van Dongen er al met één franc schadeloosstelling die dan duizenden waard is aan nieuw verworven publiciteit.

DE ANGSTIGE STEM.

Een fantasierijke typiste.

Heel Berlijn heeft eenige uren lang — langer is in een wereldstad niet mogelijk — aandacht gehad voor mejuffrouw Helene Hohmann, wier betrekking van stenotypiste op een klein kantoorje overigens toch weinig interessants had. Frl. Hohmann is als heldin beschreven van „Wild West-scènes te Berlijn“.

En daaraan was zij zelve grotendeels debet, naar uit een bericht van begin Januari l.l. blijkt. Een paar avonden geleden hoorde de concierge van het kantoorgebouw, waar het meisje werkte, hulpgeroep van boven komen, en aldaar gearriveerd, vond hij frl. Hohmann in vreeselijk overspannen toestand op de trap liggen. Hij droeg haar naar beneden, en toen zij de oogen op sloeg, fluisterde zij met onuitsprekelijke angst in haar stem: „Brand! Telefoon afgesneden!“ Daarop zette zij haar flauwte voort, waar ze gebleven was.

Terwijl de conciergevrouw de eerste hulp verleende, snelde de concierge weer naar boven, maar werd teruggedreven door rook uit het kantoor van frl. Hohmann.

De brandweer werd ontboden en deze bevond, dat het meubilair en de vloer brandden. Toen de vlammen waren gedoofd, zagen de brandweerlieden ook, dat de brandkast was leeggehaald en dat de telefoongeleiding inderdaad was doorgesneden.

Frl. Hohmann werd naar het ziekenhuis gebracht, waar zij een verklaring kon afleggen. Zij had juist wat papieren gesorteerd, toen twee mannen het kantoor binnendrongen. Zij sneden de telefoon af en gaven haar zulk een slag op het hoofd, dat zij neerviel en geen besef had van het gebeurde, tot zij was bijgekomen en de kamer in vlammen zag. De eigenaar van een café uit de buurt verklaarde nu, dat twee mannen opgewonden zijn zaak waren binnengekomen en hadden gevraagd, of zij even hun handen, die erg vuil waren, konden wassen. Men nam aan, dat zij wel de schavuiten waren geweest, die de weerloze frl. Hohmann hadden overvallen.

De middagbladen brachten echter andere sensatie. Frl. Hohmann was door de politie verhoord, en zóó streng verhoord — haar lief kopje toonde geen buil of

kam. Wat was in dit geval eenvoudiger dan het door de fabriek geleverde elektrische licht voor lichtseinen te gebruiken? Er was niets anders voor noodig, dan van tijd tot tijd den stroom uit te schakelen. Werd hij één keer uitgeschakeld, dan betekende dit: „Ben van avond vrij.“ gebeurde het tweemaal kort achtereen, dan betekende dat: „Heb helaas dienst“.

Zoo gezegd, zoo gedaan. „Zij“ was verrukt. De uitvinder was met zijn succès in den zevenden hemel en zocht zijn uitvinding verder te volmaken. Het gevolg was, dat een geheel elektrisch alfabet tot stand kwam, dat in niets voor het Morse-alfabet onderdeed. Hiermede konden lange telegrammen worden gestuurd en de nieuwe dienst werd zonder verwijf geopend.

Het muise had echter een grooten staart, want de inwoners van het vreedzame stadje waren van deze 20ste-eeuwsche-minnekoosje niet op de hoogte en zaten met stomme verbazing naar het zonderlinge periodieke aan- en uitflakken van hun licht te kijken. Het duurde niet lang, of de verbazing maakte plaats voor een hevige onrust.

Terwijl het onschuldige meisje in haar kamer met een gelukzaligen glimlach om de rozenroode lippen volijverig de lichtse-

schram, en de historie van dat neerslaan werd er wat twijfelachtig op — dat zij tenslotte in tranen was uitgebarsten en had toegegeven, dat de geschiedenis, die heel Berlijn „gepakt“ had, van a tot z was verzonnen.

Zijzelf had brand gesticht en de telefoon afgesneden. Waarom? Zij had, zegt zij, 1000 mark van het haar toevertrouwde geld aan een vriendin geleend, die gestorven was, alvorens het terug te betalen en had toen dit plan bedacht om het tekort te verklaren. Maar ook dit relaas is weinig overtuigend. De aandacht valt op één bijzonder feit n.l. dat frl. Hohmann den bewusten avond om 7 uur een jongen man op kantoor heeft ontvangen, en vervolgens de gordijnen heeft dichtgetrokken.

REVOLUTIE IN DE OPERA.

Niet meer achter de coulissen.

Sinds de directeur der Opéra aan de oude abonné's den toegang der coulissen weigerde, woedt er een ware paleis-revolutie in de eerwaarde instelling van den boulevard, schrijft een medewerker van de Tel.

Wat drijft de abonné's om voor de honderdste maal „Faust“ of „Thais“ te hooren? In geen geval de muziek, veel eer het ballet en in de allereerste plaats: de charmante ballélines ...

Toch moet men niet alle opera-fanatiekelingen over één kam scheren. Evenals in de kamer heeft men ook hier een linker- en rechterzijde. Links in de orchesterplaatsen aan den zangerigen snarenkant zitten de echte muziekliehebbers, rechts vóór de ontploffende orchesterbatterij hebben die dooven stelling genomen, die niet willen hooren, maar alleen zien. Voor deze „ballettomanen“ worden zelfs speciale kaartjes afgedrukt, met het juiste uur, waarop de gazen rokjes verschijnen en verdwijnen. „Tout le reste est musique“, d.w.z. kan de oude boulevardiers niemand schelen

Nu bezaten deze dansliehebbers al een kleine honderd jaar het recht om, vanuit hun loges via de schermen, den dans-foyer te bezoeken. Daar zag men de zwartgerokte gisaards keuvelen en flirten met hun kleine witte beschermelingen, aan wie bonbons en sigaretten werden gepresenteerd. Honderden caricaturisten — ik denk allereerst aan Degos, Forain en Lautrec — hebben deze galante zwart-en-wit-duels tusschen ouderdom en jeugd op de geestigste of wel navrantste wijze vereeuwigd.

Nu is het echter uit met deze grappenmakerijtjes. De Opéra-directeur bond den strijd tegen de bevoorrechte kaste aan. Wel ontzegt hij hun nog niet den dans-foyer, welks bezoekrecht ze met hun abonnement hebben gekocht, maar de directe toegang via de coulissen, zoo geschikt voor apartjes, is verboden. Voortaan zullen de „vieux beaux“ een tochtigen onderaardschen gang moeten doorwandelen om de dansstrates in haar zorgvuldig-bewaakt foyer te complimenteren.

Welra moet deze zeer-Parijsche zaak voor de rechtbank komen. Men verbeugt zich al op komische debatten. De nestor der abonné's, een bijna tachtigjarige gisaard, zal ongetwijfeld betoogen, dat de oude garde zich alleen vaderlijk voor de witte „tutus“ interesseert. Maar de jongere abonné's stellen wellicht iets méér dan vaderlijk in de jonge danseresjes belang. Waar is de leeftijds-grens?

De Opéra-directeur, die tegen een ouden vos te velde trekt en bovendien kans loopt honderden abonné's te verliezen, koos geen gemakkelijk parket. Maar men kan hem niet anders dan geluk wenschen, als hij zijn pupillen tegen de rijke verleiding beschermte.

Toch is het opmerkelijk, dat terwijl velen bezweken, anderen heroïsch haar deugd verdedigden. Vele dansstrates glijden gebontsmeteld in limousine, maar haar aller koningin, Zambelli, balletster, in heel Europa bekend, teert nog altijd op het schamele maandgeld van enkele honderden francs, dat de Opéra haar verzekert.

Bij het uitgaan wacht haar geen auto noch luxeus souper en deze hemelfse keert nederig in den donkeren ondergrond naar haar doodeenvoudig verdiepinkje terug.

Een moordenaar terechtgesteld.

Wij lezen in De West:

Was de roofmoord door Apatoe gepleegd afschuwelijk, de wijze, waarop deze boschneger den dood tegemoet ging, dwingt respect af.

Wij hebben reeds medegedeeld, dat Apatoe volmaakt kalm de aanzegging ontving, dat hij ter dood zou worden gebracht. Hij verklaarde zich verzoend te hebben met den Heer en Jezus vergiffenis te hebben afgesmeekt voor zijn daad.

Op de vraag, of hij nog een laatste wensch had, antwoordde hij ontkennend. Of hij nog iets wilde eten?

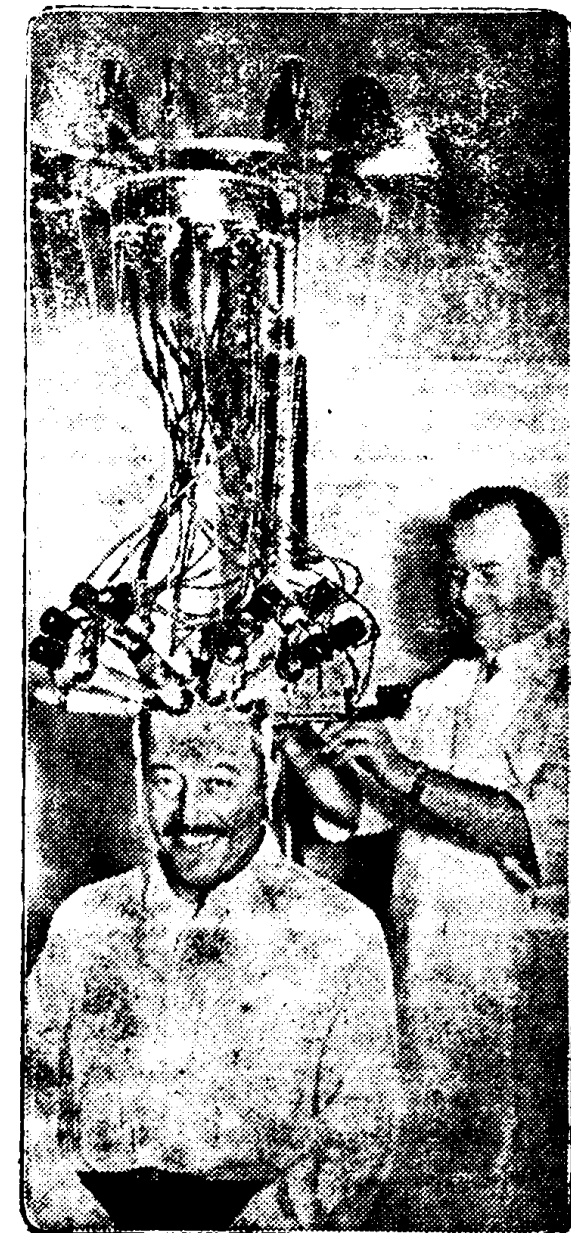
Ja, wat rijst door zijn moeder gekookt. Daar men niet kon toestaan, dat eten van buiten werd gebracht, besloot men rijst in de gevangenis te laten bereiden volgens de aanwijzingen van de moeder, die dan zelve het laatste maal aan haar zoon zou toedienen.

nen in punten en strepen op papier zette, om vervolgens het telegram te ontcijferen en te genieten, stak onder de burgerij een grimmige storm van onrust op. Den volgende dag was de kamer van den directeur der electriciteitsfabriek gevuld met protestgrieken.

Het onderzoek naar den uitvinder van de elektrische lichttelegrafie duurde niet lang. Hij werd gestraft en wat voor hem erger zal geweest zijn: men verbood hem verder te telegraferen. Waaruit blijkt, dat de ondankbare menschheid weer eens een genie miskende

De gezant en de zangeres.

Aan de jongste zitting van den Volkenbondraad te Genève nam ook de Belgische gezant te Londen, baron Mouchere, deel en deze woonde daar natuurlijk in een hôtel. Baron Mouchere is een man, die vroeg opstaat en zeer ijverig is. Iedereen morgen verscheen — zoo vertelt de *Manch. Guardian* — klokke acht zijn secretaris, wien hij dan zijn correspondentie op de schrijfmachine dicteerde. Dit geratel der machine stoorde echter zijn buur, in casu een buurvrouw, die wegens beroepsverplichtingen — het was de beroemde zangeres Raquel Meller — ingevolge haar

IJDELHEID BLIJKT TOCH GEEN SPECIAAL-VROUWELIJKE EIGENSCHAP TE ZIJN. Een kapper in Los Angeles heeft er geen spijt van, dat hij in 'z'n heersalon een apparaat voor permanente golf heeft laten plaatsen.

Aldus geschiedde.

Moeder bracht des middags de rijst in de eel van Apatoe. Zij zat naast hem, terwijl hij met smaak het voedsel gebruikte. Daarna nam het tweetal voor eeuwig afscheid, doch op zulk een kalm wijze, alsof het een reisje gold van een paar dagen.

Ook den ochtend van de terechtstelling was Apatoe de kalme in persoon. Hij werd geblinddoekt naar de galg geleid door den zendingel Frey, die veel meer aangedaan was dan de persoon, die zijn einde tegemoet ging. Staande naast den veroordeelde op het valkuil, deed de zendingel een laatste gebed, eindigende met de woorden: „Gode sei hem (God erbarm U, zijner). Apatoe stond recht op, sprak niet, doch

BECK'S KOENTJI-BIER

LET OP HET MERK

MET EEN SLEUTEL

HET IS GOED RUSTEN
ONDER HET GENOT
VAN EEN LEKKER KOUD
GLAS BECK'S KOENTJI BIER.

WARENHUIS ADLER
SOERABAJA HET GROOTSTE ADRES TEL. 5217

Weder voorhanden de bekende

CHARLESTON

Geheel zijden
**DAMES-
KOUSSEN**

Adler

Prijs

3.95

in diverse kleuren

SEMILIE GESPEN

IN GROOTE
SORTERING

DIRECTOIRE PANTALONS

Voor kinderen-eff-n wit

Langte: 19, 45, 50, 55, 60 cm.

Prijs Fl. 1,20 1,40 1,65 1,90 2,15

Voor Dames, zwart in kleure (Fl. d'ecosse)

Fl. 2,25 Fl. 3,75

Witte Matrozenpakjes

Met blouse, kniet en Manchetten
Adlerpakjes vanaf Fl. 5,50

Witte Jongens overhemden

Prima kwaliteit, met Stijl kraag
Adlerpakjes vanaf Fl. 2,95

Linnen Kinderpakjes

Adlerpakjes, diverse kleuren.

KINDER-

STOELEN

in diverse
modellen.

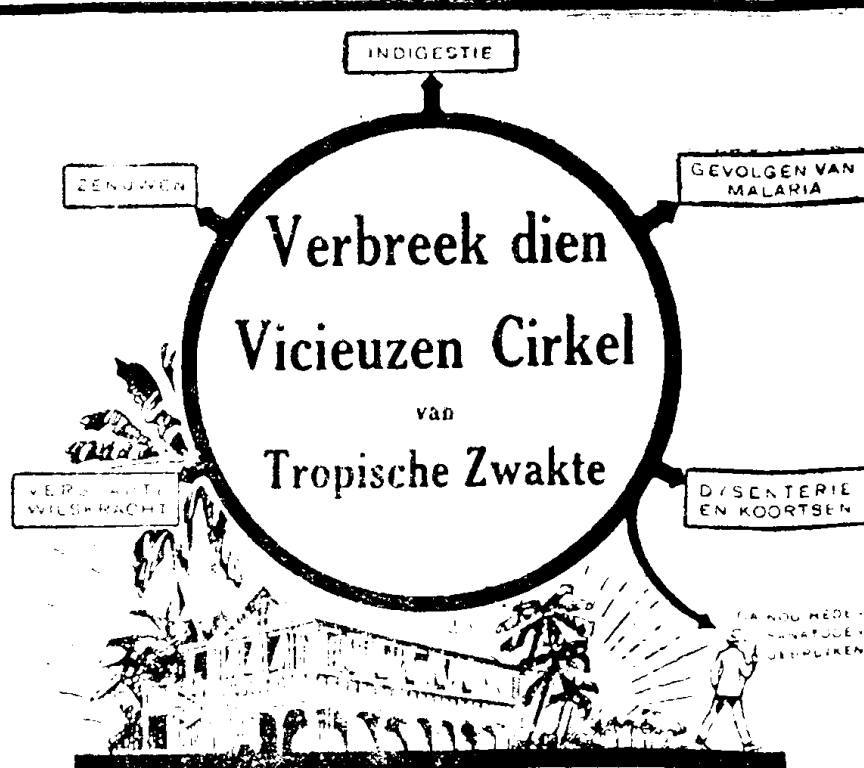
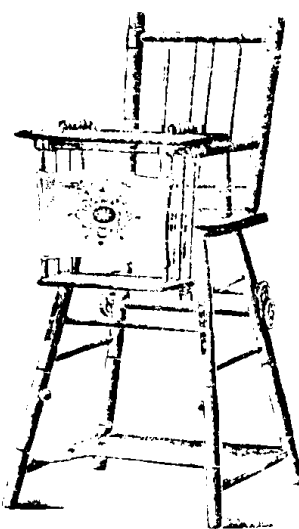
Prima afwerking.
Adlerpakjes Fl.

Fl. 14,90 Fl. 15,90
Fl. 19,50 Fl. 19,75

BABY BOXEN

Kleurig gepol-
toerd extra
slide constructie

17.50

Vroeg oud worden!

Dat is het resultaat van den „vicieuzen cirkel“ van kwalen en zwakte waar vele tropenbewoners onder lijden, zoo- doende spel afzakend naar den toestand van nerveuze zwakte. Een beroemd Londensch geneesheer schrijft:

„Sanatogen gaat naar de kern der gezondheid, d.w.z. de cellen en bouwt die op tot een blij- vend krachtig lichaamsdeel.“

En daar kunt gij dan ook den „vicieuzen cirkel“ verbreken. Ga tot de kern Uwer gezondheid en versterk de cellen van ieder deeltje van Uw lichaam en meer speciaal van Uw bloed en zenuwen met Sanatogen.

Gij zult zeer spoedig de opbouwende, krachtgevende werking van Sanatogen op Uw gezondheid, wilskracht en zenuwsterkte bemerken. Sanatogen zal bovendien de hoeveelheid roode bloedlichaampjes in Uw lichaam op een buitengewone wijze vermeerderen en zoo de zwakte na doorgestane ziekte herstellen. De lichte verteerbaar- heid en de hooge concentratie der voedingswaarde in Sanatogen maken het een ideaal hulpvoedsel voor maag- lijders.

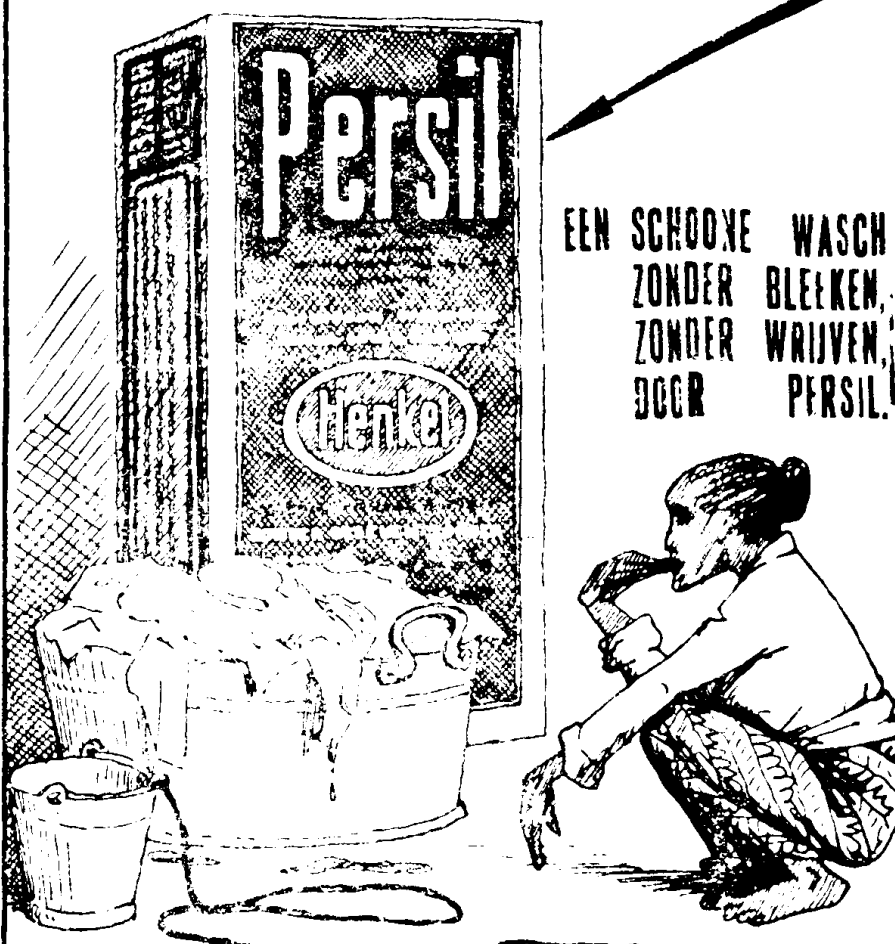
Voorkom vroegtijdig oud worden met:

SANATOGEN

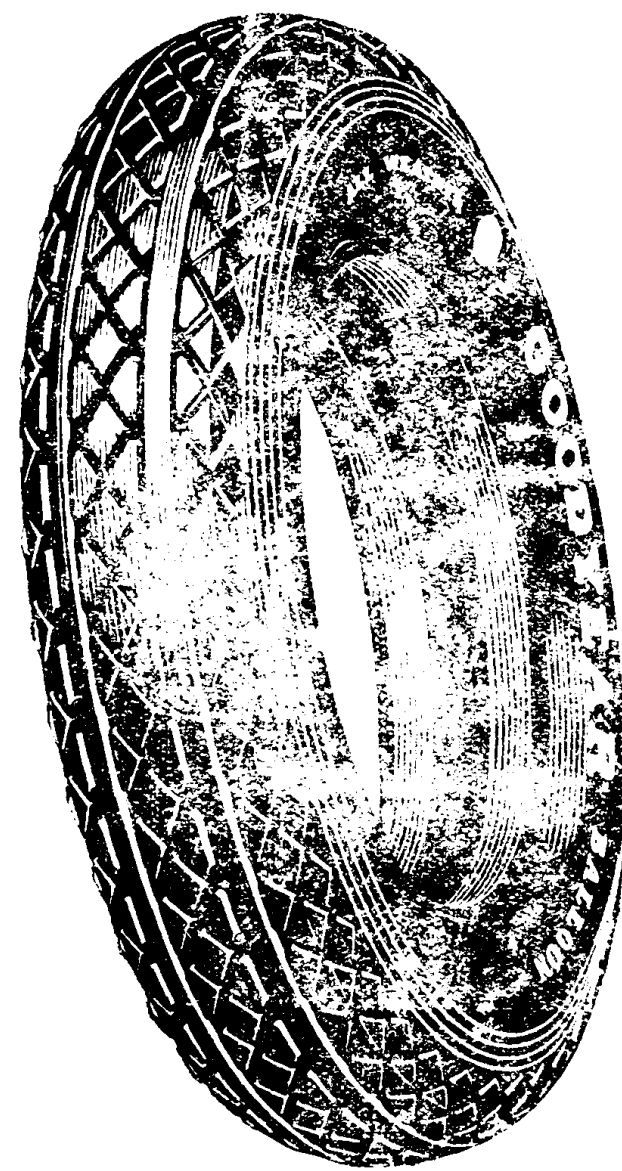
Het zenuwsterkend voedsel

Verkrijgbaar in alle apotheken en toko's

GEBRUIKT STEEDS

EEN SCHOOXE WASCH
ZONDER BLEEKEN.
ZONDER WRIJVEN.
DOOR PERSIL.

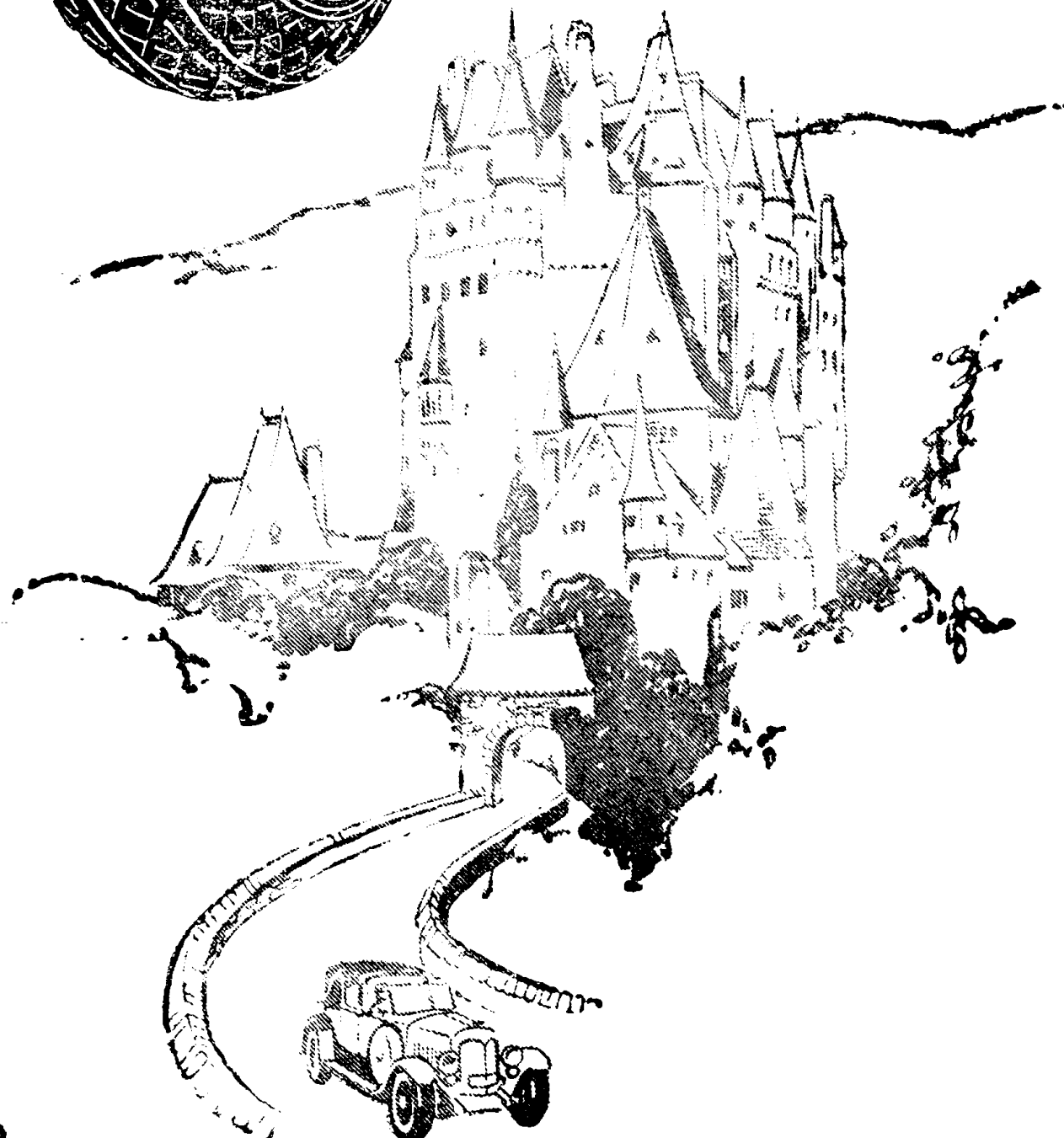

GOODYEAR'S GREATEST TYRE

is Goodyear's laatste pro-
dukt, waarin is verwerkt de
laatste ervaring op het ge-
bied van bandenfabricatie.

GOODYEAR MEANS
GOOD WEAR.

GOODYEAR

2-27-3

PIANO'S & PHONOLA'S
STEMMEN en
REPEREEREN
A. RAMSAUER

Verhuist naar: Kedonganjar 20
Telf: Z. 2680 208 f

TOKO KIEM

Gemblongan 65 Soerabaja Telf: 2234 Zuid

PROVISIËN & DRANKEN.

554 b f

„De School van N. I.“
Organ van het N. I. O. G.,
het grootste onderwijsblad in
Ned.-Indië, is het aangewe-
zen vakblad voor Uw
RECLAME.
Vraagt hiervan bij de
Administratie,
Salemplein 9,
Wettovreden.

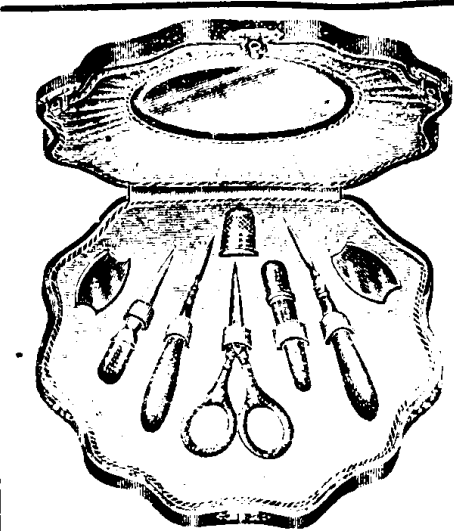
SLEEPT GIJ U

Indien dag naar Uw werk, afgemat
en uitgeput door pijn in den rug?
Bij duizenden is dit het geval.
En het is zoo vaak onnoodig, want
meestendeels is de oorzaak een nier-
kwaal, die door Foster's Ruggpijn
Nieren Pillen verzacht en gebetert
kan worden.
Nierkwalen komen veel voor onder
alle standen, maar worden zoo dik-
wijls verwaarloosd, omdat zij zich
zoo ongemerkt jarenlang kunnen ont-
wikkeljen, zonder dat men de ware
oorzaak vermoedt. En noch de brood-
winner, noch de moeder, van het gezin
kunnen, wanneer eindlijk de oorzaak
wordt begrepen, voldoende rust nemen.
Let op Uw nieren en houd deze
gezond. Voordurende ruggpijn is een
waarschuwing van nierzwakte, even-
als pijnlijke, ongeregelde urineloozing
en abnormaal uitziende urine. Als
gij levers last hebt van rheumatische
pijnen, hoofdpijn, vermoeidheid, ze-
nuwachtigheid en duizeligheid, neem
dan Uw maatregelen. In het begin
zijn nieraan doeningen het gemakke-
lijkste te genezen.
Gebruik Foster's Ruggpijn Nieren
Pillen om de zwakte nieren op te
wekken te versterken en genezen.
Zij zijn over de gehele wereld bekend.
Zij genezen niet alles en werken niet
op de maag, lever of ingewanden.
Just het feit, dat zij alleen en zeker
op de nieren en blaas werken,
verklaart het groote succes van
Foster's Ruggpijn Nieren Pillen.
Verkrijgbaar in apotheken en toko's
a f 2,- per Doos. Gen. Agenten:
Rathkamp & Co., Patavia, enz.
129-120

Fonteyn & Co.

TOENDJOENGAN 27.

SOERABAJA.

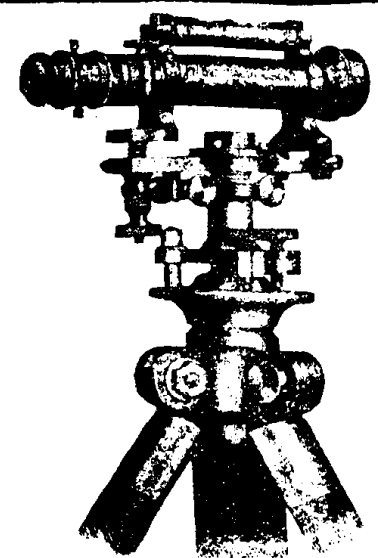

AFDEELING JUWEELEN
Goud en Zilver.
VOLGENS
NEVENSTAAND
MODEL.

f 30.-

ZILVER
NAAIGARNITUUR

122 b f

WATERPAS
INSTRUMENTEN
VAN
CARL ZEISS,
BREITHAUPT,
en DE KONINGH.
MEETBAKENS.
EQUERRE
BOUSSOLES.

VRAAGT PRIJSOPGAVE
J. H. GOLDBERG.

PASAR BESAR 36, SOERABAJA.

MALANG, DJOCJA, WELTEVREDEN.

GAAT HET OM UW OGEN

GA NAAR GOLDBERG.

176

PRÖTTEL & Co.

Telf. N. 228

SOERABAJA.

NIEUWSTE DESSINS EUROPEESCHE
COSTUUMS
in concurrerende prijzen.

SPECIAL ADRES VOOR GROOT
COSTUUMS
H. H. AMBTENAREN.

Nieuw ontvangen. DEGENS prima uit-
voering, netto f 54.-

SMOKING- ROK- en JAQUETTE
COSTUUMS

PALMBEACH en WITTE KLEEDING.

278

INCASSO- & ADMINISTRATIEKANTOOR

F. FÉROUGE & Co.

TELEFOON 3447 Noord.

ROOFSCHERKSTR. 8

Hebt gij geen, althans geen betrouwbaren rekeninglooper?
Last ons Uw rekeningen innen.
Wij verrekenen ook dagelijks met U, of storten ook dagelijks bij
Uwen bankier. 871 f

MODELLEN 1928

IN VOORRAAD:
MOTORFIETSEN:
Royal Enfield.
Calthorpe.
Velocette.
B. S. A.
New Henley

RIJWIELEN:
Royal Enfield.
Elitka.
Dunlop.
B. S. A.
Raleigh.

Vraagt prijscourant en onze gemakkelijke betalingsvoorwaarden.
RIJWIEL- en MOTORHANDEL
LIM TJOEI KENG.

Societeitstraat No. 9. SOERABAJA Telf. N. 2565

Hollandsche Vleeschhouwerij

1ste Kwaliteit Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch.

VRAAGT PRIJSCOURANT

J. W. KUIPER, Lemahpattro 22 Telefoon Zuid 2752 175 c f

Amerikaansche

BADCOSTUMES.

Wollen

voor Dames en Heeren

Kinderbadpakjes

„INTERWOVEN“ heersokken

in de nieuwste dessins, voorjaar 1928

„HOLEPROOF“ heersokken

Wollen

Heersokken

Sportkousen

voor Heeren

Voor dames, z.g. „Ski“ of ijs- sokken.

Witte kindersokken

met gekleurde rand.

Wollen en katoenen

Kindersportkousen.

Witte fil d'ecosse dameskousen

van buitengewoon mooie kwaliteit.

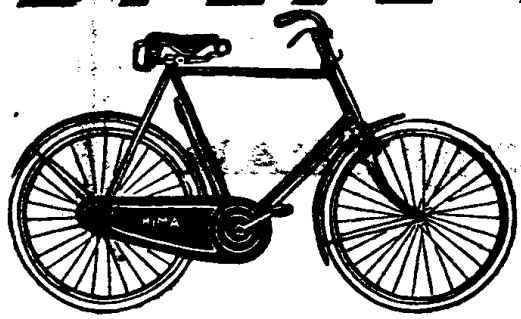
HOFFMAN.

301

PAS ONTPAKTE TENNISRACKETS,
 "SUPER MODEL" Prossers & Sons f 57.50
 "PHENOMENON" Prossers & Sons " 47.50
 "LILLY WIT" Prossers & Sons " 42.50
 "DRIVA" Williams & Co, Paris. " 38.—
 "METEOR" Slazengers " 33.—
 "PRACTICE" " 15.—
 "SARDAR" " 12.50
 Zeer bekwaame vaklieden beschikbaar voor het besnaren van Tennisrackets.
 Tropensnaren bestand tegen f 8.— en f 10.—
 vochtige atmosfeer f 12.50
 Engelsche Snaren

Gafrantie 4 MAANDEN.
 Beteeld aanbevelend, 281 b f
THE ROSE & Co. Ltd.
 TELEFOON 1158 Z. SOERABAIA. GEMBLONGAN.

HIMA'S

zijn goede rijwielen
 Imp. S. L. MANSON & Co
 SOERABAIA

MAISON DE VRIES v. h. V. D. VEEN

ONTVINGEN

GEVLOCHTEN SCHOENEN

GEVLOCHTEN SCHOENEN

GEVLOCHTEN SCHOENEN

GEVLOCHTEN SCHOENEN

ALLE MATEN
 MODERNE KLEUREN

Moet uw zoon beter leeren?
LAWANGSCH INSTITUUT
 Goede Kostschool. Hoofdelijk Onderwijs.
 Soemberwaras, Lawang

1888 — 1928

NAESSENS

TROPEN - PIANO

UITSLUITEND MET MASSIEVE

DJATIEHOUTEN BUITENKAST

F. 1050.-

U WILT EEN PIANO KOOPEN?
 WENDT
 UZICH DAN
 ALLEREERST
 TOT EEN FIRMA,
 WELKE DIT JAAR
 HAAR VEERTIG-JARIG
 BESTAAN HERDENKT, EN WELKE
 BEDRIJF THANS ZES BRANCHES OP
 JAVA EN SUMATRA OMVAT.
W. NAESSENS & Co. - SOERABAIA.
 BATAVIA - MEDAN - BANDOENG
 SEMARANG - DJOKJA.

1ste ELECTRICHE FOTO- INRICHTING

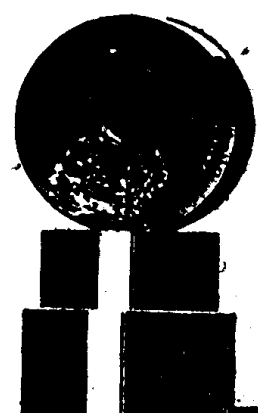
ook voor BUITEN-OPNAMEN.

AFDRUKKEN v. AMATEURS.

Informaties bij

het Fotografisch-Atelier: **FURUKAWA**

Aloon' Tjontong 60 Soerabaia Telefoon Z. 473
 858f GEOPEND van 8 v.m. tot 8 n.m.

LEDEREN DRIJFRIEMEN

superieur fabrikaat,
 scherp conc. prijzen.
 Ronde en gedraaid
 ronde drijfriemen.

Vriemen, fanriemen:
N. V. BUTTEWEG & Co.
 Techn. Afd. Soerabaia.
 493f

**VADERLANDSCHE
 HYPOTHEEK BANK**

's-Gravenhage.

De Bank geeft uit:

4 1/2 pCt. Pandbrieven
 à 96 pCt.

Uitgekeerd dividend over de
 laatste drie jaren respectieve-
 lijk 23, 24 en 25 pCt.

JUVALUPIN

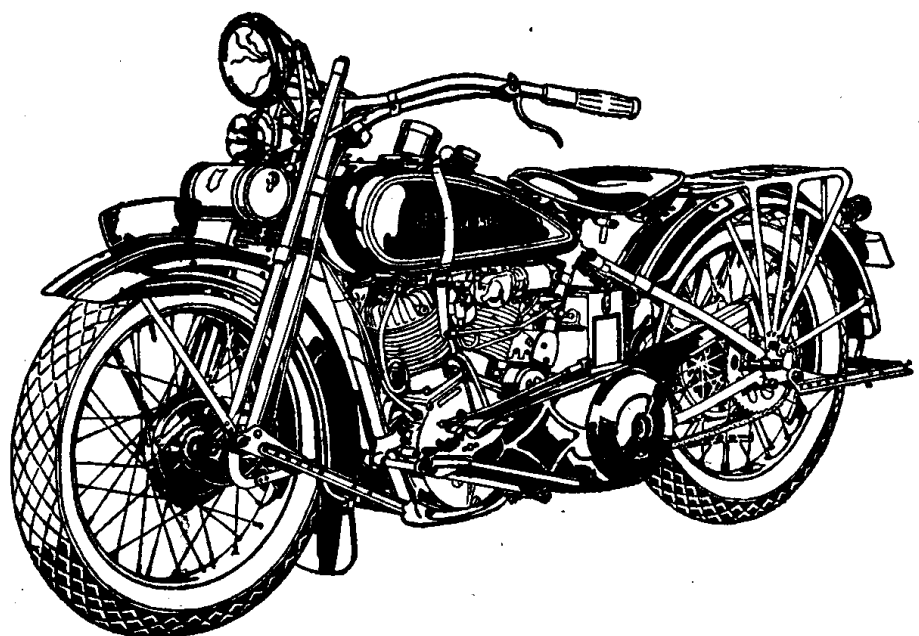
HOESTDRANK

RESIDENTIE

APOTHEEK.

248 a of

**Belangrijke Prijsverlaging
 der
 HARLEY - DAVIDSON
 1928- Modellen.**

Vraagt prijscourant en onze gemakkelijke
 betalingsvoorwaarden

Importeurs: **W. PH. VAN LAAR, Soerabaia.**

174 cf

40.000 Kilometers
 in minder dan
23.000 minuten
 met een **STUDEBAKER**
COMMANDER

DEE Studebaker
 Commanders,

strikt serie-fabriekaat, braken de
 wereldrecords voor uithoudings-
 vermogen en snelheid door
 40.000 K. M. in minder dan
 23.000 achtereenvolgende minu-
 ten af te leggen. Een derde
 Commander legde dezen afstand
 in 24.200 minuten af.

Deze Studebakers uit voorraad,
 volledig, toegerust, doorliepen
 een afstand, grooter dan den
 omtrek der aarde, met een gemiddelde snelheid
 van 1 1/4 K.M. per minuut! Deze rit stond onder

Meer dan den omtrek
 der aarde doorlopen
 met een gemiddelde
 snelheid van 100 K.M.
 per uur.

controle van de American Auto-
 mobile Association, welke den
 tijd opnam en zich ervan over-
 tuigde, dat het werkelijk wagens
 uit voorraad waren.

Gij kunt een proefrit genieten
 in een wagen, volkomen gelijk-
 gebouwd als deze recordbreken-
 de Studebakers. Kom ons nog
 vandaag bezoeken en ze bezich-
 tigen. Studebaker biedt kwali-
 teiten aan even opzienbarend
 als deze recordbrekende presta-
 ties. In den lagen prijs van den Commander is veel
 extra uitrusting begrepen zonder extra kosten.

N. V. t.v.v. Verwey & Lugard's Automobielen Mij.

Bandoeng Soerabaja Semarang Weltevreden Djocja Medan

Sub-agenten: J. A. SCHAAD, Madioen. fa. HOO LIONG KONGSIE, Djember.

STUDEBAKER

BUILDERS OF QUALITY VEHICLES FOR 76 YEARS

FEUILLETON.

HET GEHEIM
 door

C. N. & A. M. Williamsen.

HOOFDSTUK XIX.

De oude Nick.

"Hoe dan?"
 "Door Simone mijnerzijds eveneens te
 laten nagaan. Doch dat wil niet zeggen,
 dat ik haar wantrouw. Ik zou al een
 armzalig detective zijn, als ik niet de
 gangen van alle bedienden hier in huis
 liet nagaan."
 "Allemaal! Daar hebt u mij of mijn
 niet nooit iets van gezegd?"
 "Ik kan u beiden toch onmogelijk met
 iedere kleinigheid lastig vallen. Boven-
 dien zouden u misschien bezwaren hebben.
 gemaakt en dat zou de zaak maar hebben
 opgehouden."
 "Hm! En waar gaat Simone meestal

heen?"
 "Ze gaat — hetgeen heel begrijpelijk
 is — naar een Fransch café, waar ze
 Fransche koffie kan drinken en met
 landgenooten in haar moedertaal spreken
 kan."
 "Daar steekt dus geen kwaad in, is het
 wel?"
 "Neen — zoo schijnt het tenminste."
 "Opnieuw werd er op de deur geklopt.
 Zal ik maar binnenkomen, mijnheer?"
 "Klonk de stem van den man, die in het
 huis van den hertog als „de oude Nick”
 bekend stond.
 „Ja, kom binnen,” zei Jack.
 „De oude Nick” was in werkelijkheid
 in het geheel niet oud. Hij was tusschen
 de dertig en veertig en het type van den
 Britschen soldaat, die huisknecht ge-
 worden is. Soms echter flinkerde er iets
 in zijn oogen — wanneer hij keek naar
 iemand, van wien hij het land had — dat
 zijn gemoedelijken bijnaam niet erg
 toepasselijk deed schijnen.
 „Togo zei mij, dat jij misschien souden
 weten, wanneer Simone vermoedelijk zal

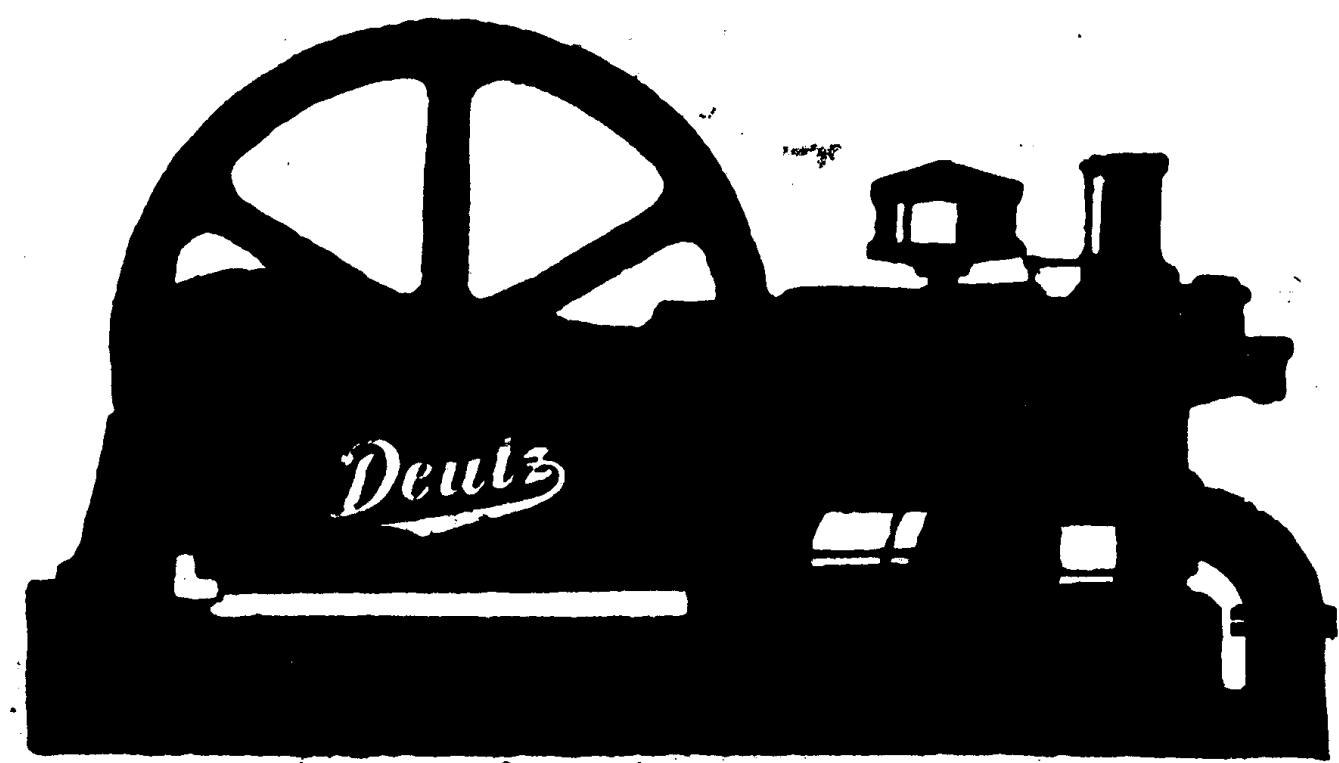
thuiskomen,” begon Manners.
 „Meestal komt ze omstreeks dezen tijd
 thuis, mijnheer. Ik verwacht haar elk
 oogenblik.”
 „Zijn het haar gedragingen of die van
 Beatty, die je interesseeren?”
 „Nickson kuchte bescheiden: „Mag ik
 vrijuit spreken, mijnheer?”
 „Dat is juist onze bedoeling.”
 „Nu dan, mijnheer, ik heb den gehele
 oorlog met mijn meester meegemaakt
 en nog nooit iemand gezien, die zoo braaf
 en best is als hij. En toen hij zoo
 opeens wegbleef, zonder er mij iets
 van gezegd te hebben, was ik er zeker van,
 dat dit niet uit vrijen wil gebeurde was.
 Daarom ben ik op mijn eigen houtje te
 werk gegaan, heb mijn oogen en ooren
 den kost gegeven, lees alle kranten van a
 tot z door. Al heel gauw begreep ik, dat
 die vervloekte parels iets met de zaak te
 maken hadden. Als die parels hier in huis
 geweest zijn, dacht ik, moeten ze er ook
 weer uitgeraakt zijn. Nou heb ik die Mam-
 selle nooit erg vertrouwd. Het viel mij
 op, dat ze geregeld iederen middag met

Beatty ging wandelen, juist vanaf den dag,
 waarop die Fransche meneer het pakje
 met de parels hier gebracht heeft, veel
 geregelder dan ze vroeger wel deed.
 Op een goeden keer ben ik haar uit
 nieuwsgierigheid op een oerbiedwaardigen
 afstand gevolgd en zag haar een Fransch
 restaurant binnengaan. Niet lang daarna
 ging ook die meneer van de parels
 naar binnen! Ik was naar de boot gestuurd
 om hem af te halen, maar was hem toen
 misgelopen. Later, toen ik den hertog
 daarover rapport kwam uitbrengen, heb
 ik hem gezien, zoodat ik hem direct
 herkende. Het kwam er nu maar op aan
 om uit te visschen, of hij naar dat res-
 taurant ging, omdat het een Fransch
 restaurant was, of omdat hij wist er
 Mamselle Simone te zullen aantreffen.”
 Jack wierp een veelbetekenden blik
 naar Sanders, die glimlachte.
 „Wij hebben elkaar concurrentie aan-
 gedaan, Nickson,” merkte deze laatste op.
 „En tot welke gevolgtrekkingen ben je
 gekomen omtrent Mademoiselle?”
 Nickson kreeg een kleur. „Ik wist niet,

dat ik in uw vaarwater was geraakt.
 Maar als u het mij vraagt, ik geloof, dat
 hij om haar in het restaurant kwam. Of
 anders zij om hem!”
 „Zij zijn landgenooten,” sprak Sanders.
 „Waarom zouden ze elkaar daar niet
 mogen ontmoeten?”
 „Waarom zouden zij het wel doen?”
 waagde Nickson in het midden te brengen.
 „Ik zou het in zijn plaats niet doen! U moet
 mij excuseeren, dat ik zoo tegen u spreek,
 mijnheer; ik weet, dat u particulier
 detective bent. Ik heb u verteld, wat ik
 gedaan heb, maar dat is niet al, wat ik
 van plan was te doen. Ik wil den hertog
 opsporen. En als u en de kapitein van
 plan bent een frontaanval te ondernemen,
 dan kunt u altijd op mij rekenen. Ik
 zou, om zoo te zeggen, graag mijn leven
 voor hem willen geven! En als het er
 op aankomt, sta ik mijn mannetje als de
 beste!”
 „Wie weet, hoe gauw we je hulp zullen
 inroepen,” antwoordde Sanders. En nu
 als je denkt, dat Mademoiselle ieder
 oogenblik kan terugkeeren — vind ik het

verstandiger, dat je ons verlaat, aange-
 zien wij haar hier onthouden hebben. Zij
 mag niet bemerken, dat wij vermoedens
 jegens haar hebben opgevat.”
 „U hebt gelijk, mijnheer, en wel be-
 dankt!” zei Nickson. „Ik zal er vandoor
 gaan en de kust vrijlaten.”
 „Je verdenkt Simone dus werkelijk?”
 En Defasquelle? vroeg Jack aan Sanders,
 toen ze weer alleen waren.
 „Zoover durf ik nog niet te gaan —
 althans voorloopig niet. Er is nog geen
 enkele aanwijzing tegen hen. Een
 schatrelpartijje tusschen een Fransch-
 man en een Fransche, beiden uit
 de Midi, die elkaar in een vreemd
 land ontmoeten, is nog geen misdaad.
 Totnogtoe heeft mijn handlanger in
 het café Rudin — dat is de naam van het
 restaurant, waar zij elkaar ontmoeten —
 nog niets van belang kunnen afuisteren,
 ofschoon hij uitstekend Fransch kent.

(Wordt vervolgd).

CARL SCHLIEPER

Weltevreden
 Semarang
 Bandoeng
 Medan
 Soerabaia
 Makassar

N. V. Motorfabrieken DEUTZ Sb.

267

DE INDISCHE COURANT

Derde Blad Zaterdag 11 Februari 1928.

DE GEBROKEN SLEUTEL.

(Nadruk verboden).

Schijnbaar onnoozele kinderversjes kunnen je soms aan 't mijneren brengen. Zoo trof mij het deuntje van spelende meisjes, die zongen:

Engeland is gesloten,
De sleutel is gebroken,
Er is geen smid in 't heele land,
Die den sleutel maken kan.....

Zou er verband bestaan tusschen dit kinderversje en de algemeen mensche-lijke gedachte aan het verloren paradijs? De tragiek van het leven belichaamt zich in dat beeld van den gebroken sleutel, die door geen enkelen smid meer kan worden gemaakt. Het is een zinspel op het onbarmhartig van het voorbijgaan. Het onherroepelijke van het verleden drukt er zich in uit.

Moeilijk kunnen wij ons neerleggen bij de verbanning uit onze paradijzen. We houden altijd nog hoop op een vernuftigen smid. Met onzen kapotten sleutel loopen we alle smederijen af, en wanneer men ons overal teleurstelt, gaan we zelf peuteren, of er aan onzen sleutel nog iets is te doen. Maar ons lukt het nog minder. En zo blijven we staan voor een dichte poort. Achter die poort weten we, dat veel liets zich bevindt. Hoe zou het er nit zien? Zou het nog niet zoo zijn, als toen we die poort moesten verlaten? Wat zou de nieuwe eigenaar doen met het huisraad, dat wij hebben laten liggen? Hoe zou de nieuwe bewoner ons oude tehuis hebben ingedeeld?

En we gaan mijneren over schemer-achtige hoekjes, en half verwaagde herinneringen hernemen heer plaats. De wind waait om het oude gebouw, een trieste regen slaat ons in het gezicht. En we staan met onzen sleutel hulpeloos buiten die onbarmhartig gesloten poort, die we zoo graag, al was 't maar voor eenmaal, zouden willen ontsluiten.

Verloren paradijzen, — heel het menschenleven maakt er een reeks van uit. Wat voelt het kind, wanneer het uit het land van de engelen, die hem in de gestalte zijner ouders en huisgenooten beschutten, verdreven wordt naar de groote gemeenschap van vreenden daarbuiten: de school?

Het Russische theater-gezelschap „De blauwe Vogel“ heeft op zijn repertoire een heel fijn en aandachtig tafereeltje, waarin een jongen afscheid neemt van zijn speelgoed. Er trilt iets van lichte weemoed door de lieflijke muziek, die het tafereeltje begeleidt. De jongen spreekt zijn oude speelmakers moed in; de soldaat, het paard, de bal, — alle krijgen een heurt. En het stramme, onbeweeglijke speelgoed doorvaart even een siddering: het is, of de oogen van die houten poppen smartelijk staren. Er ligt aan de humoristische voorstel-ling een ontzaglijke droefgeestigheid ten grondslag. Dit is het eerste afscheid, het eerste uit de oneindige reeks. De poort van het kinderparadijs staat toe, onherroepelijk, voorgoed.

Straks, als het broertje erfgenaam van het speelgoed geworden zal zijn, zal de oudere broer zijn schoolboek nog wel eens aan kant leggen, om broertje te assisteren. Nog eenmaal wil hij met broertje mee klein zijn, zich in de oude gevoelens herplaatsen, vertoeld worden op moeders schoot. Maar het gaat niet meer: hij voelt er niet meer datzelfde van vroeger bij. Zijn hart is verdeeld, zijn levenshouding heeft zich gewijzigd en wat hij met zijn herhaling beproeft, blijkt niet meer dan een mishikte vertooring.

HET RUSSISCHE BALLET.

Als de figuur onder de musici der laatste jaren, die den grootsten invloed uitoefent op de jongere moderne com-ponisten, zowel in de Germaansche, als in de Romaansche landen, is de Rus Igor Stravinsky te beschouwen.

In zijn muzikale kunst manifesteert zich op het oogmerk het krachtigst, wat de muziek van onze dagen in het bijzonder, sedert haar eerste algemeene uitdrukking in de kunst der muzikale impressionisten (Debussy), wil.

Stravinsky heeft in de eerste plaats voor de moderne muziek een nieuwen uitingsvorm geconsolideerd in het ballet, dat hij tot een gelijkwaardige kunstvoort heeft weten te maken naast de symphonie, de „Symphonische Dichtung“ en de sonate.

Hier vindt de moderne muziek, na de ontbinding der oude vormen een nieuwen, voor haar behoefte aan opbouw, wetmatigheid en evenwicht. Het ballet is geen dans of pantomime met muziek meer.

Wat Stravinsky in de balletten, welke hij tusschen 1911 en 1917 componeerde, nastreefde, is één groot architectonisch geheel, een symphonie, zowel wat betreft de muziek als den dans, welke één groot bewegend fond geeft van dansgroepen en solisten.

De meest belangrijke invloed, welke ingewerkt heeft op Stravinsky's artistieke ontwikkeling, is wel zijn associatie ge-weest met den impressario Serge Diaghi-lev en zijn Russisch ballet.

Het zou inderdaad moeilijk zijn om na te gaan, wat er van zijn loopbaan zou zijn geworden zonder het ballet, of omgekeerd; wat er van het Russische ballet zou zijn geworden zonder Stra-vinsky.

Men kan het niet onder den één hebben, zonder aan het andere te denken;

SCHILDERKUNST - KRONIEK.

Muurschilderingen — Twee schilders van het volk — Oostenrijksche tentoonstel-ling.

In het nieuwe en moderne gebouw van den geneeskundigen dienst der gemeente Amsterdam, gelegen aan de Achtergracht, in de Jodenbuurt, achter het Weesperplein, even voorbij de Diamantclub — ge kunt het dus thans vinden, als ge eens weer in Amsterdam belandt — zijn twee wachtzalen met muurschilderingen, de eene van den Limburger Grégoire, de andere van den Gooier Arondeüs.

De muurschildering is langen tijd in on- geweest. Haar bloeiperiode ligt ver in de geschiedenis terug, toen de schilderkunst nog thuishoorde in het ver-band der architectuur, zoo goed als de beeldhouwkunst — vóór de Renaissance nog. In Frankrijk was Puvis de Chavan-nes een 'der eersten, die haar in eere herstelde. In het Parijsche Pantheon is zijn ongemeene kunst te bewonderen. Te onzent was prof. Der Kinderen de-geen, die haar deed herleven, en hij, leeraar geweest aan de Academi e voor Beeldende Kunsten, heeft school gemaakt: Toorop, Van Konijnenburg, prof. Roland Holst, Paulides, Talma, Kamerlingh Onnes, Grégoire, Arondeüs zijn allen beoefenaars der muurschildering, de herleeft kunst, die uiteraard een *gemeenschapskunst* moet zijn. Met dat groote woord is haar ideaal en zijn haar grenzen gesteld. Hoe zouden muurschilderingen in openbare gebouwen, van wereldlijken of kerkelijken aard, uitingen mogen zijn van *individueel-tisch* gevoelens? Zij dienen algemeen geldende ideeën of gevoelens uit te zeggen en, waar we reeds aan de moderne schilder-kunst in het algemeen hebben opgemerkt, hoe dat een eigenschap van haar is, daar zien wij dus een opvallend en organisch verband, dat juist in dezen tijd ook de muurschildering een periode van weder-opbloei beleef.

Met de ideeële doelstelling kunnen we echter geenzins volstaan, willen we ons duidelijk maken, wat een muurschildering zijn moet. Zij behoort niet meer tot de „vrije kunsten“ — waar zij onderdeel van een architectonisch geheel uitmaakt. En als zoodanig worden haar bijzondere technische eischen gesteld. Een schilder-ing, op een muur aangebracht, is daarom nog geen muurschildering, maar een bloot decoratieve vulling van het muurvlak is dat evenmin, want zou slechts wand-verversing blijven.

Er doen zich dus problemen voor, want we hebben te doen met een nog *jongen* weder-opbloei. Of te lossen zijn die problemen slechts in de practijk, en daarom is het goed gezien van de Amsterdamsche overheid, jonge kunst-naars in de gelegenheid te stellen een taak te vervullen, schoon maar zwaar. Zwaar — ware het alleen maar hierom, dat het vullen van groote vlakken de hoogste eischen stelt aan het vermogen van den schilder.

Grégoire en Arondeüs hebben beiden natu-urlijk begrepen, dat een gebouw, waarin een openbare *geneeskundige* dienst is onder-gebracht, uiteraard al dadelijk aan hunne werkzaamheid een omlijnd doel stelde: de door hen geconcipeerde schilderijen geven dan ook voorstellingen, welke op het doel van een geneeskundigen dienst te betrekken zijn, die van Grégoire on-middelijker dan die van Arondeüs intus-schen, terwijl ook de symboliek zijner voorstellingen sprekender en duidelijker is. Dat is een niet te onderschatten eigen-schap in het werk van Grégoire, dat het spreken kan tot eenvoudigen van geest, zooderdat zij zich daarvoor ook maar in het minst behoeven in te spannen. De bode, die mij de beide zalen liet zien, vroeg mij danook met onoverhellen en warme bewondering in zijn stem: „Prachtig!, vindt u niet?“ En met een haast ietwat *keizerlijke* veneratie voegde hij er nog aan: „En meneer Grégoire staat er zelf ook op! Daar, met het baardje, dat is 'm.“ Dat de goede man trotsch was op deze, zijn zaken-kennis, viel niet te betwijfelen.

De andere zaal, die van Arondeüs... verontschuldigde hij bijkans met de woer-den: „Dat is nou weer wat moderners“. Mijn oordeel vroeg hij ditmaal niet, hij wachte niet eens tot ik klaar was, maar excusdeerde zich: „Nou, u zult het verder wel alléén af kunnen.“

Zoo is dus de stem des volks en in zekeren zin is hier *vox populi vox dei*.

dacht geen oogenblik aan het uitbeelden van bepaalde, algemeen mensche-lijke gevoelens. Er bestond ook slechts één vorm van techniek: die van het piouffeteeren, van het dansen op de punt der teenen, enz., waarbij de zwaartekracht van het lichaam als het ware werd opgeheven en het gracieuze lichaam los van de aarde zweefde.

Verschillende pogingen waren reeds gedaan, om zich van de verstarde, banale, zinlooze balletkunst te bevrijden. De eerste, die hietoe evenwel de benoedigde krachten organiseerde, die de samenwerking zocht van musici, schilders en dansers, teneinde den dans, de muziek en het décor van uit één leidend gedachte op te bouwen, was Serge de Diaghilev, de zoon van een Russischen kunstbeschermers.

In *The Graphic* van 9 Juli 1927 schreef deze het een en ander over zijn levensloop met en zonder den vermaarden danstroep, welke bekend staat onder den naam van Diaghilev-ballet, dat het volgende jaar twintig jaar zal bestaan; immers in 1909 maakte het zijn opzien-barend eerste seizoen in Parijs sindsdien heeft het de oude en nieuwe wereld doorkruist onder steeds diezelfde leiding van Diaghilev.

Zijn artistieke werkzaamheid begon als uitgever van een kunsttijdschrift, *The World of Art* geheeten, dat echter in de beroe-ring van 1905 verdween. Het gevolg van dezen arbeid was echter, dat Diaghilev in 1906 de eerste groote Russische tentoonstelling in Parijs kon organiseren. Daarna kwam een reeks Russische concerten en in 1908 werd *Boris Godounov* opgevoerd met Chaliapine in de hoofdrol. Parijs had toen, sinds 1889 nauwelijks Russische muziek geoorde.

Van opera tot ballet was een kleine stap. Diaghilev, die een ideaal bezat van nieuwe korte balletten, waarin dans, muziek en décor-kunst volmaakt zouden

En tóch is Arondeüs' muurschild-dering (in ander opzicht weer) beter geslaagd dan die van Grégoire. Want ten eerste vormen zijn drie wanden niet alleen een ideeële, maar ook een schilderachtige en als zoodanig rustig harmonische eenheid, waarin de kleur van een schoone bescheidenheid is, maar tevens van een innerlijk afgestemde weelde, en ten tweede zijn zij werkelijk muurschilderingen, niet toevallig op muren aangebrachte schilderijen, maar schil-deringen, welke niet anders dan juist op muren aangebracht te denken zijn: Zij zijn decoratief, zooderdat zij slechts ver-siering zijn, zij zijn schilderijen zonder-dat zij uit de vlakken, welke zij vullen, springen. Zij doen aan, alsof zij daar al éeuwen-lang geweest zijn — en dat is voorzeker een ongemeene werking, en een ongemeene hoedanigheid.

Gebrek van Gregoires' kwaliteit, zeer duidelijk en begrijpelijk te zijn gebleven, is, dat hij in eenige zijner schilderijen dicht bij banaliteit kwam. Gebrek van Arondeüs' kwaliteit, aesthetisch — zuiver en harmonisch-schoon werk te hebben geleverd is, dat hij te vaag symbolisch bleef. Daarenboven is zijn werk toch ook nog een weinig „literair“ en behoefde verduidelijking door onderschriften als: „Vertrouwen is de poort der genezing“ en „Geen vreugd, doch leed alleen geleid tot diepste inzicht,“ welke stichtelijke-den respectievelijk gesymboliseerd zijn in een figuur die, in half geknielde hou-ding, de zieken tot zich noodt, en een figuur, waaraan een groep menschen voorbijgaat, die een tros duiven verlok-kend ophoudt. Grégoire had geen onder-schriften nodig: Een lange stoet van velerlei soorten menschen, die zoo gecomponeerd is, dat de achtersten klaarblijkelijk onder kwalen gebukt gaan, de voorsten sterk schrijden in het geluk-kig besef der rechtheid en gezondheid van lijf en leden, die dus gecomponeerd is in een geleidelijke omhoog-streving van lijnen, waarbij bovendien de beweging óók een is van donkerder naar lichter kleurtönen, is op zichzelf al duidelijk van bedoeling en zoo niet eens van noode hebben de vóórpoort-gaande groep dragers van gestoken bazuinen — gezet tegen een bloeiende struiken partij aan, welke lichte lentelijkheid sprekend is als contrast met de somber-gloeiende kleuren, waartegen de zieken aan het andere eind gezet zijn — nóch ook de figuren van verpleegster en dokter behoeven om sprekend en zin-vol te zijn. Het is echter wel jammer, dat die bazuin-blazers een weinig opera-achtig aandoen en, wat het sterkste zijn moest het zwakste werd, van schilder-kunstig oopunt beschouwd.

Algezien nu van de relatieve kunst-waarde, welke aan beider muurschild-eringen is toe te kennen, is het toch ver-heugend, dat een tijdelijk verblijf in een wachtzaal, aan een dezer twee, niet langer van alle vreugden is ontbloot en de geest, die bij zieken zoo geneigd is zich op de ziekte te concentreren, afleiding vinden kan.

Of ook in werkelijkheid het daar komende publiek open is voor indrukken, als die schilderijen wekken kunnen, is een andere vraag — waarop ik niet zoo maar dadelijk bevestigend zou durven ant-woorden, nadat ik er ook eens om me heen gekeken had en de allermeeeste menschen verzonken zag in eigen ge-dachten.

In het gebouw aan de Achtergracht komen de zieken tot Grégoire en Arondeüs. Jan van Herwijnen, die in den kunsthandel van Lier exposeerde, is een schilder, die tot de zieken ging.

Van jaren her draag ik in mij de herinnering mee aan een serie teekenin-gen naar kranken van zinnen, een werk van ijzingwekkend psychologisch door-dringsvermogen; de verstandheden, waarin die kranke geesten gevangen, waren zichtbaar gemaakt aan physionomie en lichaam en aan de als-verstolde con-touren zelve. Aan de doorlevingen toen ondergaan, heeft van Herwijnen's pes-simisme zich gevormd.

De ernst van zijn thans tentoongestelde schilderwerk is zoo bitter, dat zij met ernst niet meer aan te duiden is.

Al die figuren, in een zwaar zwaar-moedig coloriet gehouden, al die mannen, werkmenschen, met groote handen en lage voorhoofden, met te hoog geplaaste ooren, met groeven als voren in het vleesch der gelaten, zij vormen een galerij van de *normale* misaaktheden, van mentale abnormaliteiten, die als-zoodanig niet gelden, van de *natuurlijke* achterlijkheid en afgestomptheid der

samengaan, slaagde er in een troep te vormen, naar men weet, met o.a. Fokine en Nijinsky; Roessich, Benois, Bakst als decorateurs, en Cecchetti als balletmees-ter. In 1909 werd *Prince Igor* en het jaar daarna konden *Les Sylphides*, *Carnaval* en *Sheherazade* opgevoerd.

„Van het begin af — zoo verklaart Diaghilev in bedoeld artikel in *The Graphic* — „heb ik streng op de eenheid van muziek, dans en décor gelet, door dagelijksche besprekingen met schilder en componist, en bezoeken aan de repetities en oefeningen; alle dansers werken, van de sterren tot de jongsten: van negen tot elf 's ochtends lessen, van elf tot één en van drie tot vijf repetities. Niemand kan dit werk verzuimen, niemand tracht dat trouwens te doen, het ballet is één groote familie, waarin elk de nieuwelingen helpt“.

Stravinsky werd door Diaghilev ont-dekt op een conservatoriumconcert; het *schelzo* van den jongen onbekenden componist trof hem zoo, dat hij hem den volgenden dag de opdracht voor *L'Oiseau du Feu* gaf. Sedert dien schreef Stravinsky vijf balletten voor Diaghilev. Acht Fransche componisten, te beginnen met Debussy, schreven hem dertien balletten. De Falla, Rítti, Strauss, Lord Berners en Constant Lambert vullen dat internationale gezelschap aan.

Pétrouchka, het eerste, groote ballet, dat Stravinsky voor Diaghilev schreef, is een ideaal ballet en voor iemand, die genoten heeft van een goed diner met wijn, likeur en een sigaar na, belooft het een aangenaam slot te worden van een prettigen avond.

Maar, dat het beschouwd zou moeten worden als een belangrijke mijlpaal in de geschiedenis van de muziek, of van de kunst in het algemeen, is een critische afdwaling, welke — dit kan met betrek-kelijk groote zekerheid worden gezegd — in den loop van weinige jaren dui-delijk zal worden.

DEPRINSES VAN DEN REGENBOOG. — Op een groot bal, dat te Londen gehouden werd, verscheen de Amerikaansche danseres, miss Janette Gilmore, gekleed in een toilet, waarmede zij zichzelf de „Prinses van den Regenboog“ noemde.

zwoegers. Dit werk is een aanklacht tegen de natuur, tegen het leven, tegen — misschien zelfs tegen de schepping. En het ergste eraan is zijn eenvoud, ongezotheid en natuurlijkheid, een realisme om zijn ongekunsteldheid in het uitbeelden van het normale misaakte zoo ontstellend.

Het is geen eenzijdigheid in Van Herwijnen. Er hangt een stilveen van een ernstige en stille schoonheid, sprekend van de liefde van den schilder, ook voor minder misdeelde kinderen der na-tuur. En er zijn twee landschappen: het eene een wijdscap uitzicht op een dorps-tadje in de sneeuw, dat er zoo vredig-klein ligt in het groote zwaarmoedige van naderende paarse schemering; het andere, gezien tusschen twee planten in bloempotten voor een open raam door — rijp en weelderig van toon.

Van Herwijnen heeft een eigene en stoute techniek, die met sterke toetsen werkt en een wonderlijk rijt, maar toch zoo bezonnen-beperkt, pakt. Men merkt deze techniek echter niet, zij is natuur, zoodals alles aan dezen schilder eigen en persoonlijkheid is.

Pessimist is Van Herwijnen, door en door. Optimist is Jelle Troelstra, zoon van Pieter Jelle, die onlangs een groote expositie hield in het stedelijk museum te Amsterdam. Het volk is hem schoon-heid in kracht, en zelf geeft hij haar, deze sterke en weldoende schoonheid, in een wilskrachtige vorm-beheersching, wat hard soms van hoekigheid der lijnen, maar in volkomen overeenstemming met zijn visie, die wel zeer typeerd is voor het Hollandsche modernisme, dat wars is van welkheidheden en streng in zijn uitingen. Ook bij Troelstra de veralgeme-nende tendenz en zin voor het geven van wat essentieel is, die van een boer zoo typisch den boer, van een arbeider zoo typisch den arbeider weten te maken. Pracht-typen, waaraan men den *gezon-*makenden zegen van het land en den arbeid beleef. En is Jelle Troelstra — een zelfportret geeft hem lachend de wereld inkijkend, zijn nog jongensachtigen kop van palet en ezel afgeweid; een cigarret vervangt de traditionele gewor-de schilderspijp — en is hij psycholoog, zoo geeft hij meer psychologie van de

Men kan er zich alleen rekenschap van geven door rekening te houden met de omstandigheden, waaronder het wordt opgevoerd. Want het is eigenaardig en tevens leerrijk om op te merken, hoe de atmosfeer van het theater zelfs de meest scherpsinnige en klare beoordeeling zal bedriegen en de meest koude en fantastische toehoorder zal prikkelen.

Op hetzelfde oogenblik, dat men zich onder het auditorium begeeft, zal men bemerken, indien men zich de moeite geeft, zijn gewaarwordingen te ontleden, hoe de eigen psyche een subtiële, doch niettemin grondige verandering ondergaat. Zij is niet langer dezelfde, als zij vijf minuten geleden was.

De muziek van *Pétrouchka* is onge-twijfeld werkelijke theater-muziek, als men het woord theater tenminste in zijn conventionele beteekenis gebruikt.

Het ballet bevat echter géén muziek, welke op elk tijdstip en op elke plaats, onder alle omstandigheden, of zij ten gehoorde wordt gebracht in het theater, de concertzaal, of in de stille omgeving van eigen huis, voort zal gaan denzelfden betooerenden invloed op ons uit te oefenen.

Evénals de danseressen en actrices is zij voor het tooneel opgemaakt en in de concertzaal is zij, als een actrice in haar kleedkamer na de uitvoering; wat zoo charmant en bekoorlijk geeliek in den fellen, onnatuurlijken glans der voet-lichten is in werkelijkheid niets anders, dan een combinatie van valsche haar, geveride wangen en lippen.

De ballet-muziek kan evenmin de proef weerstaan, om in de concertzaal uitgevoerd te worden als Bakst's schit-terende tooneelschilderingen zouden uitkomen in een museum.

Geschieden van de handeling, het dansen, en de bijpassende *mise en scène*, welke haar noodige attributen zijn, staat zij in haar naaktheid en schaamteloze

soort dan van de individu.

Het werk is meer teekenachtig dan picturaal; bestaat ook grotendeels uit teekeningen. Gebruikt Troelstra olie verf, dan schiet zijn verf-behandeling en colo-ristisch vermogen tekort, terwijl hij met zwart-en-wit rijk, zuiver en gevoelig nuanceert en in zijn landschappen met het krijt bepaald... picturale werkingen bereikt. Het móest houd ik van zijn land-schappen, die, verlaten, toch altijd om-gevingen zijn, waarin iets van de mensch-heid leeft in orde en stilte.

Onder de portretten zijn er ook meer-dere van zijn vader en moeder, met vere-ering en liefde gedaan. Een zoon, die zijn voorgelacht hoog stelt. En in wien het socialisme van politieke overtuiging tot levend sentiment is gezuiverd, dat zich in rustige en beheerschte zekerheid uit.

Wel hóel anders geard is de Oosten-rijksche schilderkunst, die momenteel eenige zalen van het Stedelijk Museum vult.

Zij is vóór alles een sierende en sier-lijke kunst, die klaarblijkelijk onder den invloed der kunstnijverheid staat.

Hetgeen nu niet bepaald een voordeel genoemd mag worden — de omgekeerde verhouding lijkt juist en vruchtbaar.

Zelfs haar kleuren zijn decoratief, diis aangenaam en streelend, maar niet diep en zingend. En hare vormen hebben dezelfde eigenschappen, zijn gratieus, bevallig en barok. Welk een verschil met onze modernen!

Maar ik wil u wel bekennen, niet te aarzelen in mijn voorkeur en overtuigd te zijn, dat, ook in dezen tijd, Nederland een uitverkoren land van schilders blijft!

Er is werk van Klimt, Schiele, Lienz, Andersen, Faistauer, Harlfinger, Kokosch-ka, die één der belangrijkste lijken, Kolig, Laske, Steiner, Oppenheimer en nog verscheidene andere.

En waar de politiek tegenwoordig ook in de kunst een hartig woordje meesprekt, was er een eere-comité, onder voorzitterschap van jhr. mr. Beelaerts van Blokland, waarin vele hooge autoriteiten zitting namen, en een tentoonstellings-comité, onder voorzitterschap van luit.

vulgarheid.

Men zou tegen deze opmerking kun-nen aanvoeren, dat het juist het effect is geweest, dat de componist *à la-brave* van de muziek slechts de reproductie van den geest van het stuk is.

Maar jammer genoeg heeft Stravinsky meer dan eens te verstaan gegeven, dat zijn muziek alleen beschouwd moet worden als muziek zonder verband met de handeling, waarmede zij verbonden is, zoodat dit argument dus komt te vervallen.

Muziek van Stravinsky gaat uit van de thans algemeen voor de moderne muziek aangenomen basis, dat de muziek een zuiver muzikale kunst is, een wereld van rhythm en klanken, nooit ondergeschikt aan een andere, zelfs, wanneer zij met teksten of het uitdruk-kingsmateriaal van andere kunsten werkt.

„Wanneer Stravinsky een lied compo-neert, schrijft Ansermet, de dirigent van zijn balletten, is de tekst hem slechts een schema, getrokken door beelden en woord-rhythm en de belichting van deze beelden door de muziek. Het wordt geen lied, geen melodie.“

Zoo ook in zijn instrumentale muziek. Alle lyriek als zoodanig ontbreekt, de dingen worden in Stravinsky's muziek niet verteld of beschreven, maar gema-nifesteerd.

Zoo spreekt het muzikale werk zelf tot ons, als door een metafoor, buiten alle commentaar, symbool of „idee“ om.

De moderne rhythmiek ging met Stravinsky's *oeuvre* een nieuwe periode in.

MUSICUS.

gen. b.d. Kalf, voorzitter der Vereniging Nederland-Oostenrijk, onder wie op schiedkundig gebied — zitting namen. Bij de opening: officiële redevoeringen.

Thorbecke's woord, dat kunst geen regeringszaak is, kan niet meer in elk opzicht als juist gehandhaafd blijven; wel in den zin, dat ingrijpende bemoeienis met de kunst liever vermeden dient te worden, niet in den zin, dat de kunst, waarin zich de culturele waarde van een volk uit, aanmoediging en bescherming der overheid behoeft. Dit besef dringt dan ook meer en meer in ons land door, een tendente onmiskenbaar geheerscht hebbende kortzichtigheid neemt de wijk voor breder inzicht, uit het contact met het buitenland gewonnen.

Van dit besef zijn Nederlandsche tentoonstellingen in het buitenland (men herinnert zich ongetwijfeld onze schilderkunst-tentoonstelling te Parijs nog wel) en omgekeerd buitenlandse exposities te onzent de uiting, maar ook opdrachten aan kunstenaars verstrekt, als waarvan de boven besproken muurschilderingen de gelukkige resultaten zijn.

S. P. A. b. s.

VOOR DAMES.

BIGAMIE EENER VROUW. Zelfs trigaam...

Bigamie van een man? *suit*, men sluitte den domoor op. Maar bigamie van een vrouw...

Ook dat verschijnsel blijft Europa niet bespaard. Te Berlijn moet de 42-jarige bankwerkersvrouw Emma Fehrmann, ook wel Sudowe of Hath genaamd, ervoor terechtstaan. Zij was zelfs trigaam.

Haar eerste huwelijk sloot zij in 1904 met Karl Hath. In Mei 1914 verdween haar man met een buurvrouw en liet haar met vier kinderen zitten. Tot een scheidingsvonnis kwam het niet. Hath ging in den oorlog en liet niets meer van zich hooren. In 1915 verscheen bij de weduwe een ambtenaar, die haar mededeelde, dat haar man in den oorlog gevallen was. Een keller was bij die mededeeling tegenwoordig, en hij is thans als getuige *à décharge* gedagvaard.

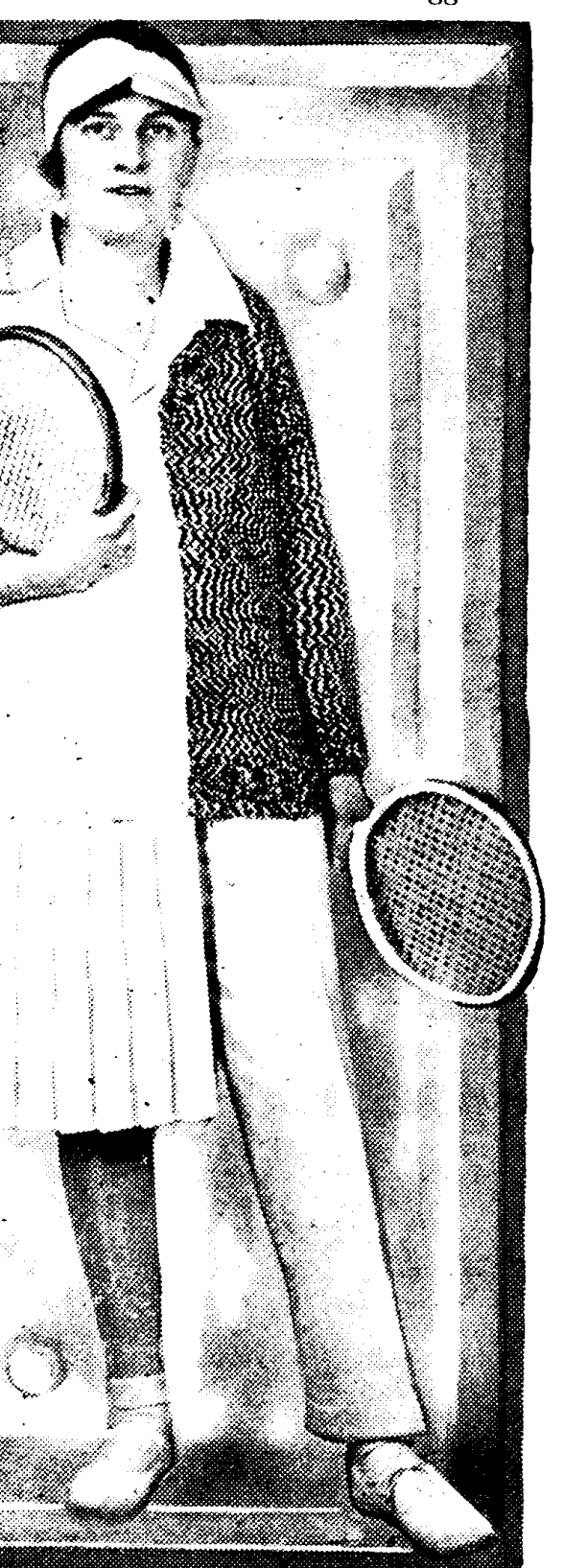
Op grond van het officiële nieuws beschouwde vrouw Hath zich als weduwe en huwde in den zomer van 1915 met den koopman Fehrmann. Weer eenige maanden later kwam Emma's nicht opdagen, die vertelde, dat niet Karl, maar zijn neef Julius Hath gesneeuwd was.

Op verzoek van Fehrmann werd in 1917 het tweede huwelijk nietig verklaard en tegelijk een klacht wegens bigamie ingediend. Bij het parket was niet bekend, dat een ambtenaar de valsch mededeeling had gedaan.

Ofschoon nu het huwelijk met Hath rechtens nog bestond en de vrouw van de nietigverklaring van het tweede huwelijk zelfs nog geen kennis droeg, huwde zij in 1923 ten derde male, nu met den koopman Sudowe, van wien zij in 1926 scheide.

Wegens dit derde huwelijk is tot dusver geen klacht ingediend, en nietigverklaring is overbodig, omdat het huwelijk sindsdien reeds weer ontbonden is. Onlangs heeft de kortade vrouw Hath zich zoowaar opnieuw verloofd. Uit haar diverse huwelijken heeft zij nu negen kinderen. Zij is op het oogenblik ernstig ziek.

De Duitse bladen wijzen er in verband met dit geval op, hoe zeldzaam vrouwenbigamie is: bigamie is een echt mannelijk misdrijf. Tegen honderden gevallen van mannenbigamie komen slechts enkele van bigamie door vrouwen voor. De toeneming van het aantal gevallen van veelwijverij bij de mannen houdt natuurlijk nauw verband met de verwarring, die de oorlog omtrent de identiteit der jonge menschen heeft teweeggebracht.

„GEMENGD DUBBELSPEL” noemde een bezoeker van een gecostumeerd bal te Londen dit minutieus in een mannelijke en een vrouwelijke helft verdeelde tennis-pakje.

EEN VREDESTICHTSTER. Bij echtscheidingen.

In de *Haagsche Post* schrijft „een vrouw” over de vrouw, die vrede sticht in Engeland:

Het schijnt, dat de magistraat te Nottingham reeds sinds enkele jaren de gewoonte had om officieel de tegenwoordige vrede stichtster te verzoeken, haar bemiddeling te verlenen, wanneer een aanvraag tot echtscheiding ingediend; nu echter is het regel en voorschrift dat, wanneer een vrouw zich tot den rechter wendt om echtscheiding te verkrijgen, zij zich eerst met deze nieuwe vrouwelijke ambtenaar in verbinding moet stellen om de zaak te bepraten.

Vele honderden vrouwen heeft zij reeds bij zich gehad. Zij spoort ze aan om haar openhartig te vertellen, wat er aan haar huwelijk hapert en, na haar confidenties te hebben aangehoord, laat zij den man bij zich ontbieden. Het schijnt, dat zij daarmee meer last heeft dan met de vrouwen. De meeste mannen zijn er niet bijzonder op gesteld om in haar tegenwoordigheid te verschijnen, doch als de heeren niet wenschen te komen, zoekt zij ze zelf op!

Daarna volgt de confrontatie. Heeft zij man en vrouw samen bij zich, dan noodigt zij beiden uit om vrijuit te spreken en te zeggen, wat zij op het hart hebben—wat, tusschen twee haakjes, vermoedelijk nogal eens tot scènes zal leiden. Zij luistert toe als scheidsrechter en heeft spoedig voor zichzelf uitgemaakt, wie de meeste schuld draagt. Is het de man, dan brengt zij hem aan het verstand, dat hij goed zal doen, met zich te beteren. Is het de vrouw, dan zegt zij haar even ongezouten de waarheid.

„Ik denk er niet aan haar in bescherming te nemen, omdat zij tot infijn eigen seks behoeft. De man heeft recht op *fair play*, waartoe hij van zijn kant gewoonlijk evenzeer bereid is, als hij op de goede manier wordt aangepakt. De mannen en vrouwen, die bij mij komen, weten, dat ze mij kunnen vertrouwen. Ik doe al het mogelijke om hen bij elkaar te houden, als dit eenigszins gaat.”

Natuurlijk zijn er omstandigheden, die hiertegen een absoluut beletsel kunnen vormen; maar in de meeste gevallen is het haar mogelijk, den vrede te herstellen. Is de breuk onherstelbaar, dan moet de rechter beslissen, of er voldoende termen zijn om de echtscheiding uit te spreken. Als het tot dit uiterste komt en de eischende partij niet voldoende middelen bezit om een advocaat te betalen, wordt ook hierin voorzien. Een paar rechtsgeleerden te Nottingham behandelen deze scheidingen tegen een speciaal laag tarief. Het geld wordt voorgeschieden uit een bepaald fonds en kan worden terugbetaald met 15 of 30 cent per week. Deze methode heeft het voordeel, dat de vrede stichtster contact blijft houden ook met de gescheidenen en weet, wat er omgaat, zoodat zij ook dan nog nuttig kan werkzaam zijn.

De ceintuur.

Een medewerkster schrijft ons:

De ceintuur, die vroeger bij de gladder hemdjurken niet zooveel gedragen werd, is nu weer in eere hersteld. Men ziet ze weer zeer veel dragen; en al zit ze dan eigenlijk niet op de plaats, waar een ceintuur hoort te zitten, n.l. om het middel, ze staat toch leuk en geeft iets aardigs aan het japonnetje, ook al is het maar van een doodgewone stof.

Men ziet ze in allerlei breedten en in verschillende kleuren en materialen. Het meest ziet men ze dragen van gekleurd lakleer, en van imitatieslangenleer.

Een shantungjaponnetje in naturelkleur met een ceintuur van imitatieslangenleer en een kraagje, tevens dat van hetzelfde staat heel apart.

In de breedere leeren gordels heeft men vaak een zakje zitten voor het zakdoekje of beursje.

Een wit japonnetje met een bonte ceintuur staat heel aardig, maar ook een bonte jurk met een riem in een bijpassende tint. Wel is geen sterke afscheiding te zien tusschen boven- en onderlijf, maar door platte of ingezette plooiën of godets wordt de taillelijn toch voldoende aangegeven.

Bij avondjaponnen draagt men de ceintuurs niet, of ze moeten van dezelfde stof zijn en vooral in dezelfde tint als de japon.

Men maakt ze dan af met een groote knoop of gesp; of neemt ze heel breed en laat ze voor of opzij in een paar groote lussen eindigen.

Ook geeft men bij de avondjaponnen de lage taillelijn aan, met een groote bloem of toef van struisveeren.

Een zwart satijnen japon, aan de linkerzij in een paar langere plooiën vallend en op de heup afgemaakt met een grooten glinsterenden gesp staat heel gedistingeerd.

Vrouwelijke studenten.

Steeds groeit het aantal vrouwelijke studenten aan de Parijsche Sorbonne. Statistieken wijzen uit, dat, volgens de laatste opgaven, het aantal meisjesstudenten aan de Parijsche Universiteit dit jaar 42 studenten in de medicijnen meer bedroeg dan 't vorig jaar, n.l. 939 tegen 897; wis- en natuurkunde 728 tegen 675, pharmacie 775 tegen 410. In de faculteit der letteren is het aantal het meest toegenomen. In 1926 studeerden in deze faculteit 2061 jonge meisjes en 2740 manlijke collega's; in 1927 bedroeg dit cijfer 3186 jonge mannen en 3143 meisjes; er was dus hier een vermeerdering te constataren van 1082 vrouwelijke studenten.

Hebben blondjes de voorkeur?

Om de hardnekkige geruchten tegen te spreken, dat Constance Talmadge de hoofdrol zal spelen in het wereldvermaarde „Gentlemen prefer blondes”, van Anita Loos, heeft deze actrice haar schoone blonde haren donkerbruin laten verven!

Anita Loos, aldus *Filmland*, die zelf voor de lens heeft gespeeld, en daarna als journaliste en scenario-schrijfster naam maakte, heeft uit een ontelbaar aantal kandidaten als haar heldin gekozen een vrijwel onbekende Mack Sennett beauty, Ruth Taylor. Regisseur is Malcolm Saint-Clair.

EEN HELDIN. Blindheid tegemoet...

Miss Carol Hovius, twintigjarige studente aan de universiteit van Wisconsin, zal over ruim een half jaar geheel blind zijn. Alle specialisten verklaren eenstemmig, dat tegenover de kwaal, welke haar het licht harer oogen zal benemen, de wetenschap machteloos staat.

In plaats van zich over te geven aan wanhoop en moedeloosheid, heeft de jeugdige Amerikaansche een kloek besluit genomen. Zij wilde trachten van haar oogen, zoolang zij ermee zien kon, een zoo nuttig mogelijk gebruik te maken.

Daarom vertrok zij in Augustus j.l., onmiddellijk nadat zij had vernomen, welke ramp haar boven het hoofd hing, naar Europa. Zij bezoekt alle beroemde musea en in haar brieven aan haar ouders en vrienden, beschrijft zij de wonderen van de Londensche National Gallery, het Parijsche Louvre en de kunstschaten en antieke bouwvallen van Rome. Thans bevindt miss Hovius zich te Berlijn, waar zij eveneens onverpoosd datgene bezichtigt, wat de natuur en de mensch aan schoons hebben voortgebracht.

Inderdaad een geestkracht, die bewondering afdwingt.

The Stocking Symphony!

Een dier eeuwig-vrouwelijke opmerkingen, die zekere classiciteit hebben verworven, heeft de wereld tijdelijk beroofd van de gramofoon weergave van de Symphonie van César Franck door de Engelsche Gramophone Company.

Het gebeurde tijdens het Three Choirs Festival te Hereford, waar genoemde maatschappij platen van maakte. Het eerste deel der symphonie was goed van stapel geloopt, en de muziek zweeg plotseling. Maar toen later de definitieve plaat werd opgezet, hoorde men in de korte stilte, die volgde op de afsluiting van den „satz”, onverhoeds de woorden: Vertel eens, lieve kind, waar koop jij je kousen?

Deze verrukkelijke zin moet op het kritieke moment door een der vrouwelijke orkestleden vlak bij de microfoon tegen een eveneens vrouwelijke collega gesproken zijn! De plaat, die natuurlijk niet in den handel komt, heet echter nu reeds onder orkestleden en in gramfoonskringen: „The Stocking Symphony”, de kousensymphonie.

EEN SUCCÈS VOOR EEN VROUWELIJKE ARCHITECT. — De 29-jarige Miss Scott, wier ontwerp voor een nieuw Shakespeare-Theater te Stratford is uitverkoren.

MOEDER EN KIND... In de gevangenis.

In de gevangenis te Beauvais in Noord-Frankrijk kan men thans het zingen van een moeder en de kreეთes van een baby hooren. Yvonne Leleu, die ter dood veroordeeld is wegens moord op haar man, een rijken boer, verblijft daar, in afwachting der beslissing op haar gratieverzoek — in vrees voor een rechtsdaad, die haar halverveerde kleine tot algeheele wees zou maken.

Haar minnaar, Marceau Jacquart, die haar medeplichtige was, werd tegelijk met haar tot de guillotine veroordeeld. Het kind werd zes maanden geleden tijdens het voorarrest geboren en de moeder zingt haast onafgebroken voor de kleine.

Daar in Frankrijk sinds 50 jaar geen vrouw is geëxecuteerd, rekent men nog op gratieëring vanwege den president der republiek voor Yvonne Leleu. In dat geval zal zij haar baby mogen behouden. Tot deze twee jaar oud is. Dan wordt het kind haar voor altijd afgenomen en aan een weeshuis toevertrouwd.

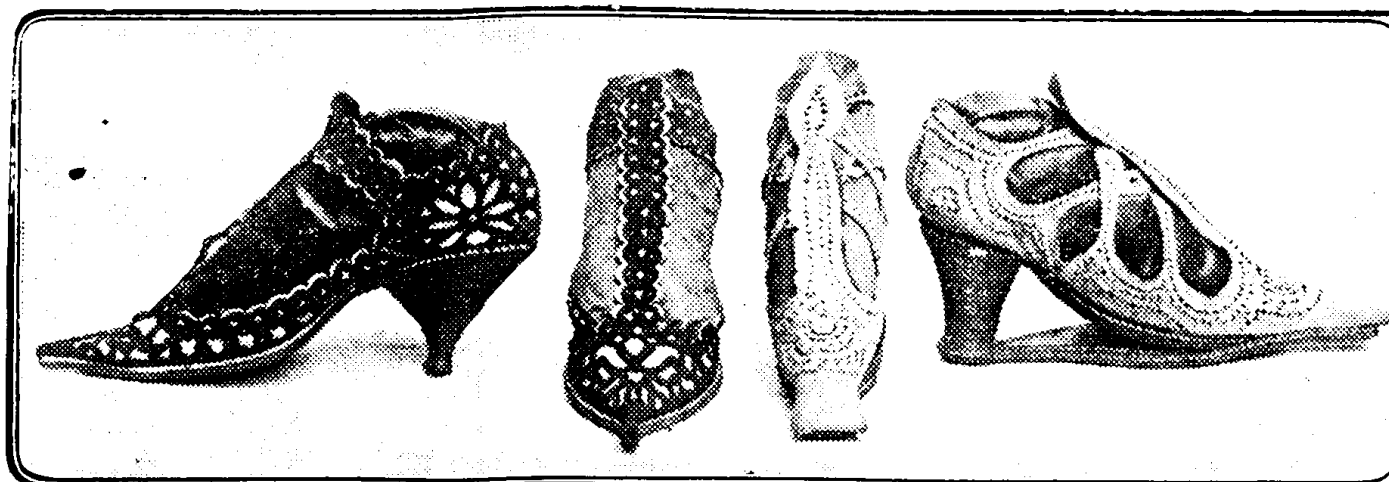
EEN VLECHT!

Het meisje, dat een vrouw was.

In onzen tijd, waarin de dames zich meenen te verjongen door kort haar te dragen, zijn er leden van het vrouwelijk geslacht, die met succès precies den tegenovergestelden weg bewandelen. Zij verjongen zich door een vlecht.

De laatste weken kwam het herhaaldelijk voor, dat te Berlijn een ongeveer 16-jarig meisje met lange vlechten bij verschillende firma's als leermeisje of loopmeisje in betrekking kwam. Zoodra men dan het even kinderlijk als eerlijk uitzien de deurtje geld toevertrouwde, kwam het niet meer terug.

Het is nu gelukt de kleine meid te arresteren. Het meisje met de lange vlechten, Berta Jordan, is 24 jaar oud en moeder van twee kinderen. Zij woonde met haar geliefde ergens in Moabit. Zij is een heftige tegenstandster van den „Bubikopf”. Die maakt haar te oud.

NAAST ELKANDER. Er is niets nieuws onder de zon! Natuurlijk bestaat er verschil tusschen de hooggehakte schoentjes, die de dames in de 16e en 17e eeuw

De mode van den dag.

(Van een meubelwerkster.)

opgevoelrijkt en verrijkt te worden door een decoratieve bloem?

Het duurt waarlijk te lang! De Parijsche mode-huizen hebben er genoeg van, maar, om nu plotseling die verrijking er af te rukken, zou een te groote diefstal aan het artistieke geheel zijn en daarom verzon het fantastische brein van Madame la Mode deze niet minder artistieke, doch wel eigenaardige versiering. Wie zich met dezen zeenimftooi niet op haar gemak voelt, kan ook een platte bloem, bestaande uit groote bloemblaadjes hiervoor in de plaats aanbrengen. Of een elegante strik of veeren toef, waaruit lussen van smalle zijde van dezelfde kleur afhangen.

Believe met deze nieuwe schouder-versiering moet men ook op de hoogte zijn van de nieuwe juweelen, die bij avondtoiletten onmisbaar zijn, en die, in kettingen verwerkt, vierkant om den hals hangen.

Ze worden gekozen in dezelfde tint van het toilet. Brede armbanden van dezelfde soort steenen behooren er bij, niet één, niet twee, maar vele, allen aan één arm gedragen. Bovendien groote gespen van denzelfden steen op de schoentjes, die, wanneer ze klein zijn, elegant uitkomen onder dien grooten schitterenden gesp.

Bij dit ensemble van schittering behoort nog het kleine ronde taschje, waarvan ook de sluiting met die soort juweelen bezet is.

Wanneer uw geheele verschijning zoo modieus is, moet ook uw coiffure van de laatste „snit” zijn.

Het nieuwste is een scheiding op zij, en drie losse krullen op het voorhoofd, wat bijna iedereen flaatert, daar veel haar op het voorhoofd het gezicht lieflijker en vrouwelijker maakt. Dan is ook het volgende kapsel *up to date*: het haar strak naar achteren gekamd tot aan het achterhoofd. Daar wordt het één krullen-massa tot aan den hals, hetgeen doet denken aan de kapsels uit het begin der vorige eeuw. Deze coiffure vereischt echter een zeer regelmatig gezicht en staat slechts enkelen goed.

De voorspellingen, dat de groote hoed met veeren, linten en strikken zou zeventig jaren hebben leelijk gemaakt!

De groote mode is het kleine fillen nauwsluitende modelletje, zonder rand, dat ooren en hals bedekt en tot aan de oogen rijkt.

De tegenwoordige mode heeft echter een model voor ieder gelaat, want ik waarschuw haar, met een bol gezicht, zeer kleine sluitende hoedjes te dragen! Het zou de geheele elegante verschijning oneer aan doen!

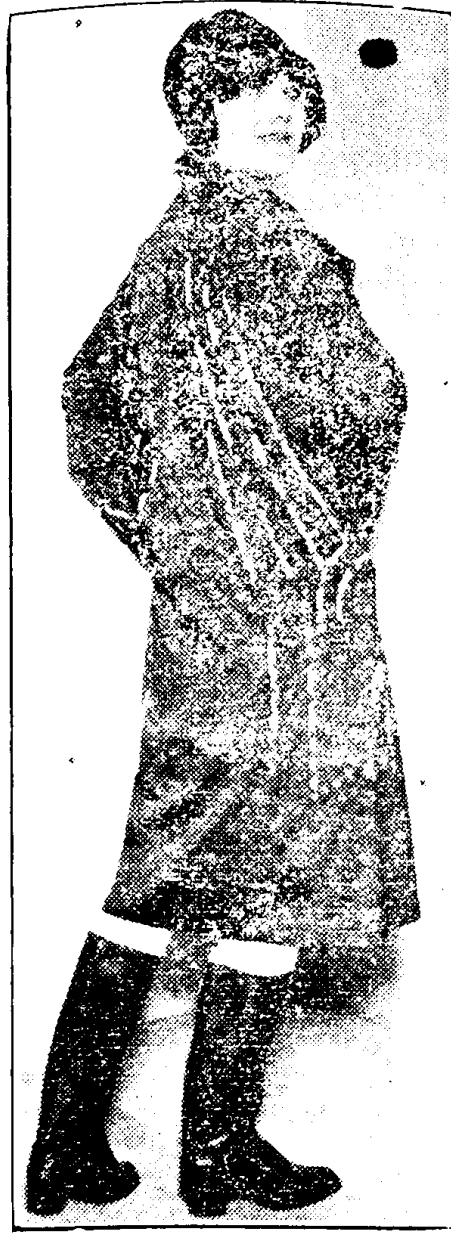
Ook voor regenhoedjes kiest men de meest modieuze kleuren en vormen.

Gelukkig leven we niet meer in den tijd, dat een nuttig kleedingstuk, zooals bijv. een regenjas of regenhoed, onthloot was van goeden smaak.

Op afbeelding I kunt u zien, in welk een elegant jasje en hoedje de moderne Eva zich nat laat regenen.

De jas is van dik, geprepareerd *éponge de Chine*, ond'ordringbaar voor de hevigste regenbuien; ook het hoedje is van dat soort zijde. Oordeel zelf of het geheel, ondanks de plompe Russische laarzen, niet charmant is.

Daar thans tropische regenbuien de atmosfeer verfrischen, zal ook hier

Afbeelding I.

De mode is meedoogenloos. Zij vraagt niet: „Heeft u wel mooie beenen; heeft u wel mooie voeten; is u slank; is uw hals goed gevormd? Neen, ze houdt daar geen rekening mee, doch gebiedt: korte rokken! hooge schoenen! slanke lichaamsvormen! onbedekte halzen! mouwloze avondtoiletten en ze duldt geen tegenpraak.

Wee degene, die niet zeker is van den goeden vorm van dat lichaams-gedeelte, hetwelk door de mode wordt blootgesteld aan alreë blikken; ze zou maar geduldig moeten wachten, totdat er misschien in het brein van Madame la Mode de grillige gedachte zou opkomen van sleeprokken, of hooge halzen.

Daarvoor zal het geduld van die ongelukkige te veel op de proef worden gesteld en ze volgt daarom maar gelieve de wrede bevelen op. Doch ze heeft dan het voordeel, dat ze modieus is, en dat is werkelijk een groot voordeel!

Om werkelijk in de mode te zijn, moet men ook op de hoogte zijn van kleingheden, die een groote rol spelen en waarmee elke moderne vrouw haar voordeel doet.

Die kleingheden op modegebied nemen steeds toe in aantal en worden steeds belangrijker. Houd dus uw oogen goed open, bekijk zorgvuldig de étalages en doe er uw voordeel mee!

Laat ik u dan een paar kleine geheimen verklappen. Het nieuwste is om, inplaats van een bloem, een rank, kunstig nage-maakt zeewier te dragen op uw schouder.

Hoeveel maanden reeds is aan onze avondtoiletten de eer ten deel gevallen,

RUTH ELDER AANGEHOUDEN. Wangedrag in het verleden.

Ruth Elder maakte een toer door Amerika na haar mislukte oceaan-vlucht. Toen ze te Atlanta aankwam, is ze door de politie aangehouden, tengevolge van een beschuldiging, wegens wangedrag, met een predikant te Clayton.

Van Ruth Elder's verleden was slechts bekend, dat ze de zeer zelfstandige vrouw was van Lyle Womack te Panama. Maar nu blijkt, dat ze ten tijde, toen ze haar vergrip moest begaan hebben, het 17-jarige bruidje was van een zekeren, nu waarschijnlijk vergeten, heer Moody, onderwijzer te Clayton.

Nadat ze tegen borgetocht in vrijheid gesteld was, verklaarde ze: er is niets waar van de beschuldiging en vervolgens stond ze aan een vluggen krantenman toe, om de zaak aan het nieuwsgierige publiek mede te deelen.

Toen Ruth nog mevrouw Moody was, zoo luidt het verhaal, dat de *New-York Herald* weergeeft, woonde ze met haar echtgenoot te Clayton.

Dominee Jenkins, eveneens te Clayton, vroeg hem een week te logeeren. En toen op een dag de echtgenoot met zijn lessens bezig was, noodigde de eervoorde de jonge dame uit voor een tochtje per rijtuig.

Dat aanbod nam ze natuurlijk aan. Op den top van een heuvel werd halt gehouden wegens het mooie uitzicht. Maar dit oponthoud werd verstoord door een naderenden veehoeder.

Dominee Jenkins, bang voor praaties in het dorp, was toen snel van den wagen gesprongen en had zich achter het struikgewas verborgen. Hij had willen voorkomen, dat men in het dorp zou zeggen, dat hij en Ruth Elder samen waren gezien. Tot zoover het verhaal van den persman.

Niemand in Amerika twijfelt nu meer over het verleden van Ruth Elder, die alles durft.

VERLOREN SCHOONHEID. Candidaten voor een verminkte.

Op het moment vertoelt in Engeland een Amerikaansche meisje, Gwendolyn Summers, dat, eens een schoonheid, door haar verloofde in den steek werd gelaten, nadat zij van een auto-ongeluk een totaal verminkt gezicht had behouden.

Die ex-verloofde is in zoover de dupe van zijn eigen minderwaardige houding geworden, dat miss Gwendolyn kort nadien tot erfenis van een belangrijke nalatenschap werd benoemd op deze voorwaarde, dat zij binnen een jaar trouwt. En daar zij van haar Amerikaanse landgenooten genoeg heeft, zoekt zij haar aanstaanden man in Engeland. Een ding heeft zij echter vooropgesteld: zij wil alleen trouwen uit liefde!

De mare, die haar is vooruitgesneld, is oorzaak, dat de romantische en ritterlijke Britten al bij voorbaat stormloopen aan haar adres. Als zij alleen al den bij de *Westminster Gazette* ingeschreven kandidaten gehoor geeft, kan zij vijftigmaal trouwen.

Er is een vereerder uit Barnstaple, geheelonthouder, 1 meter 70 lang, 36 jaar oud, die zichzelf aanprijst als „gesteld op huiselijk”, vijand van clubleven.

Het lezen reeds van deze woorden van miss Summers zei mij veel: trouwen uit liefde. Ik vind, dat al het geld ter wereld geen koperen knoop waard is, zonder geluk. Er is er een uit Wardour Street, Londen; een kleermaker, die het blad voor deze zaak... opbelde! „Als u mij de eerste introductie bij die dame bezorgt,” zei hij tot den redacteur, die hem te

zoo'n dergelijk costume van nut zijn. Doch daar, waar deze mode haar oorsprong vindt, zijn thans geen tropische buien, doch adem-benemende sneeuwstormen en koude regenbuien en daarom draagt de practische Parisienne thans veel kasha, dunne zuiver wollen stof. Elegante wollen jurkjes doen haar kou en vocht vergeten.

Op afbeelding II kunt u zien, op welk een wijze zij het nuttige met het elegante verbindt.

Het is een jumper met rok van beige wollen stof met donker bruine strepen.

De V-vorm van de uitsnijing aan den hals herhaalt zich in het geheele costume, hetgeen een eigenaardig effect oplevert.

Godette.

Afbeelding II.

woord stond, „zorg ik, dat noch u noch de hoofdredacteur noch uw of zijn kinderen ooit gebrek zullen hebben. Ik ken een massa invloedrijke menschen uit Wardour Street!”

Er is ook een straatventer uit White Chapel, „met een best renderend stal-letje”. „Maar ik doe m'n stal en kruikje graag terzijde,” schreef hij. „als miss Summers het wil. Ik begeer een echte gevoelige vrouw, niet een van die moderne vlinderjuffes, die drie paar kousen per dag dragen en al je cigarettens oprooken.”

Er is zelfs een kandidaat bij uit Upper Tooting, die erkent 65 jaar te zijn, maar beweert er uit te zien voor 35. „Sprekend Rudolf Valentino”, pocht hij.

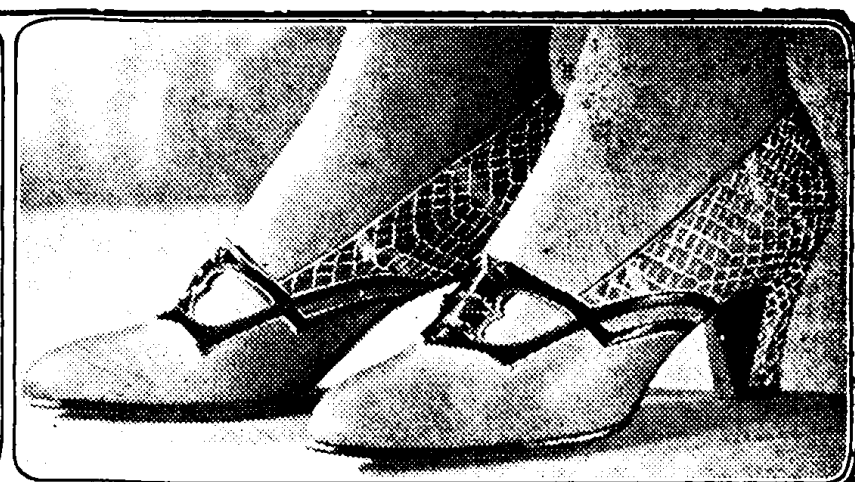
Miss Gwendolyn heeft de k-us. Maar met trouwen „uit liefde” bedoelt ze toch ook haar liefde, en niet alleen die der anderen?...

De onderwereld-koningin.

Te New-York is de verlovings bekend geworden van „Chicago May” Churchill, de thans 50-jarige, in koning Edward's tijd beruchte „vorstin der Londensche onderwereld”, met een 26-jarig Engelsche man, die als romanschrijver wordt aangeduid.

„Chic go May”, die in 1907 tot 15 jaar gevangenisstraf werd veroordeeld wegens poging tot moord op haar associé, den ontsnapten bagnard Eddie Guérin, werd tien jaar later, op order van den minister van Binnenlandsche Zaken, op vrije voeten gesteld. Zij was, zeer jong nog, uit New-York te Londen gekomen en een van

PANGADUINE vervangt LEVERTRAAN.
Een genot, om in te nemen

droegen, en die van onzen tijd, maar... groot is 't niet. Een anders gevormde neus, een afwijkend model van den hak, dat is alles.

haar slachtoffers bezwoer voor de rechtbank, dat er een magische hypnotische invloed van haar uitging.

De verloofden geven te verstaan, dat zij hun leven willen wijden aan het gemeenschappelijk te boek stellen van de avonturen van „Chicago May”.

EEN STATISTIEK. Te veel aan vrouwen.

Onlangs heeft men in Duitsland een grondig onderzoek ingesteld om te weten te komen, hoeveel ongetrouwde vrouwen het land binnen zijn grenzen bergt. De uitkomsten wijzen erop, dat de toestanden van voor den oorlog en thans hemelsbreed verschillen. Het zoogenaamde „te veel aan vrouwen” werd in de dagen vóór 1914 hoofdzakelijk gevonden om en bij den leeftijd van vijf-en-veertig jaar. Tusschen de twintig en vijf-en-veertig — de meest normale huwbare leeftijd dus — was het aantal mannen en vrouwen vrijwel gelijk.

En nu? De allerlaatste statistieken toonen aan, dat de ongetrouwde vrouw van twintig jaar evenmin zeldzaam is, als die van dertig, vijf-en-dertig of veertig. Van de 62.470.000 inwoners van het Deutsche rijk zijn er 32.350.000 vrouwen en 30.120.000 mannen. Men heeft nageteeld, dat er van de 23.490.000 huwbare personen — dat is tusschen de twintig en vijf-en-veertig jaar — 12.615.000 tot het zwakke en 10.875.000 tot het sterke geslacht behooren. Per duizend mannen valt er dus een meerderheid van bijna twee honderd vrouwen te constateeren. Zelfs als alle mannen van twintig tot vijf-en-veertig jaar trouwden, zouden er toch nog 1.740.000 vrouwen overblijven.

De statistiek leert ons verder, dat bijna vier-en-veertig procent van de mannen tot hun vijf-en-veertigste jaar ongetrouwd blijven. Voor een groot deel schrijft men deze omstandigheid toe aan het feit, dat het geldverdiene en positie verwerven na den oorlog veel en veel moeilijker gaat, en dat lang niet ieder over de middelen beschikt om een huishouden op te zetten.

Het slechtste zijn de lieden tusschen de dertig en vijf-en-dertig jaar er aan toe. Tegenover duizend mannen in deze groep staan niet minder dan dertien-honderd-vijf-en-twintig vrouwen. Bovendien is het een uitgemaakte zaak, dat de krachtigste en gezondste mannen in den oorlog gebleven zijn, en dat er onder hen, die bij deze laatste groep geteld werden, zich een aantal bevonden, die in normale omstandigheden zeer zeker niet getrouwd zouden zijn. Het ligt voor de hand, dat de nakomelingen van een zwak ras geen sterk jong geslacht zullen vormen.

Maar... de vrouwen? Van de duizend vrouwen, die rijp zijn voor het huwelijk, blijven er vierhonderd twintig, dat wil dus zeggen bijna de helft, ongetrouwd. En wanneer men de ongetrouwde en gescheiden vrouwen zoo goed als de weduwen boven de vijf-en-veertig bijtelt, dan maakt dat tezamen een aantal van 8.665.000 ongehuwde vrouwen boven de twintig jaar!

Het zijn — meent het Amst. Hbld., waaraan wij het bovenstaande ontleenden — het zijn getallen, die spreken. En zeker zal de Duitse vrouw, die in de eerste plaats voor het huwelijk opgevoed placht te worden, leeren beseffen, dat het eenige, wat haar te doen staat, wil zij niet afhankelijk worden van welwillende familieleden, is, de hand aan den ploeg te slaan en te werken, om in haar eigen onderhoud te voorzien. Laten wij dankbaar zijn, dat haar dit mogelijk wordt gemaakt.

KORT VERHAAL.

EERSTE KLAS.

door

K. R. G. BROWNE.

De trein was al in beweging, toen Billy Mariner zich door het toorniet wrong, zonder ceremonieel den dienstdoenden ambtenaar opzij duwde, en een stevige race over het Perron inzette. Zonder te letten op de protesten van conducteurs en anderen, sprong hij op de treepplank, rukte het eerste het beste portier open, en belandde op handen en voeten in den coupé, die zich daarachter bevond. Hij krabbelde overeind, sloot het portier, en viel in een hoek neer, ademloos, naar voldaand.

Toen drong het tot hem door, dat hij niet alleen was in den coupé. In den anderen hoek zat een meisje, dat hem met lichte verwondering gadesloeg. Het was een buitengewoon aantrekkelijk meisje, heel eenvoudig gekleed. Billy werd plotseling op onaangename wijze aan zijn eigen sjoefheid herinnerd, zijn oude schoenen en verfromfaalde hoed; maar, toen, met een vaag gevoel, dat hij haar eenigen uitleg schuldig was over zijn cyclooon-achtige entré, kuchte hij bescheiden, en merkte verontschuldigend op: „Eh... ik ben bang, dat ik u aan 't schrikken gemaakt heb...”

Het meisje glimlachte en antwoordde rustig: „Wel, ik verwachtte u niet bepaald.” „Dat spijt me,” zei Billy, „maar ik moest dezen trein halen. Er gaat pas een volgende om...” Grootte genade, is dit een eerste klas...?”

Er stond groote ontsien te lezen op zijn gelaat, terwijl hij den coupé rondkeek. „Nou, dat is me wat moois. Ik moest maar uitknijpen.”

Hij stond op en wilde naar den wandelgang gaan, toen zijn medepassagierster hem terughield: „Dat gaat niet. De hele wagon is eerste, en de deur naar de volgende is afgesloten.”

Billy zette zich weer. „Dan zal ik moeten overstappen in Nether Green, dat is toch de eerste halte, niet?”

„Welnee. — Deze trein gaat in een stuk door naar Parvis Bay.”

Billy vloog overeind; zijn onderkaak zakte, terwijl hij haar wezenloos aanstaarde. Parvis Bay? Maar ik moet niet naar Parvis Bay!

„Ja,” zei het meisje, „maar daar gaan we toch heen.” „Wist u dat niet?”

„Maar is dit dan niet de trein van 10.17 naar Melborough?”

„Dit is de trein van 10.15 naar Parvis Bay.”

Billy uitte een zwak klokkend geluid, en viel slap in zijn hoek terug, waar hij als een toonbeeld van ellende bleef zitten.

„Ver...?” zei hij.

„'t Lijkt me erg vervelend,” zei het meisje sympathiek „om zoo'n eind in de verkeerde richting te reizen.”

„Vervelend?” zei Billy neerslachtig. „'t Is veel erger. Ik moest naar Melborough voor een baantje. Ik heb om 12 uur afgesproken, en als ik niet op tijd ben, krijgt een ander het natuurlijk.”

„Wat een strop!” zei het meisje gevoelig. „Kunt u niet nog op tijd van Parvis Bay naar Melborough komen?”

„Dat denk ik niet. Voorzover ik verstand heb van ons spoorwegsysteem zou je daarvoor ongeveer drie weken nodig hebben...” Hij zweeg een oogenblik, in gepeins over de onrechtvaardigheid des levens; toen haalde hij de schouders op, en lachte zuur. „Niets aan te doen.”

Laten we maar over wat prettigers spreken, — „mooi weer vandaag, hé?”

Hiermede werd een aangename conversatie ingezet, die eenige uren onafgebroken duurde. Billy kon onderhouden zijn, als hij wilde, en hij wilde best; en ook het meisje kon aardig praten. Opgemerkt moet echter worden, dat Billy geen woord zei over zijn eigen omstandigheden, en ook zijn reisgenootte niet aanmoedigde, om over de hare te spreken.

„Nu,” zei hij, toen de steeds langzamer wordende vaart van den trein het einde der reis aankondigde. „Ik mag niet zeggen, dat 't me spijt, dat ik den trein naar Melborough gemist heb. Als ik...”

Plotseling hield hij op, want in de deur verscheen een indrukwekkend personage in controleursuniform.

„Kaartjes alstublieft,” verzocht deze dignitaris.

Nadat het plaatsbewijs van het meisje nauwkeurig was onderzocht en juist bevonden, wendde de controleur zich tot Billy, die hem eerst vriendschappelijk toeknikte en daarna luchtig opmerkte: „Ik heb geen tijd gehad om een kaartje te koop. Ik had erge haast.”

„Parvis Bay?” zei de beampte, meteen een boekje opdiepend „twaalf schilling zes.”

„Maar ik wil helemaal niet naar Parvis Bay. Ik ben in den verkeerden trein. Ik moet naar Melborough.”

De controleur bezag hem met een beledigd sceptischen blik, blijkbaar in het vermoeden, dat hij te doen had met een gaffarfeerde poging, om de aandeelhouders der maatschappij op te lichten. Bestil schudde hij dan ook het hoofd.

„Dat kan wel zijn,” zei hij gewichtig, maar U mag niet reizen zonder kaartjes. 't Beste, wat U doen kan, is nu te betalen tot Parvis Bay en 't dan daar terug te vragen. Twaalf schilling zes.”

„Maar ik wil een derde,” zei Billy, terwijl hij even bloosde. „Geen eerste?”

„Maar u zit eerste,” constateerde de beampte met onmiskenbaren speurzin.

„Bovendien, er is plaats genoeg in de derde.”

„Dat zal wel, maar ik had verschrikkelijke haast, en toen ben ik maar ergens ingesprongen, en ik heb niet kunnen overstappen,” verdedigde Billy zich.

De controleur fronste de wenkbrauwen. „Dat kan wel zijn,” merkte hij andermaal op, „maar U kunt niet ontkennen, dat U eerste gered hebt, en zonder kaartje, twaalf schilling zes, en U kunt 't aan 't station terugvragen.”

„...”

Billy bloosde weer, keek gejaagd den coupé rond, en begon met blikbaren tegenzin in zijn zakken te rommelen. Tijdens dit onderzoek verscheen er echter op zijn onschuldig gelaat eerst een uitdrukking van verwondering, die spoedig overging in ongerustheid, om tenslotte plaats te maken voor hevige ontsien. Met een alarmkreet sprong hij op, betastte zichzelf in een wild tempo van onder tot boven, en begon zijn zakken één voor één binneste buiten te keeren om aldus hun diepste geheimenissen te doorgronden. Daar deze wanhoopsdaad slechts 7 schilling in zilver, 5 pence in koper en 3½ pence in postzegels opleverde, ging hij weer zitten, teekels eensgezins onzeker naar den beampte, en legde toen uit:

„Ik ben 't kwijt! Ik had een biljet van een pond, maar 't is weg!”

Er was een korte, electrisch geladen pauze na deze woorden, terwijl het koude, sceptische oog van den kaartjes-potentiaat Billy doorboort.

„Och zoo?” merkte hij op. „Nou, dan zal ik me verplicht zien...”

Een plotselinge kreet van het meisje deed hem zwijgen. „Kijk daar is 't.” Zij boog vlug voorover, greep onder de bank en deponeerde met een triomfantelijk gebaar een pondbiljet op Billy's knie.

„U moet 't verloren hebben, toen U instapte.”

De uitwerking, die deze gelukkige ontdekking op den heer Mariner had, was onmiddellijk en verrassend. Hij sprong op, alsof hij door een adder gebeten was; zijn mond stond open; zijn oogen puilden uit en hij staarde naar het meisje als naar een of ander ongeloofelijk visioen.

Vervolgens wendde hij zijn blik naar het bankbiljet, waarbij zijn mond nog verder openging.

Tenslotte sliktte hij een- of tweemaal en schraapte zijn keel in een verwoede poging, om zijn spraak terug te krijgen. „M-maar-dat-dat-ik-hoe-...”

„Twaalf schilling zes,” onderbrak de controleur zij.

Billy beproefde voor de tweede maal, uiting te geven aan zijn gedachten en keek daarbij hulpbehoevend naar het meisje tegenover hem, maar zij staarde uit het raampje en hij kon haar blik niet ontmoeten. Hij aarzelde, zuchtte toen diep en overhandigde het biljet met duidelijk merkbaaren blik van hevige wantrouwen, en bekeek het met een ietwat twijfelenden blik, stopte het daarna in zijn tasje, scheurde een strookje uit zijn ticket-book, gaf dit met een zilvergeld aan Billy, vereerde hem met een laatsen onmiskenbaaren blik van hevige wantrouwen en vertrok toen. Zoodra hij zijn hielen ge-

dat wij niets presteeren, en dat zijn nieuwe Brabazon-sport onze nieuwe Speedwing Six minstens met een mijl zou slaan, als hij alleen maar de kans kreeg om het te laten zien. Dat begon vader zoetjes aan te vervelen, en tenslotte heeft hij hem uitgedaagd om vandaag hier te komen met die practikar van hem, en waar te maken wat hij zegt. En 't moet voor 12 uur gebeuren, omdat mr. Brabazon vanmiddag naar 't buitenland gaat.

Vader heeft er veel geld opgezet, maar de hoofdzak is, dat we weten, dat de Speedwing beter is, en als we niet winnen, zal 't vaders hart breken — en 't mijne ook. „Dat begrijp ik. En de lange donkere man met de handkoffer, die er niet is?”

„Dat is Baxter, onze chauffeur. Als hij niet verschijnt, kunnen we niet rijden, en dan zegt mr. Brabazon natuurlijk, dat wij dat expres zoo geregeld hebben, omdat we wel weten, dat we toch niet kunnen winnen. Daar is vader; misschien heeft hij iets gehoord.”

Maar toen Sir Ralph Hardress — lang, mager en grijs, met helder-blauwe oogen en een kin als een blok graniet — het paar op den heuvel genaderd was, bleek al spoedig dat hij kwam, niet om inlichtingen te geven, maar om ze te vragen. Zijn doordringende blik nam Billy van het hoofd tot de voeten op en bleef toen op zijn dochter rusten.

„Wel, Joan, gevonden?”

Miss Joan Hardress schudde mistroostig het hoofd. Geen spoor; ik ben bang, dat hij den trein gemist heeft.

„Als dat zoo is,” begon Sir Ralph op een toon, die voor den afwezige weinig goeds beloofde, dan zal ik...”

„Is-ie d'r nog niet?” informeerde een nieuwe onaangename stem — het eigendom van mr. Brabazon, die het drietal onopgemerkt genaderd was. De peetvader van Brabazon was te dik, te glimmend, te goed gekleed, en droeg een opvallenden neus en een opvallenden diamanten ring. Billy zag bij den eersten oogopslag, dat hier een man stond, met wien hij nooit goede vrienden zou worden.

„Nog niet,” gromde Sir Ralph kort.

„De tijd gaat om,” merkte mr. Brabazon op, een groot gouden horloge raadplegende, „twaalf minuten voor...”

„Allemaal!” schreeuwde Sir Ralph, „daar is-ie!”

Op een sukkeldrafje naderde een lange, donkere jongeman in een blauw pak. Hij droeg een handkoffer, en zijn rechterhand was tot den pols in een wit verband gewikkeld.

„Grootte goden!” zei Sir Ralph, hem ontwaan aanstaand. „Wat is er gebeurd, Baxter?” De jongeman hield hijgend stil, zette den koffer neer en zag zijn patroon berouwvol aan.

„Een strop, Sir. Mijn hand is tusschen het portier geraakt bij het uitstappen. 't Is nogal leelijk aangekomen, en toen ben ik naar 't gemeentelijke ziekenhuis gegaan om me te laten verbinden. Daarom ben ik zoo laat.”

„Een onaangename stilte volgde deze jobstijding.”

„Dus... u kunt niet rijden?” vroeg Sir Ralph, met geforceerde stem.

„Ik vrees van niet, Sir,” zei mr. Baxter dof.

„Wat buitengewoon ongelukkig,” merkte Mr. Brabazon boosaardig op.

„Typisch,” zoo'n ongeluk. „Nou, Hardress, dat besluit de zaak, niet?”

Uit Sir Ralph keek kwam slechts een geluid, dat woede, verdriet en teleurstelling inhield. Hij trachtte te spreken, maar hij vond geen woorden. Hij zag hopeloos naar zijn dochter, die als antwoord bemoeidigend glimlachte en heel kalm zei:

„Ik zal 'm rijden, vader.”

„Wat!” sprong Sir Ralph op. „Alle duivels, nee! Geen sprake van. Je zoudt hem niet recht kunnen houden!”

„Ik kan 't probeeren,” zei Joan, en begon op zakelijke wijze haar mantel uit te trekken.

„Nonsens,” zei haar vader. „Ik wil het niet hebben. Ik zou 't zelf doen, als ik niet zoo'n vervloekte reumatiek had.” Hij richtte een wanhopigen blik naar de mecaniciens op het strand. „Die kerels kunnen 't natuurlijk ook niet. O, alle...”

Het was op dit oogenblik, dat de stem van den jongen Billy Mariner zich verhief, die zei:

„Neemt U mij niet kwalijk, Sir, maar misschien zoudt u mij willen laten rijden?” Sir Ralph draaide zich met een ruk om, en staarde hem verbaasd aan.

„Wat? U? Wie bent u? Kunt u rijden?”

„Ik ben 5 jaar bij de Golden Arrow geweest,” zei Billy, tot dat ze voor twee maanden failliet gingen.”

„Zoo, de Golden Arrow?” herhaalde Sir Ralph, wat vriendelijk. „Hoe heet u?”

„Mariner,” zei Billy.

Dit simple antwoord wekte onverwachts sensatie.

„Mariner” echode Sir Ralph, aangenaam verrast. „Allemaal, toch niet „Lightning” Mariner? Alle duivels, dat is een bof. In dien wagon, Mariner kerel, en vooruit er mee!”

Doch hier kwam mr. Brabazon tusschen beide. „Ik protesteer, Sir Ralph. Als deze man „Lightning Mariner” is, is hij een eerste klas beroepsracer, en...”

„En jouw chauffeur dan?” sneed Sir Ralph hem af, met een gebaar naar de wachtende auto's. „Joe Treeman heeft ook wel een paar races gewonnen,” hield hij. „Bovendien, hij kent je wagon, en Mariner heeft den mijne nooit gezien. Dat is jouw voordeel, nietwaar?”

„Maar deze man behoort niet tot uw personeel!”

„Neen?” antwoordde Sir Ralph vinnig. Heidaar! „Zoeek je een baantje Mariner?” „Ja,” zei Billy.

„Je hebt het,” zei Sir Ralph „gisteren ingegaan”. Heb je nog iets, Brabazon? Neen? Vooruit dan.”

Vijf minuten later zat Billy, met Baxter's bril op en handschoenen aan, achter het enorme stuurrad van den Speedwing, en luisterde opletend naar Sir Ralph's laatste raadgevingen. Een tiental meters verder was Mr. Brabazon in een gedempte conversatie gewikkeld met Mr. Joseph Treeman. Mr. Baxter zat tegen een duin en zag slecht-ghumeurd. De mecaniciens van beide kampen stonden bij elkaar in afwachting der komende gebeurtenissen. „En”, eindigde Sir Ralph, „let op Treeman. Ik vertrouw hem niet verder dan ik hem zie. Begrepen? Zoo. Klaar, Brabazon? Hier is het pistool, Joan.”

Miss Hardress, met het wapen in de hand, trok zich op een veiligen afstand terug. Twee mecaniciens sprongen vooruit, draaiden als razenden aan twee start-slingers, en traden haastig opzij. Twee kleine, maar krachtige machines begonnen te trillen, toen Miss Hardress haar arm ophief. Een ademlooze stilte.

Pang! Het trillend zoemen van den Speedwing ging over tot een donderend geraas, toen Billy de eerste versnelling inschakelde, en zijn voet krachtig naar beneden drukte.

De kleine wagon sprong vooruit, met steeds veranderden klank van zijn motor, naar gelang zijn bestuurder zich zoo snel en juist als hij kon door de versnellingen heenwerkte. Pal naast zich bemerkte hij den Brabazon, die zich aan de landzijde evenwijdig met hem voortbewoog; toen richtte hij zijn blik op het parcours voor hem, en begon er een gangetje in te zetten.

De Speedwing was een kleine wagon, zelfs voor een race-auto, maar wat hij te kort kwam in omvang, won hij in snelheid. De wind sloeg tegen Billy's bril en suiste langs zijn ooren; een wolk van zand volgde de wielen, en een vage vlek aan zijn linkerzijde verried het bestaan van den Brabazon, die op een twintigtal meters gelijk met hem voortraasde.

Maar nu zag Billy tot zijn verrassing, dat de andere wagon naderbij kwam.

Langzaam werd de afstand tusschen hen beiden kleiner; nog slechts een vijftal meters scheide hen. Een beetje onthutst — want een botsing met die snelheid kon slechts een gevolg hebben, — boog Billy een weinig zeewaarts, inwendig Mr. Treeman verwenschend voor zijn onhandig sturen. Maar de Brabazon bleef naderbij komen, totdat Billy het profiel van Mr. Treeman kon zien, die oogenblikkelijk slechts ingespannen het oog gericht hield op het nog af te leggen traject. Weer boog Billy meer zeewaarts, de Brabazon deed evenzoo. Toen, plotseling flitste het door Billy's brein, wat het oogmerk van zijn tegenstander was. In de onmogelijkheid een voldoende voorsprong te krijgen, trachtte Treeman den Speedwing in het natte zand te drijven, en hem aldus buiten werking te stellen.

„Jou schurk!” zei Billy, terwijl hij de tanden oopen klemde en den wagon in zijn oogen, rechten koers stuurde, met het vaste voornemen, geen centimeter meer uit den weg te gaan. De Brabazon kwam gevaarlijk dichterbij, maar Billy week niet; en toen, tot zijn onuitsprekelijke verlichting, behaagde het de Voorzienigheid, tusschen beide te komen. Op een gegeven oogenblik werden er bij den Brabazon onheilspellende en onplezierige geluiden hoorbaar, zelfs boven het geraas der beide motoren uit. Een slauw rookwolkje pafte onder zijn motorpak uit, hij haperde, ging langzamer, en bleef tenslotte knarsend staan. Het laatste, wat Billy zag, was het van woede verwrongen gelaat van Mr. Treeman. Het volgende oogenblik had hij den Brabazon in stukken achter zich gelaten.

De Speedwing reed alleen. Billy, die nu niet de minste haast meer had, verminderde vaart. Toen hij de vlag, die het eindpunt aangaf, genaderd was, draaide hij behendig om de paal heen, en tufte rustig terug. Op zijn terugweg passeerde hij den Brabazon, die daar nog steeds roerloos aan den waterkant stond, als een hulpeloos wrak. Bij de startplaats gekomen, bracht Billy den wagon tot stilstand, en dekte zorgvuldig den radiator toe. Daarna trok hij zijn handschoenen uit, zette zijn bril af en trad op Sir Ralph toe, die hem tegevoet stormde onder het uiten van een triomfantelijk overwinningsschreeuw. Zijn dochter, kalmer, volgde.

„Prachtig kerel!” schreeuwde Sir Ralph, „ik wist wel, dat je winnen zou met zoo'n wagon! Jammer dat er niet wat meer strijd was, ofschoon, he Joan?”

„Mr. Mariner zou toch gewonnen hebben,” zei Miss Hardress stellig.

„Wat was er met den Brabazon?” vroeg Billy, toen zij gedrieën terugliepen.

„Ik weet het niet,” zei Sir Ralph. „Maar daar is Brabazon zelf. Hij ziet er uit als een zieke hond.”

Inderdaad — naderde mr. Brabazon vergeteld van den knarsetandenden mr. Treeman. Tevens naderde mr. Baxter, die er ook opmerkelijk lijdend uitzag. Mr. Brabazon zelf had het voorkomen van iemand, die in een prikkeldraad gestapt is en nu de bliken van pijn'en verwondering geeft.

„Wel,” zei Sir Ralph, „wat was het?”

„Gebroken connector,” antwoordde mr. Brabazon kortaf. Een wanbof, dat kan iedereen gebeuren, nietwaar?”

„Zeker,” zei Sir Ralph hoffelijk.

„Alleen, ik houd niet van jouw methode Treeman, die schijnt te denken, dat mijn wagon een onderzees is.”

Mr. Treeman zweeg.

Mr. Brabazon kuchte even, en merkte toen op: „'t Had niet veel van een race, vind je niet? Ik bedoel — ik bedoel, we hebben niet veel geleerd, he? Maar een volgende keer.”

„Ja,” zei Billy.

„Wat?” zei mr. Baxter, stupefoit.

„Gefeliciteerd — met zoo'n spoedig herstel!” herhaalde Billy, en scheurde ter verduidelijking met een forschen ruk het verband van mr. Baxter's hand. De chauffeur uitte een zeer ongepaste term, en verborg zijn hand snel achter zijn rug, maar niet zoo snel, of iedereen had kunnen zien, dat ze zelf geen schrammetje vertoonde. Een angstige stilte volgde.

„Zoo,” zei Sir Ralph met een stem als ijs. „Zoo, ik begrijp 't. Jij ziet geen kans om op een eerlijke manier te winnen, he Brabazon? Winnen tot allen prijs, dat is jouw motto, hé? En jij bent al een heel nette vent, vind je zelf ook niet, Baxter? Ik hoop, dat mr. Brabazon je goed betaald heeft, en dat hij den baantje voor je heeft, want vanaf 't oogenblik ben je zonder, en hier sloeg Sir Ralph's stem tot heete drift over, uit mijn oogen, voordat ik je wat doe! Uit mijn oogen!!! En jij ook, Brabazon! Canaleje...”

Mr. Brabazon's anders blozende complexie veranderde in een groenachtige gele. Hij wilde eerst nog iets zeggen, maar koos toen de wijste partij, maakte nog een vaag gebaar met de handen, draaide zich met een ruk om en ging wrokkend naar zijn auto terug. De heeren Baxter en Treeman, in de houding van 'schooljongens, die betrapt zijn op appel-dievelij, volgden hem zwijgend.

Een „fijn stelletje!” gromde Sir Ralph, toen ze verdwenen waren.

„Ik heb Baxter nooit graag mogen lijdén, maar ik had niet gedacht, dat hij tot zooties in staat zou zijn. En jou, jonge man, jou ben ik veel verplicht. 't Was verduidelijgend van je om te vermoeden, dat Baxter simuleerde.”

„Och,” zei Billy bescheiden. „'t Was niet moeilijk. Ik zag, dat hij zijn verbanden hand uitstak om Brabazon op te hijschen, en dat vond ik heel komiek. En toen waagde ik 't er maar op.”

„Blij, dat je 't gedaan hebt. Je blijft natuurlijk bij me in dienst, wat?”

Billy kuchte zenuwachtig en wierp een blik op Joan, de stille getuige van de voorgaande gebeurtenissen.

„Eh — ik vind het heel vriendelijk van u” zei hij, „maar... de kwestie is... ik houd niet erg van racen. 't Gaat me te vlug.”

Een oogenblik staarde Sir Ralph hem aan; toen barstte hij in lachen uit. „Allemaal, die is goed! Hoor je dat, Joan. „Lightning” Mariner, voor wien racen te vlug gaat...”

Maar, zei Billy snel, ik ben „Lightning” Mariner niet.

„Wat? Maar dat heb je me toch verteld?”

„Neen, ik zei, dat ik Mariner heette en u bedacht de rest.

„Lightning” Mariner is mijn broer. We waren allebei bij de Golden-Arrow, maar ik was alleen mecanicien. Ik heb heel wat wagens gereden, maar ik heb nog nooit geraced.”

Een paar seconden bleef Sir Ralph hem sprakeloos aangaan. Joan nam het woord. „Maar waarom bood u dan aan te rijden?”

Billy kreeg een hoestbui, en schuifelde verlegen met zijn voet.

„Och, ik vond 't jammer, als de wedstrijd niet door zou gaan, en ik was bang, dat u 't toch zelf zoudt doen, als niemand anders het aanbod, en ik dacht, dat u dat niet mocht — ik bedoel — dat u zich niet mocht” — hij hield op, zoekend naar het juiste woord.

„Opofferen?” zei Joan. Zoo, dus daarom. Dat was heel edel van u, mr. Mariner, niet vader?”

Sir Ralph, die met een schok weer tot de werkelijkheid terugkeerde, knikte heftig: „Ja, alle duivels! Ik ben je zeer verplicht, Mariner. Wat betreft je betrekking, kom me morgenochtend maar ophalen in mijn hotel, dan zullen we 't in orde maken — wat is er?”

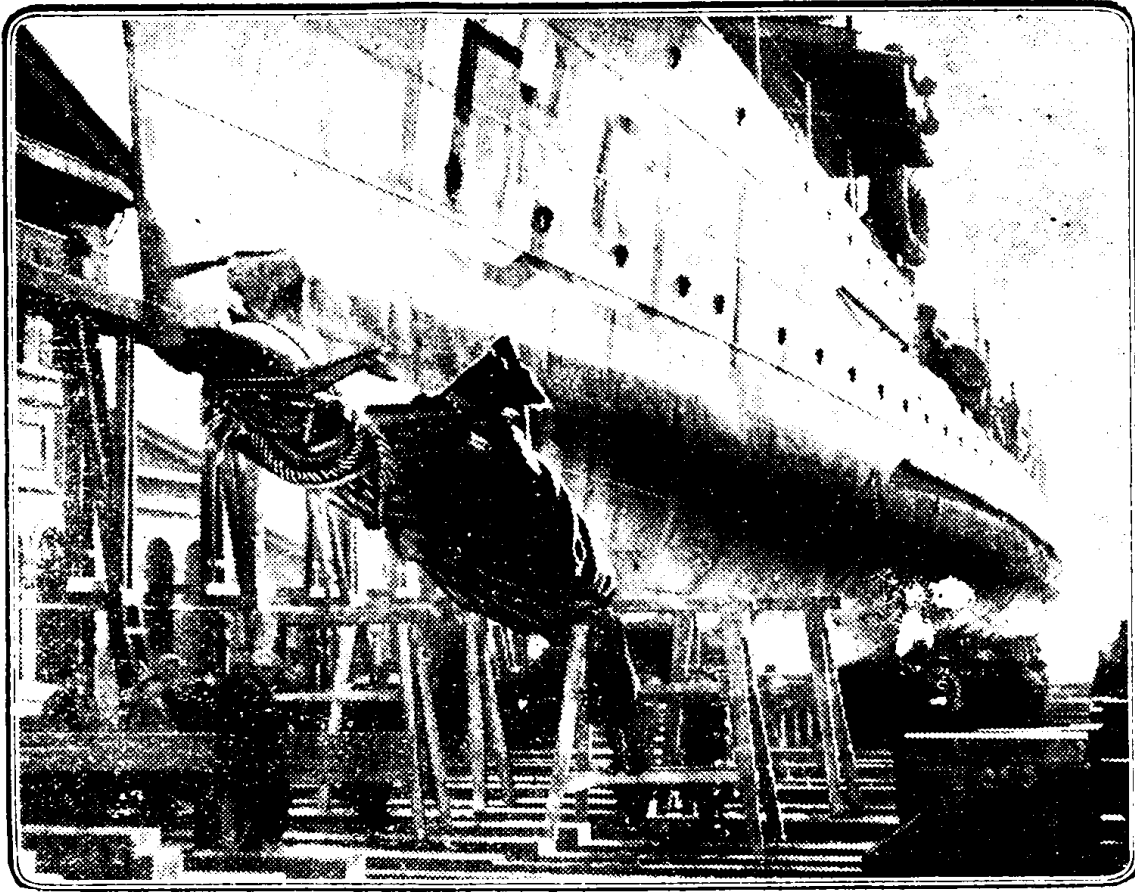
Dit laatste was gericht tot Joan, die hem bij den mouw greep en hem iets in 't oor fluisterde. O, juist. In orde. Mariner, als je wat voorschot wilt hebben? Ja? komt in orde. Dus tot morgen tien uur? Aigesproken. Nu gaan we d'r van door. Eenige oogenblikken later, terwijl Sir Ralph assisteerde bij den afocht van den Speedwing van het slagveld, vond Billy eindelijk gelegenheid, Miss Hardress even apart te nemen en haar als volgt toe te spreken: „Zeg.”

„Ja, mr. Mariner,” zei Joan. „Dat pondbiljet.” „O zei Joan, dat wat u in den trein verloren hebt?” „Dat wat u in den trein gevonden hebt”, verbeterde Billy. Ik heb er nooit een verloren, omdat ik er geen had. Wat ik den controleur liet zien, was alles wat ik bezat. Maar

DE WERELD IN BEELD.

DE THAMES BUITEN HAAR OEVERS. — De vorige maand steeg plotseling het water in de Thames zoodanig, dat verschillende Londense wijken overstromd werden. Vijftien menschen werden in hun slaap verrast en verdronken. — Marsham Street in Westminster tijdens den vloed.

DE AMERIKAANSCH KUSTWACHT-TORPEDOJAGER „PAULDING”, welke door de duikboot S. 4 geramd werd, op de helling, waar het achterschip, dat onder de waterlijn ernstig beschadigd werd, gerepareerd zal worden.

GELDBESPARING

Dames en Heeren.

Hebt U moeite, een goede kwaliteit zijden kousen en sokken te koop? Zoo juist hebben wij kousen en sokken van sterke kwaliteit, in de meest moderne tinten ontvangen. Het is zoo gemakkelijk, ze te verkrijgen. Een telefoontje aan No. 3919 Zuid is reeds voldoende of nog beter, brengt een bezoek aan onze showroom.

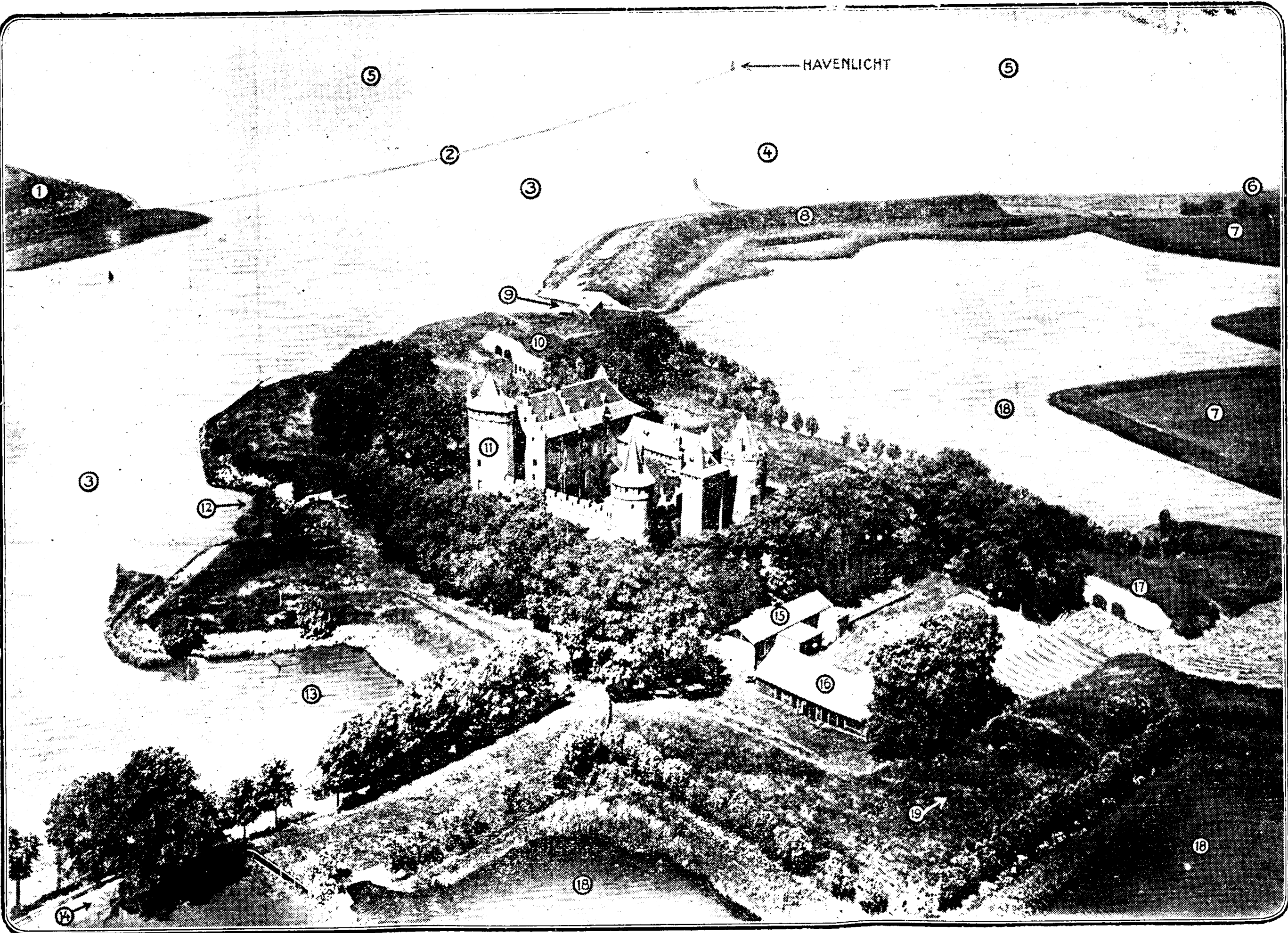
HONGKONG EMBROIDERY COY.
25 Pasar Besar Soerabaja. 649 f

LOIE FULLER'S UITVAART. — Raymond Duncan, die te Parijs de oud-Griekse klederdracht propageert, bij de crematie van de danseres Loie Fuller, de voorlooperster van zijn, voor korten tijd eveneens overleden, zuster Isadora Duncan, op „Père Lachaise” te Parijs.

BIJBEL VOOR BLINDEN. — De heer Atkinson uit Los Angeles, leider van het Braille-gehoorschap, met den uit 22 deelen bestaanden bijbel in Braille-schrift.

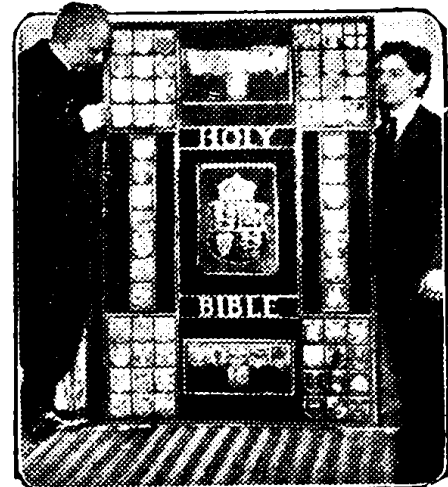

NEDERLAND IN VOGELVLUCHT. — Het Muider slot, bij het stadje Muiden aan de Zuiderzee gelegen, werd waarschijnlijk omstreeks 1224 gesticht door Gijsbrecht II van Amstel, wiens kleinzoon Gijsbrecht IV zijn rechten in 1285 aan Floris V afstond. Het is vooral beroemd, doordat P. C. Hooft, die het kasteel in het begin der 17e eeuw als dros van Muiden bewoonde, het tot 't middelpunt van het letterkundig leven in ons land maakte. Het cijfer 1 geeft de West-batterij en zeedijk aan, 2, de Westkribbe, 3, de Buitenhaven, 4, de Oostkribbe, 5, de Zuiderzee, 6, het dorp Muiderberg, 7, de Noordpolder, 8, de Oostzeedijk, 9, beer voor inundatie van de Vechtlinie in oor-

logstijd, 10, het thans tot artilleriemagazijn ingerichte fort, 11, het slot, 12, een beer, welke bij hooge zee wordt gebruikt om het buitenwater tegen te houden, 13, het Rosse gat, waar vroeger de drosten een veilige ligplaats voor hun jachten hadden. De naam is dus een verhas-tering van „dorstengat”, 14, het Spakenburg, waar certijds, evenals in het gelijknamige visschersdorp, talloze bokkingrookerijen gevestigd waren, 15, een tot woning ingerichte barak der genie, 16, artilleriemagazijn, 17, fort, thans bewaarplaats van geschut, 18, vestinggracht, 19, schansen.

DE NIEUWE COM-
MANDANT DER
DUITSCH VLOOT. —
In plaats van vice-ad-
miraal Memmsen werd
tot commandant der
Duitsche vloot benoemd
admiraal Oldekop.

'S WERELDS GROOTSTE BIJ-
BEL, een met de hand geschreven
exemplaar, dat een hoogte van 1.75
meter heeft, is 't eigendom van het
Amerikaansche Bijbelgenootschap.
Twaalf geitevellen waren noodig
om het boek in te binden.

DE BEIDE FRADINS, vader en zoon, eigenaars van de
pseudo-archeologische vindplaats te Glozel, het lieflijk gelegen
gehucht nabij Viehy, dat het moorddadige slagveld voor vele
wetenschappelijke reputaties is geworden. Zij worden er ernstig
van verdacht, minder onnoozel te zijn, dan ze er uitzien.

TENGEVOLGE VAN STORM, VLOED EN NEVEL is de vorige
maand het Noorsche stoomschip „Ving” van de rederij S. Longhulm te
Haugesund, dat in ballast van Antwerpen naar Hamburg voer, uit
den kogers geraakt en benoorden Petten op de pier bij paal 20 ge-

worpen. De toestand van het 774 ton groote schip is zeer gevaarlijk;
het is de vraag, of men er in zal slagen het vlot te krijgen. Inzet:
de gezagvoerder, kapt. Severin Ommundsen met burgemeester H.
S. Eriks (rechts) van Petten, die de redding der bemanning leidde.

DE INDISCHE COURANT

Vierde Blad Zaterdag 11 Februari 1928.

DE CHAOS IN CHINA.

(Bijzondere correspondentie).

Indien Tsjiang Kai-shek in Europa zou hebben geheerscht, zou het oordeel van de openbare meening over hem scherp-afkeurend zijn. Men zou de vlucht gispn van een zwakkeling, die bij de eerste moeilijkheid alles neergooide en zich met zijn vermogen in het particuliere leven terugtrok.

Daar Tsjiang echter een Chinees is, buigt op het oogenblik geheel het land voor de grootheid van hem, die de machtigste positie in China vrijwillig heeft opgegeven. Weliswaar worden in den kleinen kring van bij de politiek geïnteresseerde Chinezen de motieven, die Tsjiang tot aftreden hebben bewogen, met openhartig realisme besproken, maar dat alles zijn slechts vage combinaties, want over zijn werkelijke motieven heeft Tsjiang zich ook in zijn naaste omgeving niet uitgelaten.

Toen hij uit Nanking vertrok, liet hij zich aan den trein nog de urgente stukken uit de ministeries brengen en besprak met twee ministers op het Perron de staatszaken van den volgenden dag.

Acht uren later kwam uit Shanghai het telegram, dat zijn aftreden mededeelde.

De zeer moderne Chinezen, die alle Europeesche wijsheid in zich hebben opgenomen, spreken van een nerveuze instorting; de Chinezen van de heel oude school hebben uitgeroepen, dat Tsjiang van de miljoenen dollars, die de laatste maanden door zijn kassen gingen, er ten minste twintig voor zichzelf heeft behouden en dat hij bijgevolg thans over een alleszins behoorlijk pensioen beschikt.

Maar deze verhaaltjes beïnvloeden ook bij de promotoren van de kletspraak niet den grooten lof voor het echt-Chineesche optreden van Tsjiang Kai-shek, die is heengegaan op het oogenblik, dat hij zich als steen des aanstoots moest voelen. Tsjiang is voorloopig van het politiek tooneel verdwenen. Dus spreekt men over een doode niets dan goeds en over het zakelijk verband rept men niet meer, omdat het voor de overlevenden menige pijnlijke herinnering heeft. Maar toch is dit verband voor de vraag, wat er nu verder zal gebeuren, van groote betekenis.

Tsjiang is verward geraakt in zijn eigen intriges. Hij had een vast programma ontworpen, toen hij brak met de regering van Hankau. Reeds in Mei heeft hij dit uiteengezet. Hij wilde allereerst de Noordelijke troepen tot de Zuidgrens van Shantoeng terugdriven en daardoor het Jangtsedai, de basis van zijn macht, verzekeren.

Verder wilde hij niet tegen het Noorden optreden. Maar dan zou de discussie met Hankau komen, met de gewapende macht of langs den weg der onderhandeling; daarover was hij het blijkbaar nog niet met zichzelf eens.

De moeilijkheid begon, toen hij aan de grens van Shantoeng stond en de discussie zou beginnen, waarop Hankau zich inmiddels voortreffelijk had voorbereid, daar het geheel vrijwillig in eigen huis Tsjiang's programma had ten uitvoer gebracht.

De aantrekkingskracht, die Nanking op de nationale Chineseche burgers uitoefende, berustte op zijn vijandige gezindheid jegens de communisten. Ook Hankau had zich intusschen tegen de communisten verklaard, op het voorbeeld van Nanking, eenige aanhangers van Moskou doodgeschoten, en het verklaarde thans, evenals Nanking: „Wij stredden voor de beginselen van den overleden aanvoerder Soen.“ En er was in het algemeen geen reden te vinden, waarop men oorlog zou voeren.

Maar ook door onderhandelingen kon Tsjiang met de Hankauers niet verder komen. Hij besprak de zaken met Feng Yu-hsiang, die op advies van Borodin voorzitter was geworden van de in Hankau almachtige militaire commissie. In lange protocollen werd een gemeenschappelijk programma vastgesteld, waaraan Hankau zich zou onderwerpen. Maar deze overeenkomst bleek een echt-Chineesch generaalscontract te zijn. Feng verklaarde na korten tijd, dat Hankau aan alle voorwaarden had voldaan en nu moest Tsjiang zich aan zijn tegenstander onderwerpen,

want zelf had hij immers altijd gezegd, dat hij alleen streed voor de eenheid van de Koecomintang, met uitschakeling van de communisten en deze voorwaarden waren nu vervuld. Van dit oogenblik af, toen Tsjiang door den sluieren Feng overtroffen was, stond Nanking op het doode punt.

Hankau en Nanking voelden zich beide door Feng bedrogen, Nanking zelfs in letterlijk-zakelijk zin, want Feng had door Tsjiang zijn oorlogskas met drie miljoen dollars en zijn arsenaal met vijf miljoen patronen laten vullen. Hankau had zich weer onderworpen aan de oude partijdiscipline en daar de eensgezindheid, ondanks gelijkheid van meening uitbleef, schoof men de schuld op Tsjiang, die meer en meer de reputatie kreeg, „veldheer“ te zijn geworden. Te Nanking zelf werd men meer en meer ontevreden. Wel had Tsjiang, ook nadat hij feitelijk de rol van dictator speelde, zijn beminnelijke bescheidenheid behouden, maar hij beschikte toch eigenmachtig over de groote bedragen, die in Shanghai en in het Jangtsedai aan belastingen en in- en uitvoerrechten binnenkwamen en men verweet hem, dat de vereniging met Hankau alleen mislukte, doordat hij onbijzaam was.

Ook in militair opzicht voelde Tsjiang zich tot werkloosheid veroordeeld. Hij trok de troepen van het Noordelijk front terug, ofschoon de generaals van het Noorden daardoor weer tot dicht bij de Jangste konden doordringen, en concentreerde de voornaamste strijdkrachten van zijn leger aan de grens van het machtsgebied van Hankau.

Het bevel van de troepen in de provincie Kiangsi, die tusschen Nanking en Hankau ligt, nam zijn vriend Li op zich, die echter reeds na acht dagen met den ondergeneraal van Hankau, die tegenover hem stond, een overeenkomst trof, dat niet gevochten zou worden. Ongeveer op dezelfde wijze ging het aan de overige plaatsen van het front. Nu herinnerde Tsjiang zich weer de democratische stellingen van de Koecomintang-partij. Hij riep een buitengewoon partijcongres bijeen en liet in de uitnodiging aankondigen, dat zeer belangrijke dingen ter bespreking zouden komen.

Het partijcongres kwam ook werkelijk in Nanking bijeen. Tsjiang Kai-shek was niet aanwezig; hij was den avond tevoren naar Shanghai vertrokken. Maar eenige uren na de opening van het congres kwam een telegram van tienduizend woorden binnen, waarin de opperbevelhebber zijn aftreden mededeelde en tevens een soort politiek testament gaf, dat eischte, dat de beide groepen van de partij zich in Nanking weer verenigden; dat het offensief tegen het Noorden gemeenschappelijk werd hervat en dat de groep Hankau zich definitief van communistischen invloed zou vrijmaken.

Terwijl dit testament met groote plechtigheid werd voorgelezen, verliet de vergadering langzamerhand en toen men bij het tienduizendste woord was aangekomen, zat de regering van Nanking, onder leiding van dr. Woe, in de nederzetting van Shanghai. Toen trad een merkwuurige pauze van twee dagen in, gedurende welke er te Nanking geen leger en geen regering was. De troepen trokken zich van den Noordelijken oever van de Jangste terug en stonden zoo achter den nauwelijks te passeeren wal, waarmede de machtige rivier de Zuidelijke hoofdstad tegen het Noorden beschermde.

Te Peking vertelt men elkaar, dat de ministers van Nanking gedurende deze twee dagen in één van de grootste Chineseche badinrichtingen, in de internationale wijk van Nanking, zijn geweest, waar men bij goed eten en aangenaam gezelschap voortreffelijk kan leven. Daaraan gingen ook de partijleden van de nuance-Hankau, die reeds maandenlang in de Settlements een toevlucht hadden gevonden. Ofschoon de Chineseche baden zeer heet zijn, bewerkte deze tweedaagse kuur een algemeene kalmeering.

Den derden dag zwaaide de regering van dr. Woe reeds weer te Nanking den scepter, alsof zij geen oogenblik haar tegenwoordigheid van geest had verloren; zij speelde den executair-testamentair voor Tsjiang, begon de officiële onderhandelingen met Hankau en verdeelde de commandoposten onder de generaals.

Nadat de eerste schrik over het aftreden van Tsjiang is overwonnen, schijnt de toestand in China weer ten gunste van het Zuiden te zijn veranderd. De overeenstemming tusschen Nanking en Hankau zal ook zonder Tsjiang niet zoo gemakkelijk te bereiken zijn, maar zij zal toch, wellicht na eenige incidenten, komen, waarmede dan de toestand in China iets duidelijker zal zijn geworden. Dan verliezen de toekomstige figuren uit den burgeroorlog, Feng en de gouverneur Yen, de betekenis, die de partijwist in de Koecomintang hun heeft gegeven.

De gewapende discussie tusschen Noord en Zuid zal, zij het met eenige vertraging, komen. Het Zuiden zal ook verder pogen, den oorlog door zijn agitatie te winnen, welke agitatie tot dusver den weg heeft gebaad voor zijn troepen. Daarbij zal blijken, of, na den ernstigen internen strijd, de propaganda van de Koecomintang haar uitwerking op de massa nog altijd uitoefent.

De vroegere opperbevelhebber wordt intusschen in zijn zelf gekozen verban-ning een levende partij-heilige. Hij woont in het huis van zijn vader, in zijn dorp Fenghua in de, ten Zuiden van Shanghai gelegen, provincie Tsekiang; duizenden Chinezen ondernemen bedevaarten naar de plaats om hem te zien. Als echte heilige heeft Tsjiang echter zijn filosofenrust noodig. Hij heeft daarom eerst den politiechef van de omliggende steden bevolen, dat zij door vriendelijke druk de schare bezoekers op een afstand moeten trachten te houden. Toen de politie tegen deze taak niet was opgewassen, vluchtte hij met zijn jongsten zoon in den grafkelder van zijn familie. Maar ook daar vonden de bedevaartgangers hem. Tsjiang Kai-shek is nu gevlucht naar het onherbergzame Yentang-gebergte, om daar van de volmaakte eenzaamheid te genieten.

W. S.

Geestelijk leven.

Mevr. L. Hendriks — Fouchier†
Een Haagsch Aneta-telegram meldde het overlijden van mevrouw de weduwe L. Hendriks — Fouchier, een bekende figuur uit de Indische zending.

Het A. I. D. brengt de volgende levensbijzonderheden:

Mevr. Louise Hendriks — Fouchier werd geboren in 1857. In 1885 arriveerde zij met haar echtgenoot, den heer H. Hendriks, in Indië. Beiden waren bestemd voor de zending op Boeroe, van de Utrechtsche zendingsvereniging. Zij werkten daarin tien jaar lang in groote eenzaamheid; zij zagen nooit eenigen Europeaan, behalve een enkele maal een ambtenaar van het gouvernement.

De heer en mevr. Hendriks hadden de opdracht ontvangen, de zieke bevolking te behandelen en toezicht te houden op de scholen. In de primitieve omgeving van Tifoe mochten zij 1500 menschen doopen.

Maar de moeilijkheden, waarmede zij te kampen hadden, vooral tijdens de epidemieën, sloopten de krachten van mevr. Hendriks. Zij en haar man keerden terug naar Nederland en een dokter verbod verder verblijf in een Indisch kust-klimaat.

Zoодоende meldten de heer en mevr. Hendriks zich aan bij het Java-comité, waardoor zij geplaatst werden op Soembepakem.

Hadden zij op Boeroe de Masaretische taal bestudeerd en op schrift gebracht, welk werk door professor Kern genoemd werd, op Soembepakem werd een studie gemaakt van het Madoeresch. Het Madoeresch woordenboek door „Peninga en Hendriks“ kwam hierdoor tot stand. Mevr. Hendriks verzamelde vele woorden, als zij de Madoeresche vrouwen in haar kamer-abat behandelde.

Wegens ziekte waren zij genoodzaakt, na een verblijf van tien jaren op Soembepakem, wederom te repatriëren. Enkele jaren daarop overleed de heer Hendriks.

Afscheid ds. G. J. R. Langen.

Ds. G. J. R. Langen te Semarang hield voor een zeer volle kerk zijn afscheidsprek. Onder de aanwezigen bevond zich ds. B. M. van Tongerloo uit Salatiga en verder werden vertegenwoordigers der Gereformeerde kerk opgemerkt.

Ds. Langen las voor uit Mattheus hoofdstuk 24 vers 32 tot 35 en had als tekst van zijn afscheidsprek Matt. 24 vers 35:

„De Hemel en de Aarde zullen voorbijgaan, maar Mijnne woorden zullen geen-zijn voorbijgaan.“

Na de preek richtte ds. Langen zich tot zijn ambgenoot, ds. J. A. R. Terlet, tot kerkeraad en gemeente en dankte allen voor de verleende samenwerking gedurende den tijd, welken hij te Semarang heeft doorgebracht.

Hierop wendde ds. Terlet zich tot den scheidenden predikant, waarbij hij wees op het feit, dat ds. Langen steeds had getracht, het algemeene te zoeken, dat de vrijzinnige en orthodoxe groepen te zamen bracht. Daarna richtte spreker zich tot mevr. Langen, die zeer veel voor het zangkoor deed.

Intusschen wilden de dokters hun patiënt niet loslaten. Een speciale dokter van de gepoe kwam, om hem te controleren. Hij onderzocht den patiënt in zijn eentje, verdween weer, maar de toestand van Farret was toen zoo, dat het oordeel niet twijfelachtig kon zijn.

Na de toespraak van ds. Terlet werd den scheidende toegezongen Ps. 121 v. 4. Velen maakten na afloop den dienst gebruik van de gelegenheid om den vertrekkenden predikant een goede reis te te wenschen. (Loc.)

KERKNIEUWS-SOERABAJA.

Zondag, 12 Februari 1928.

Roomsch-Katholieke kerk.

O. L. Vrouw-kerk. (Kepadjean).

6 uur: H. Mis.

7 „: Hoogmis.

9 „: H. Mis.

6 „: Lof.

H. Hart-kerk. (Anita Boulevard).

6 uur: H. Mis.

7.30 „: Hoogmis.

6 „: Lof.

Protestantsche kerk.

Hollandsche dienst.

Nieuwe kerk. (Boeboetan).

9.30 uur v.m.: ds. J. L. Brinkerink.

„s Morgens geen dienst.

Maleische dienst.

Nieuwe kerk. (Boeboetan).

8 uur v.m.: Inl. leeraar O. F. Patty.

Oedjoeng kerk. (Pasiranweg).

9 uur v.m.: ds. Vlootpendita J. Westplat.

Kampement Maréchaussée.

Darmo.

6 uur a.m.: Inl. leeraar O. F. Patty.

Gereformeerde kerk.

Pregalan Boender 26.

Des morgens negen uur: Godsdiensvoering.

Des avonds zes uur: Geen dienst.

Leger des Heils.

Diagaragastraat 3.

„s Morgens acht uur: Zondagschool.

„s Morgens half tien: Heiligingsmeeting.

„s Middags vijf uur: Openluchtsamenkomst op het Grissische plein.

„s Avonds half zeven: Openbare verlossings-meeting.

Leider: Adjutant N. Buysman.

Maandagavond zes uur: Engelsche les.

Maandagavond zeven uur: Engelsch en stenografie.

Woensdagavond half acht: Openbare samenkomst.

Vrijdagavond half acht: Soldatenmeeting.

Vrije Katholieke kerk.

Serajoastraat, Boengkoelpark, Darmo.

St. Bonifacius-kerk.

8.30 uur v.m.: Hoogmis.

Vrijdag, 17 Februari 1928.

5.30 uur n.m.: Vespers en Lof van het Allerheiligste Sacrament des Altaars.

Predikbeurten Z. D. A.-kerk.

Tandjong Anom 3. (Butweg).

Hollandsche dienst.

Zondag, 7 uur n.m.: Prediking. Zending K. Tilstra.

Maleische dienst.

Woensdag, 15 Febr., 7 uur n.m.: Bidstond.

Christian Science-dienst.

Christian Science Services.

Masonic Hall Logo Soerabaja.

Toengjoan 54.

Zondag: Hollandsche Dienst 9.15 v.m.

Sunday: English Services 10.30 a.m.

Getuigenissenbijeenkomst: iederen laatste

Woensdag van de maand 7 — n.m.

Testimony meeting: last Wednesday

of the month 7 — p.m.

Leeskamer (Reading room)

Emboeng Tjerna 17.

Geopend: iederen Maandag en Woensdag

10—12 v.m.

Vrijdag 6—7.30 n.m.

Opened: every Monday and Wednesday

10—12 a.m.

Friday 6—7.30 p.m.

BOEKEN.

Eduard Veteran.

De Profet en de Kanarie.

Em. Querido's Uitgevers Mpij.

Nadat Bartel Alexander (in het geven van namen is deze schrijver niet gelukkig) aan den precieusen auteur Van Maerlant een essay heeft voorgelezen, zegt deze welwillend: „U hebt veel talent, maar dat hebt u blijkbaar voor uw volgende werken bewaard.“

En wanneer de zetter Anderson na een bezoek bij Bartel aan de zelfstudie slaat en hem een brochure voorleest, waarin Bartel, zij het ook in wat stutteligen trant, terugvindt de ideeën, welke hij zelf in een groot werk bezig is uit te werken, dan hoort Bartel den jongen werkman op dezelfde hantaine wijze en met dezelfde woorden zelfs, waarmee Van Maerlant het hem deed, toen hij hem het eerste deel van wat moest worden zijn levenswerk, had voorgelezen.

Het zou een kleine moeite wezen om van dezen nieuwen roman van den heer Veteran enkele glossos en kwasi-geestigheden te zeggen en hem te wijzen op den baarlijken onzin, waarvoor dan nog niet eens als excuus kan gelden, dat het een eersteeling is.

Reeds na lezing van „De hoornen der maan“, het ongezone product, waarvoor hij zelfs nog de samenwerking van een ander noodig had, moest de gedachte wel opkomen: is nu alleen die hoofdpersoon maar gek, of is het den schrijvers zelf ook in den bol geslagen. Maar Allah, hij behoefde een boek als dat niet *an serieux* te nemen. Daarop volgde een toneelroman, vlot geschreven, maar niet belangrijker dan de vele andere, welke er op dat gebied al bestaan.

En nu deze Profet met zijn kanarie! Ge kent de flauwe mop: Wat is het verschil tusschen een lantaarnpaal en een kanarievogel? Waarop dan als antwoord komt: de lantaarnpaal is óók van ijzer.

Hieraan moest ik denken, toen ik mij verdiepte in de vraag, waar in dit boek de schrijver toch de combinatie van profet en kanarie vandaan haalde. Die combinatie is daarin al even vreemd als in de bedoelde mop en doet, mede door iets spottends in den stijl nu en dan,

plotseling vertrek van haar man ontkent. Zij ging naar het Duitsche gezantschap, dat krachtig protesteerde tegen de barbaarsche behandeling van een buitenlander, die met een moord gelijk stond.

Dit protest had te meer succes, omdat onderhandelingen aan den gang waren tusschen Moskou en Berlijn over zijn uitwisseling. Voor de Duitsche consuls, die gelijk met hem gevangen waren gezet, had deze reeds geruimen tijd tevoren plaats gehad. Men hield hem dus 2 1/2 week te St. Petersburg en zond hem daarna weer naar Moskou terug.

Daar kwam hij in de Boetirki nu in veel betere omstandigheden. Hij was niet langer preventief gevangene, maar een veroordeelde. Hij kon dus op de werk-afdeeling van de gevangenis komen en daar was het bestaan heel dragelijk. Men heeft er een groote schoenenfabriek, een stoomwasscherij, een groote bakkerij, een meubelfabriek, een kleermakerswerkplaats, een reparatie-

gelooven, dat het heele boek bedoeld is als een persiflage op het bekende type van wereldhervormers en kolonie-stichters. Maar daar is aan den anderen kant het boek toch ook weer te ernstig voor.

Het begint, zooals talloze andere soortgelijke boeken, met een aankomend schrijver, die—in boeken—altijd veel vlugger en veel groter successen hebben dan de schrijver van het boek zelf. In boeken vindt de beginnende auteur altijd zonder veel moeite een uitgever en verdient hij er zelfs dadelijk aan. De heer Veteran zal vroeger—hij is nu al bijna een arrivist—de realiteit wel eens anders beleefd hebben! Hij trouwt met het allereerste warenhuismeisje, waar zijn schrijvers-oogen op vallen en—dat is ten minste anders dan in de meeste andere boeken—is aan het eind van het boek nog met haar getrouwd. Hij is haar zelfs maar één keer ontrouw en dan op 'n onaan-nemelijke manier, maar daarover mis-schien straks nog.

Aan het warenhuismeisje Roeke—weer een mooie naam!—danken we den diep-zinnigen titel.

Wanneer hij haar Egyptische prenten laat zien—want zooals altijd in zulke gevallen—„voedt“ de beroemd wordende auteur het „volksmeisje“ op en—als altijd in boeken—heeft dit verwonderlijke resultaat. Zoo zegt zij (de resultaten komen eerst later):

„Wat bennen dat voor gekke dingen? En die man in die kooi?“

„Dat is de man, wiens ziel nog gevangen is in zijn lichaam. Die vogel in de kooi is zijn ziel.“

„Jesjes wat gek. 't Is net een kanarie-piet. En moet die man nou al maar rondloopen met dat pietje?“

Bartel is door deze nog van weinig inzicht getuigende woorden wel even in zijn opvoedingsmanie verontrust, maar: „lachte toen zijn gepeinzen weg. Hij sloeg den arm om Roeke heen en zei: Je bent lief.“

Wat Roeke wel beter zal hebben kunnen begripen dan de uitleggingen van die „gekke“ Egyptische prenten. En als om dat te toonen, hangt er een week later een kanarie in een kooi in zijn kamer, met als begeleidende verklaring: „Je vond dien meneer met die kanarie-piet zoo mooi, daarom heb ik er een voor je gekocht.“

Bartel zei niets, staat er, wat niet behoefte te verwonderen, aangezien hij alleen bleek te zijn. Maar hij zuchtte en ooh, dat is te begrijpen. Desniettemin vergezelt het pietje hen overal, ook op de boot naar Amerika. Dat Roeke met een gil tegen den grond bonst, als zij hoort, dat zij daarheen moeten vluchten, is een verrassing—maar, zooals de matroos dan zegt: „Nee meneer, dat zal u niet lukken. Dat beeste kan niet meer vliegen. Dat is veels te oud...“

De gebroken Bartel herhaalt stil voor zich heen, en hij voelt het gezegde van den zeerop ongetwijfeld als een symbool: „kon niet meer vliegen.“ En daarmee eindigt het boek, dat we dichtdoen met een glimlach om zoo'n bijeengeraapte fantasie en in de hoop, dat de millionair Alexander uit de ruïne van zijn kolonie „Alexanderstad“ nog genoeg zal hebben overgehouden om een „pietje“ te koop, dat wel vliegen kan.

Het best in het boek is nog de roerende liefde van de niets voor zichzelf vragende Roeke, al is haar houding bij de mevrouw, met wie Bartel haar bedriegt—u herinnert u, dien éénen keer!—meer dan zot en onwaarschijnlijk. Stel u voor, Bartel blijft den nacht bij een Spaansche, verleidelijk schoone dame. Den volgenden morgen wordt hij wakker, nog angekleed en wel—alleen zijn das zat scheef—en als de geliefde dan ook wakker is, wordt er op de kamerdeur geklopt en staat Roeke daar! Terwijl Bartel beschaamd en kapot naar beneden gaat, ontspint zich tusschen de dames een gesprek, waarin Roeke kalm-waardig, de andere, juist door die waardigheid, giftig wordt. Zij zegt, dat zij Bartel wilde geven: „Een nacht in een wereld van liefde.“ Nur eine Nacht... Met als gevolg alleen een scheeve das!

En dan antwoordt Roeke moeilijk, met een wrange poging tot lachen: „Het klinkt romantisch... en ik kan me dan ook wel begrijpen, dat deze nacht voor u een groote offergiving moet zijn geweest. Het gaat u zoo stutnelig af.“ En terwijl zij haar ontrouwen Bartel meeneemt in hun auto, bijt de achter-blijvende schoone, die luistert naar den welluidenden naam van Yolante, „zich op de bevende lippen.“

Van het verdere verloop zal ik u maar niet meer vertellen. Lees het boek zelf, maar neem het niet al te ernstig.

J. H. François.

ONDERWIJS.

De rechtsschool.

Bij de commissie van toezicht over de Rechtsschool is, op verzoek, eervol en onder dankbetuiging, ontslagen de voorzitter, tevens lid, mr. P. W. Fillet, lid van den Raad van Ned.-Indië.

Benoemd tot voorzitter tevens lid, mr. A. Neytze de Wilde, voorzitter van den Volksraad.

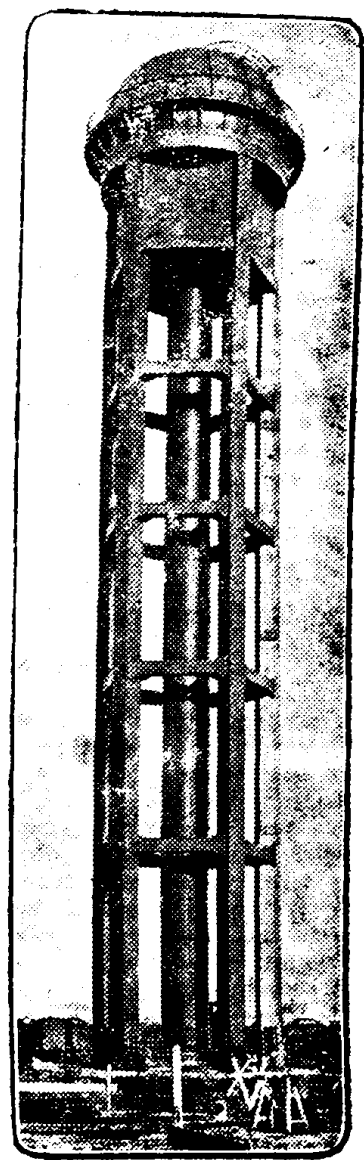
Nieuwe school.

Onze Djocjasche correspondent meldt: Met ingang van den nieuwen cursus, d.i. in de maand April a.s., zal de Inlandsche Sultanatsschool te Modjboero (Zuid-Djokja) worden omgezet in een gouvernements-Inlandsche school 2de klasse. De Sultanatsschool zal alsdan naar een naburige dessa worden verplaatst.

inrichting voor machines en een kleine boekbinderij. Ruim 600 man werken er, waaronder 50 gehuurde krachten.

De gevangenen krijgen van 10 tot 12 roebel per maand voor een acht-uren werkdag, die echter de helft van de dagen veel langer wordt.

In de werk-afdeeling van de Boetirki mogen de gevangenen zich vrij bewegen. De deuren van de cellen zijn niet gesloten. Er is een winkel, waar van alles te koop is, voor hoogere prijzen echter dan in de stad. In een keurig onderhouden cantine verstrekt men een goed middag- of avondmaal. Dit alles is aangenaam voor de gevangenen, en een goed zaakje voor het gevangenisbestuur. Eigenaardig is, dat in de gevangeniswinkels—er is ook een groote, voor de heele inrichting—zelfs de fijnste delicatessen verkrijgbaar zijn! Wie in het „proletarische“ Rusland maar geld genoeg heeft, zoo merkte Farret op, kan zijn leven zeer veraangenamen, zelf in de gevangenis!

EEN EIGENAARDIGE WATERTOREN is in de Berlijnsche voorstad Tempelhof gebouwd.

Met verlof.

Onze Malangsche correspondent schrijft: Aan den heer Van den Heuvel, inspecteur bij het Hollandsch-Inlandsch onderwijs, standplaats Malang, werd, wegens zesjarigen dienst, acht maanden buitenlandisch verlof verleend, ingaande met Augustus 1928.

Aan den heer K. A. Venselaar, onderwijzer bij de 2de openbare Mulo alhier, werd, ingaande 4 Juni, wegens langdurigen dienst, 1 jaar buitenlandisch verlof verleend.

Lager ambachts-onderwijs.

Bij gouv.-besluit zijn, met intrekking van het besluit van 8 April 1916 No. 19 (bijblad op het Staatsblad No. 8454) vastgesteld de volgende regelen voor de toekenning van geldelijken steun uit 's lands kas aan lager ambachtscholen, bij verkorting aan te duiden als „Subsidiering lager ambachts-onderwijs.“

Artikel 1.

Ten behoeve van scholen, waar met het Nederlandsch of een inheemsche taal als voertaal lager ambachts-onderwijs wordt gegeven, en die opgericht en onderhouden worden door zelfstandige gemeenschappen, ingesteld op den voet van artikel 121 of 123 der Indische Staatsregeling, dan wel door rechtspersoonlijkheid bezittende instellingen of verenigingen, kan aanspraak worden gemaakt op subsidie uit 's lands kas, op den voet en onder de voorwaarden, omschreven in de volgende artikelen.

Artikel 2.

1. De school moet voortzitten in een door den directeur van Onderwijs en Eeredienst erkende behoefte, terwijl haar oprichting door dit departementsschool moet zijn goedgekeurd. Indien een school, waarvoor deze erkenning en goedkeuring zijn verleend, twee jaar na de daatkeuring van de desbetreffende beschikking nog niet is geopend, vervalt de, op die beschikking gegronde, aanspraak op subsidie.

2. Bij de aanvraag om erkenning van de behoefte aan een ambachtsschool, uitgaande van een rechtspersoonlijkheid bezittende instelling of vereniging en bestemd om te worden opgericht binnen het gebied van een gemeenschap, als bedoeld in artikel 1, zal moeten blijken of de betrokkene gemeenschap met de oprichting der school instemt en of zij bereid is in de kosten van oprichting en instandhouding bij te dragen. Van haar bereidwilligheid tot het verlenen van een redelijke bijdrage kan, indien daartoe aanleiding bestaat, de in het vorig lid bedoelde erkenning en

Artikel 6.

1. De subsidie bedraagt ten hoogste zeventig procent van de bruto-kosten der school.

2. Onder bruto-kosten zijn te verstaan de werkelijke uitgaven voor:

- a. oprichting, uitbreiding of aankoop van een schoolgebouw (de terreinkosten daaronder begrepen), indien de noodzakelijkheid van de oprichting, uitbreiding of aankoop door den directeur van Onderwijs en Eeredienst is erkend en de daarvoor benodigde gelden niet uit de geldlening of anderszins kunnen gevonden worden;
- b. inhuur van een schoolgebouw dan wel rente en aflossing of de annuïteit van voor de oprichting, uitbreiding of aankoop van een schoolgebouw aangegane geldleningen;
- c. schoonmaak, onderhoud en verlichting van het schoolgebouw;
- d. het personeel;
- e. aanschaffing en onderhoud van schoolmeubelen, werktuigen, leer- en hulpmiddelen voor het onderwijs;
- f. aanschaffing van materialen en grondstoffen;
- g. water- en krachtverbruik;
- h. alle overige uitgaven, welke redelijkerwijze ten laste van de exploitatie-rekening der school kunnen worden gebracht; een en ander tot geen hogere bedragen dan uit gelijken hoofde voor eene gelijksoortige gouvernementschool van dezelfde grootte, in dezelfde omstandigheden, zouden zijn besteed, zulks ter beoordeeling van den directeur van Onderwijs en Eeredienst.

3. De overeenkomstige de voorgaande alinea's berekende subsidie wordt teruggebracht tot het bedrag, waarmede over het afgelopen jaar de bovenstaande inkomsten der school zijn te boven gegaan, tenzij omstandigheden aanwezig zijn — ter beoordeeling van den directeur van Onderwijs en Eeredienst — welke toekenning van een hogere bedrag rechtvaardigen.

4. Onder de inkomsten bedoeld in het vorige lid worden begrepen:

- a. de opbrengst van schoolgelden en van den verkoop van werkstukken;
- b. de waarde van op geld waardeerbare diensten, door de school bewezen voor doeleinden buiten de school;
- c. contributies en bijdragen van particulieren;
- d. (alleen voor particuliere ambachtsscholen) bijdragen van zelfstandige gemeenschappen als bedoeld in artikel 2.

Artikel 7.

Door de aanvaarding van geldelijken steun voor de oprichting of aankoop, en voor de eerste inrichting van een schoolgebouw wordt de bevoegdheid der school over te dragen, verband houdende met de uit hoofde van deze tegemoetkomingen, gelden, verminderd met een door den directeur van Onderwijs en Eeredienst te bepalen bedrag voor elk jaar, sedert de toekenning ervan verloopen, in 's lands kas terug te storten, of bij gebreke daarvan, het schoolgebouw met alles wat daartoe behoort, onbezwaard aan het land over te dragen, in geval de school niet binnen 2 jaar na de toekenning van dien steun is geopend, dan wel binnen 2 jaar na de toekenning van dien steun is geopend, dan wel binnen een door genoemde departementshoofd vast te stellen tijd-ruimte ophoudt te bestaan.

Artikel 8.

De aanvragen om subsidie worden, onder overlegging van alle opgaven en bescheiden, welke voor de toepassing van deze regelen noodig zijn, gezonden aan den directeur van Onderwijs en Eeredienst, die beslist of de betrokken school voor subsidie in aanmerking komt, het bedrag der subsidie bepaalt en zijn besluit aangetekend doet toekomen aan den beheerder.

Artikel 9.

1. In afwachting van de vaststelling der subsidie over een gegeven dienstjaar kan ten behoeve der school maandelijks worden betaalbaar gesteld een door den directeur van Onderwijs en Eeredienst te bepalen bedrag. Voor scholen, die reeds tevoren subsidie genoten, bedraagt dit het twaalfde deel van de subsidie voor de jaarlijks terugkerende uitgaven, die over het afgelopen dienstjaar werd toegekend.

2. De betaling op dezen voorloopigen voet geschiedt onder beding, dat de gelden, die aldus mochten blijken te veel genoten te zijn, op eerste aanmaning in 's lands kas, zullen worden teruggestort; voorzover geen verrekening kan plaats hebben met de later vast te stellen subsidie-bedragen.

Artikel 10.

De, op den voet van deze bepalingen toegekende, tegemoetkomingen mogen slechts worden aangewend ten bate van de scholen, waarvoor zij zijn verleend.

Artikel 11.

Van de, door den directeur van Onderwijs en Eeredienst, krachtens deze regelen, genomen beslissingen staat beroep open bij den gouverneur-generaal.

* *

Tevens is aan de Locale Raden, de Stads-gemeenteraden en de Regentschapsraden een regeringsgrondschrijven gericht van den volgende inhoud:

Bij het rondschrijven van 13 December 1919 No. 3373-11 (*Bijblad* op het *Staatsblad* No. 9369), houdende uitzetting van het voorloopig standpunt der regering, ten aanzien van de decentralisatie van het onderwijs, werd o.m. medegedeeld, dat de regering het zeer zou toelichten, indien de verzorging van dat vakonderwijs tot taak ging rekenen, dat naar de plaatselijke behoeften verschillend kan worden geregeld.

Hieraan werd toegevoegd, dat op het gebied van ambachts- en landbouwonderwijs, handels-onderwijs e.d., niet het oordeel der regering, een danbare taak voor de gemeente was weggelegd, doch dat daarmede niet gezegd was, dat nu ook al dergelijk onderwijs aan de gemeenten zou moeten worden overgelaten. De gemeenschap der gemeentebesturen om op dit terrein werkzaam te zijn zou hier den doorslag kunnen geven, terwijl dan de regering, waar noodig, aanvullend zou optreden. In verband hiermede werd tevens de toezegging gedaan, dat de gelegenheid zou worden opengesteld om voor dit onderwijs regeringsubsidie te verkrijgen.

Waar sedert ten duidelijkste is gebleken, dat de plaatselijke behoeften, welke bij de uitbreiding van het lager vakonderwijs en met name van het lager ambachtsonderwijs beslissend behooren te zijn en waaraan zich dit onderwijs moet aanpassen, van een centraal punt uiterst bezwaarlijk te beoordeelen zijn, heeft bij de regering de overtuiging veld gewonnen, dat de voorziening in dit onderwijs zich bij uitstek leent voor lokaal initiatief met steun uit de algemeene middelen.

Hoevel tezede door eenige gemeenten een loffelijk voorbeeld is gegeven, is toch nog gezinszins voorzien in de behoefte aan gelegenheid tot vorming van geschoolde ambachtlieden, welke zich h.t.m. juist in den laatste tijd allerwege en in toenemende mate doet gevoelen. Teneinde nu de zoozeer gewenschte ontlooiing van de werkzaamheid van lagere overheidsorganen en particulieren op dit gebied zooveel mogelijk te bevorderen, heeft de gouverneur-generaal het nuttig geoordeeld algemeene regelen voor de toekenning van geldelijken steun uit 's

te Moskou was de behandeling, als men hem zelf geen zonden tegen de verordeningen beging, zeer correct en beleefd. In de Taganiki echter werd onbeschoft met de gevangenen omgesprongen. De gezondheid van Farret was daartegen niet bestand; hij werd weer ziek en de dokters verordenden, dat hij naar een gezonder gevangenis moest worden overgebracht. In al dien tijd wordt hem maar één keer een bezoek van zijn vrouw toegestaan.

Van de overbrenging naar een andere gevangenis schijnt niets te komen. Dan verschijnen op 25 Augustus 1927 twee agenten van de gepepe in zijn cel. Zij zeggen hem uiterst beleefd, dat zij hem komen halen. Zooveel voorkomendheid heeft hij nog niet ondervonden, de heeren pakken zelfs zijn boeltje voor hem in!

Zij brengen hem naar de Loebjanka. Ook daar de beleefdheid. Men vraagt hem, of hij zich over iets te beklagen heeft. Als hij ontkennend antwoordt,

lands kas aan door gebiedsdeelen met eigen geldmiddelen of particulieren onderhouden lagere ambachtsscholen met het Nederlandsch of een inheemsche taal als voertaal, waarbij vergoeding door het land van een aanzienlijk gedeelte der kosten van die onderwijsinrichtingen in uitzicht wordt gesteld.

In verband daarmede is — onder verwijzing naar bovenstaande regeling (*Bijblad* op het *Staatsblad* No. 11575), aan de genoemde colleges verzocht om, indien in hun ressort nog geen voldoende gelegenheid bestaat tot het ontvangen van lager ambachtsonderwijs, de mogelijkheid van oprichting van op den voet dezer regeling te subsidiëren scholen ernstig willen overwegen en zich daaromtrent v.z.n. in verbinding te stellen met den directeur van Onderwijs en Eeredienst.

LEGER EN VLOOT.

25 jaren ridder M.W.O.

In de militaire sociëteit te Djokja werd geadviseerd de heer J. A. Stein Parvé en wel in verband met het feit, dat hij 25 jaar geleden voor zijn moed en belevingsvol optreden in Atjeh werd benoemd tot ridder der 4de kl. in de Militaire Willemsorde.

Hierbij waren onder meer tegenwoordig overste Van Reenen, plaatselijk militair commandant, resident en mevr. Jasper en vele officieren.

Het eerst werd het woord gevoerd door den heer Noest, voorzitter van het huldigings-comité, dat gevormd was uit actief dienende onderofficieren van het garnizoen.

Spreekte gaf een korte biografie van den jubilaris, waarbij bleek, dat de heer Stein Parvé ook in het bezit is van het eeretekken voor belangrijke krijgsbedrijven met de gespen Atjeh 1883 — 1896, 1896 — 1900 en 1901 — 1905.

Daarna bracht spreker in herinnering het gebeuren, waarvoor de heer Stein met de M.W.O. werd begiftigd. Bij deze gelegenheid werd de kranige onderofficier gewond.

Aan het einde van zijn lange toespraak stelde spreker een drank in op den jubilaris.

Daarna sprak overste Van Reenen, die zich tevens richtte tot den oudsten zoon van den heer Stein.

Vervolgens voerde resident Jasper het woord, daarna de heer Van Afeien van Saemstort, commissaris van de N.V. IJsfabriek Pathook, bij wien de jubilaris in dienst is; hij overhandigde hem een enveloppe met inhoud.

Het laatste werd gesproken door den heer Stein zelf, die, diep onder den indruk, allen dankte.

Overste Van Reenen bracht hulde aan het comité voor hetgeen het gedaan had, waaruit weer eens duidelijk sprak de goede geest en het gevoel van kameradschap, welke de onderofficieren van Djokja sieren.

Een schat van bloemen was gezonden en de onderofficieren boden hunouden strijdmakker een fraaie zandde klok ten geschenke aan. (*Midden-Java*).

Malang's garnizoen.

Onze correspondent schrijft:

Aan den kapitein W. H. Sonius is, wegens zesjarigen onafgebroken dienst in Ned. Indië, acht maanden verlof naar Europa toegekend, ingaande 1 November 1928.

De 1ste luitenant M. C. van Daalen Wetters is overgeplaatst van het garnizoens-bataljon van Timor en Onderhoorigheden naar het 19de bataljon te Malang.

De officier van gezondheid 2de kl. F. L. Engell is overgeplaatst van Malang naar Soerabaia als 2de garnizoensarts.

Aankomen.

De adjudant-onderofficier Valman, kwartiermeester bij het 8ste bataljon infanterie, is in het garnizoen aangekomen.

Varia.

Gedurende de afwezigheid, wegens ziekte, van den kwartiermeester der gecombineerde troepen, den 1sten luitenant der militaire administratie A. G. Satorre de Rootas, zal diens functie worden waargenomen door den adjudant-onderofficier der militaire administratie Stühr.

De luitenant-kolonel J. C. de Ridder, dienstplicht-commissaris te Malang, vertrok Vrijdag, vergezeld van twee doktoren, ter keuring van militie- en landstorplichtingen naar Pasoeroean en eenige andere plaatsen in den Oosthoek. Den 29sten Februari wordt deze commissie in het garnizoen terugverwachtd.

Militaire administratie.

De 1ste luitenant J. Dué, administrateur van het militaire hospitaal alhier, is overgeplaatst naar Timahij, waar hij zal optreden als hoofd, tevens leeraar van den opleidingsleergang voor onderofficier der militaire administratie en voor sergeant-majoor.

N. I. O. V. te Bandoeng.

In de Woensdagavond gehouden ledenvergadering der afdeling Bandoeng van de Ned.-Ind. Officiers-Vereeniging werd de voorzitter, de kapitein G. J. M. Wastenecker, die wenschte af te treden, opgevolgd door den kapitein ir. S. C. W. J. Bijl de Vroe, die de functie voorloopt op zich nam.

In de vacature van secretaris, welke ontstaat door het aftreden van kapitein C. H. C. Waal, zal op een volgende vergadering worden voorzien. (*A.I.D.*)

Geneeskundige behandeling.

Bij gouv.-besluit is gewijzigd de regeling betreffende de geneeskundige behandeling van het militaire personeel van de zeemacht in Ned.-Indië.

bureau van de gepepe. Vandaag gaat het weer verder in een mooien Benzwagen — naar een gevangenis, die een der slechtste zou blijken, waarin hij totnogtoe gezeten had. In een cel van 4 bij 1½ meter en 2,75 meter hoog zat hij met twee anderen. Het was er benauwd, koud en vochtig de heele voeding bestond uit een stuk zwart brood van 350 gram en eenige glazen warm water per dag.

Mevrouw Farret hoorde niets meer van haar man. Geen brief wordt doorgelezen. Zij wist niet eens, waar hij was. Moskou weigert iedere inlichting. Zij had alle reden om te vermoeden, dat hij niet meer tot de levenden behoorde.

Eerst na een maand van onzekerheid vernam zij zijn verblijfplaats en kon zij, door het Rode Kruis, iets voor hem doen.

Farret werd weer ziek. Twaalf dagen moest de dokter pleiten, voor hij naar het gevangenisziekenhuis werd overge-

VAKBEWEGING.

O. A. B. te Bandoeng.

In het A. I. D. van Donderdag lezen wij:

Gisteravond hield de afdeling Bandoeng der Europeesche onderofficiers-vereeniging Ons Alter Belang haar maandelijksche huishoudelijke vergadering in de militaire sociëteit te Tjikoeapateuh.

Te ruim 7 uur opent de wd.-voorzitter de vrij druk bezochte vergadering en heet allen — in het bijzonder het hoofdbestuur en de aanwezige dames — hartelijk welkom.

Overgegaan wordt tot het kiezen van een voorzitter en een commissaris der afdeling.

De heer Kuitema (wd.-voorzitter) stelt zich als voorzitter beschikbaar, terwijl de heer Bijster genegen is, als commissaris op te treden. Beide heeren worden met algemeene stemmen gekozen, zoodat thans het afdeulingsbestuur weder voltallig is.

Vervolgens heeft een vrije stemming plaats voor de aanwijzing van afgevaardigden ter algemeene jaarvergadering. De heeren Dado en Zinnemeren worden resp. als 1ste en 2de afgevaardigde gekozen (tot reserve de heer Saät).

Hierna wordt het woord gegeven aan den bondsvoorzitter, die een beknopt verslag uitbrengt over de gecombineerde bestuursvergadering, den 6den Februari j.l. gehouden, waarbij de afdeulingsbesturen van Bandoeng, Tjimahi en Batoe-Djadjar met het H. B. waren bijeen gekomen, o.m. ter bespreking van de brochure van den heer Japin.

Spreekte behandelte terzake de indiening van het ontwerp-rechtspositie (besloten wordt, dit met spoed in te zenden), roeyering van leden door het H. B. en verschuiving van den datum der algemeene jaarvergadering (institute van 30 en 31 Maart op 13 en 14 April).

Verder deed spreker mede, dat hij, op verzoek der afdeulingsbesturen, de brochure-japin in de centrale afdeelingen zelf zal behandelen, waarmede de vergadering accoord gaat; voor Bandoeng worden deze besprekingen voor den 21sten Februari vastgesteld.

In verband met het aftreden van 4 H.B.-leden ter e.v. A.J.V., worden door de afdeling met algemeene stemmen voor het H.B. candidaat gesteld de heeren Van Manen en Sanders.

De behandeling der organen geeft geen aanleiding tot veel op- of aanmerkingen.

Daarna komt de rondvraag aan de orde, welke veel stof tot praten geeft.

Eén kwestie, n.l. betreffende het indienen van verzoekstaten, zal door het afdeulingsbestuur aan het hoofdbestuur ter verdere behandeling worden aangeboden.

De vergadering wordt circa half 11, met een woord van dank voor de betoonde belangstelling, gesloten.

SPORT.

SPORT-AGENDA.

Voetbal.
Zaterdag 11 Februari 1928, 4½ u.m.
Competitie 4e klasse
Excelsior IV — Excelsior V, Excelsior-veld.
Zondag 12 Februari 1928, 4½ u.m.
Karel I-beker wedstrijden.
S.V.S. — H.B.S., S.V.C.-veld.
A.S.C. — Quick, A.S.C.-veld.

Boksen.
Zondag 12 Februari, 10 u.m.:
Grote bokswedstrijden in het Orient-Theater.
Bibis.
Hoofdprijs: P. Lazar Sr. — Young Santos.

Zwemmen.
Zondag 12 Februari, 8 u.m.
Zwemwedstrijden Zwemclub Waterjuffers te Tandjong-Perak.

Schiëten.
Zondag 12 Februari, 7.30 u.m.
Voortzetting serie wedstrijden „Kroonprins der Nederlanden“ op precisiewapens; schietterrein Tembaka.

WINTERSPORT.

Een skisprong van 71 meter.
Op Nieuwjaarsdag zijn op de oude beroemde „Berninascanz“ te Pontresina skisprongen gemaakt, die, begunstigd door prachtig weer en goede sneeuw, ongelooflijke resultaten hebben opgeleverd.

In de eerste serie maakte Bruno Trojani uit Gstaad den versten sprong van 63 meter.

De tweede serie, die minder fraai verliep — verscheidene deelnemers vielen — bracht als versten sprong, dien van Stephan Lauener uit Wengen, die 26,5 meter ver sprong.

Maar de derde serie zorgde voor de verrassingen. Zogg, uit Arosa, begon al met 63 meter te springen. De Noor Lislegaard overtrof hem echter door 69 meter te springen, maar toen kwam Bruno Trojani uit Gstaad weer! Hij leek wel een groote vogel, die in zijn vlucht aankwam en toen hij eenmaal den vasten bodem bereikt had, zorgde hij, keurig staande, voor een kranigen uitloop. De door hem gemaakte sprong was 71 meter ver! De genoemde deelnemers zijn allen kandidaten voor de skisprongen op de komende Olympische Spelen. Dat belooft dus veel.

Wedstrijden te St. Moritz.

Nauw, 10 Febr. (*Aneta-Radio*). De Olympische wintersport-wedstrijden worden morgen te St. Moritz geopen. Duitschland zal hieraan voor het eerst sinds zestien jaren meedoen.

BOKSEN.

Dempsey uit den ring.

Een speciaal telegram van de *Java-Bode* uit New-York meldde, dat Tex Rickard, de bekende promotor van den ex-wereldkampioen bokser Jack Dempsey, heeft aangekondigd, dat deze zich voor goed uit den ring heeft teruggetrokken.

Daar dit besluit een einde maakte aan de loopbaan van Dempsey als pugilist, lijkt het ons wel aardig, om eens enkele markante feiten uit den levensloop van dezen beroemden vuistvechter de revue te laten passeeren.

Zijn levensloop was totnutoe een saanschakeling van avonturen, welke heusch wel het navertellen waard zijn. Jack Dempsey is, zooals zoovele bokkers in Amerika, uit de heffe van het volk gekomen. Hij begon zijn carrière als... landlooper.

Dempsey als landlooper.

Hij trok met zijn collega's van het nederige vak van stad naar stad, van dorp naar dorp, lui liggend in de zon, als hij er zin in had, schuilend voor sneeuw en regen, wanneer de winter hem overviel.

Zijn ervaringen waren niet altijd even aangenaam en fortuinlijk en zijn ergsten tegenvaller ondervond hij, toen een excentrieke heer op leeftijd, een man, die aandelen had in een Chicago'sche vleeschpakkery, hem eens veel moeite liet doen voor niets.

Deze heer stelde veel belang in de langs den weg schooierende „hobo's" en „gaycats" en kreeg het eens in zijn hoofd, om duizend dollars uit te loven voor iederen landlooper, die op een bepaalden dag een bepaald traject in de buurt van Chicago zou afleggen zonder door het treinspersoneel te worden opgemerkt.

Over dezen wedstrijd — als wij hem zoo eens mogen noemen — moet men werkelijk niet min denken. Het treinspersoneel, dat er voor te zorgen heeft in Amerika, dat landloopers niet voor niets met de treinen meerijden, is goed gewapend en... streng geïnstrueerd. „Schie, zoudra je een hobo ziet!" luidt het consigné, waaraan de treinbeambten zich ook houden.

Zij hebben echter nog veel venijniger bestrijdingsmiddelen uitgedacht. De volgende is er één van: De hobo's reizen natuurlijk nooit in den trein, maar eronder. Dan moeten zij zich aan stangen en staven vasthouden, terwijl zij de dwarsliggers in een duizelingwekkende vaart onder hen zien verdwijnen.

Bemerken de treinbeambten, die op gezette tijden onder de wagons kijken, dat er weer een hobo voor niets meerijdt, dan halen zij een langen stok met een soort van weerhaak eraan en laten die dan op de dwarsliggers „dansen" juist onder de plaats, waar de landlooper zich aan de ijzeren balken vasthoudt. De weerhaak springt telkens naar boven en raakt den landlooper in buik of rug. Van tweeën één: of de landlooper laat los en heeft dan groote kans om door de treinielen vermorzeld te worden, of hij moet zich langzaam, maar zeker door de „coupling-pin" laten doorboren.

Het spreekte danook vanzelf, dat niemand zich aan den „wedstrijd" van dien ouden heer waagde, behalve... Jack Dempsey. Die kroop ongemerkt in den waterdamp, welke op den kolenvaart stond, en zette zich schrap op een paar dwarsbouten onder het water. Alleen zijn hoofd kwam boven het water uit, en zo legde Jack het traject af in het natte, en vooral koude element.

Half dood kwam hij eruit, in de vaste veronderstelling, dat hij zijn belooning van duizend dollars zou krijgen. Maar nóch de treinbeambten, nóch de vleeschpakkery bleken „real sport". De eersten maakten van Jacks miseren toestand — misbruik om hem eens flink af te rossen en de laatste hield zijn duizend dollars in zijn zak.

Een avontuur in Canada.

Zoo trok Jack, die, omdat hij nooit rookte in dien tijd, ook wel „non smoking Jack" werd genoemd, door de Verenigde Staten van West naar Oost, van Zuid naar Noord tot over de Canadeesche grens.

Hij belandde daar in een bar, waar bonthandelars, trappers (vallenzetters), halfbloeden en hobo's verkeerden.

Een Canadees hield hem zijn tabakszak voor. Jack schudde het hoofd en zei, dat hij geen pijp bezat, waarop de andere hem, behalve tabak, ook zijn pijp wilde leenen. Jack weigerde en toen de man wat al te opdringerig ging doen, lag de pijp weldra op den vloer, maar... Dempsey lag er een paar seconden later naast.

De Canadees, die een reputatie te verliezen had als de geweldenaar uit den omtrek, had Jack neergeslagen, maar Jack stond in een oogenblik weer op zijn beenen, en daar in die bar kregen de toeschouwers toen een gratis bokspartijtje te zien.

Minuten lang bleven de vechtenden elkaar beuken, zonder dat één hunner noemenswaardig voordeel behaalde. Langzaamhand werd de Canadees echter moe, terwijl Jack nog zoo frisch was als een hoen.

Toen, wild geworden, ging Jack's tegenstander minder faire trucs toepassen. Hij voelde, dat hij een geslagen man was, en probeerde Jack te trappen. Maar deze sprong vlug opzij, de Canadees tuimelde en kreeg in zijn val Dempsey's vuist met volle kracht op de kin. De Canadees viel en bleef als voor dood liggen.

bracht.

Toen hij daar weer elf dagen gelegen had, kreeg hij plotseling bevel, zich snel aan te kleeden en mee te gaan. Hij was fatalistisch geworden, en reeds geloofde hij aan een nieuwe etappe op zijn levensweg. Hij werd naar het bureau der gevangenis gebracht, waar hij zijn grenzeloze verbazing, zonder omhaal, zijn bewijs van vrijlating en al zijn papieren kreeg; benevens de opdracht, zich onmiddellijk naar het Duitse consulaat-generaal te begeven. Toen hij daar aankwam, vond hij er zijn vrouw, reeds reisvaardig wachtend, en een feestmaal toebeleid. Weinge uren later was hij, begeleid door den consul, op weg naar de haven. Hij wist tenauwernood, wat er met hem gebeurde. De consul bleef voor alle zekerheid aan boord tot het schip vertrok. Toen het vaartuig het Russisch territorium verlaten had, begon Farret eerst te beseffen, dat hij nu in veiligheid was, weg uit de hel, waarin

hij jaren had geleefd.

Wat er in de laatste weken buiten zijn weten met hem gebeurd was, is belangwekkend en getijkt typisch genoeg om het nog te vertellen.

In Duitschland was een Deensch communistisch agitator gevangen gezet. De Russen boden in ruil voor dien vriend de vrijlating van Farret aan.

Te St. Petersburg zou de uitwisseling plaats vinden.

Op den morgen, dat het schip met den Deen te St. Petersburg zou aankomen, belde de plaatselijke gepepe het Duitse consulaat op. Tot hun spijt, zoo heette het, moesten de heeren meedeelen, dat zij Farret niet konden vinden. Zij wisten niet, waar hij gevangen zat!

De consul antwoordde, dat in dit geval ook de Deen niet kon worden uitgeleverd. Hij zou aan boord moeten blijven van het Duitse schip, en weer mee terugvaren.

Uren later kon men hem pas weer bijbrengen.

Dempsey's eerste ringgevechten.

Jack had een paar jaar van zijn zorgeloos bestaan genoten, toen hij besloot, eens ernstig te trachten met boksen zijn altijd leeg zakken te vullen.

In de kleine stadjes van het Westen ging hij plaatselijke beroemdheden met meer kracht en moed, en vooral met meer bluf dan bokscapaciteiten, opzoeken.

Was hem zoo'n heerschappij aangewezen, dan zocht Jack ruize, of behandelde den dorpsheld met zooveel minachting, dat een bokspartij er het gevolg van was. Sloeg Jack op straat zijn vijand neer, dan deed hij, of dat zuiver geluk was geweest, en stelde revanche voor... maar dan in een boklokaal, waar een klein entree kon worden gegeven.

Voor drie of vier dollars vocht toen dezelfde Jack, die later voor geen 100.000 dollars in den ring zou komen. Soms won hij, maar soms verloor hij ook, want er waren weestelingen onder deze prijsvechters, die zwaarder waren dan de jonge Jack en die dachten er natuurlijk niet aan, eenige consideratie met hem te gebruiken.

Ook toerde hij toen weleens een paar weken mee met een reizend circus en gaf dan alle „amateurs of liefhebbers" partij, die een kans met hem wilden wagen.

Stap voor stap kwam hij verder. Soms vocht hij vier keer in een week, wat een enorme prestatie is voor een prijsvechter, zelfs al zijn de tegenstanders niet zoo veel bijzonders.

Dempsey leert Kearns kennen.

Een van zijn eerste groote bokswedstrijden in den ring was die tegen Willie Meehan. Deze Meehan was een beter bokser dan menigen met groter reputatie, maar hij had een zeer vreemde „stijl" van vechten.

Hij liep, viel, kwam op den rug van zijn tegenstander te liggen, danste als een derwis, maar verzamelde onderwijl punten.

Dempsey vond hem een idioot, doch kon hem niet raken. Toch — hoevel hij verliezer werd verklaard — was die wedstrijd tegen Willie Meehan het begin van zijn voorspoed, want bij de gelegenheid maakte hij kennis met Jack Kearns, den promotor.

Kearns was weliswaar nog niet de man, die hij thans is, en hield zich nu eens bezig met het arrangeren van worstelwedstrijden dan weer met het ondernemen van een kleinen bokswedstrijd, maar Kearns was *au fond* een genie in het organiseren van ondernemingen op groote schaal.

Kearns werd geïmponeerd door Jack's gestalte en kracht, maar meende, dat aan zijn bokscapaciteiten nog heel wat ontbrak. Toen de beslissing gevallen was, bleek Dempsey zeer terneergerlagen; Kearns sprak hem aan, en Dempsey zei, dat hij uit wilde scheiden met boksen, althans tijdelijk.

„Ja", vond ook Kearns, „het is beter, dat je voorlopig van het tooneel verdwijnt en dan van voren af aan begint... onder mijn leiding. Je hoort nader van me."

Jack ging naar Seattle en kreeg daar werk op een scheepsbouwrij. Geregeld arbeid, geregeld rustpoozen, geen buitensporige inspanning, dat waren de consignes, die Jack had meegekregen van zijn nieuwen vriend en compagnon. En Jack hield zich strikt aan die voorschriften. Bijgevolg was hij na een paar maanden lichamelijk en geestelijk in de beste conditie; zijn vitaliteit was onuitputtelijk, zijn gemoedsrust groter dan ooit.

Kearns schonk hem een groote mate van zelfvertrouwen, en toen hij zijn pupil op zekeren dag bericht zond, dat nu de bokshandschoenen maar weer eens moeten worden aangetrokken, gehoorzaamde Jack met het heilige voornemen het in hem gestelde vertrouwen niet onwaardig te zijn, en te triomfeeren over onverschillig welken tegenstander men ook tegenover hem zou plaatsen.

VOETBAL.

Om den Begeer-beker.

Een kleine groep publiek heeft gisteren op het veld van de Begeer-beker een bijzonder interessant wedstrijd. Het bevoorrecht publiek gaf gisteren de B.P.V. de hoogste prijs op een wijze die het publiek in verrukking bracht. Zeker heeft de eerste klasse van den S.K.V.B. veel aan belangstelling gewonnen en staat ons nog diverse spannende ontmoetingen te wachten.

De eerste helft was gisteren voor de R.F.M. en door toedoen van Koeneniet was het team vijf minuten 1-0. Alexander, onder de hit van de rook, vernichte goed werk, doch wist niet te veranderen, dat dahn er een tweede goal bij maakte.

De tweede helft was het wederom de R.F.M. die het eerste doelpunt en toen het lus 2-0 stond, veranderde de R.F.M. opstelling en trok Sahetjap, naar voren, tot een leunige schepartij. Het was even fraai het eerste tegengestelde.

Een volgende poging faalde, toen hij ten voorzet van links inschoot, doch miste de goal. Het publiek werd zeer geïnteresseerd en het enthousiasme bereikte zijn hoogtepunt, toen „Chris“ met twee fraai doelpunten de partijen op gelijken voet wist te brengen. Toen was het veld van de wedstrijd genoeg en juist toen voor het einde wisten zij den wedstrijd te besleuten. Het was een wedstrijd, die naar meer smaakte.

Wij zijn er. Wij werken voor U!

TREKKERTJES

VAN

DE INDISCHE COURANT.

De S.K.V.B. wedstrijden.

Op Maandag, 11 dezer, zullen Postel II en B.A.T. op het Quick-veld tegen elander uitkomen om den Ruys-beker.

SCHIETEN.

De Lawangsche schietvereniging.

Onze correspondent te Lawang schrijft: Op de, in de samenkomst alhier gehouden, bestuursvergadering, ddo. 6 dezer, werd in de plaats van den afgetreden voorzitter, den heer Boesman, gekozen de heer Birchbauer. Echter zal op een door het bestuur uit te schrijven leden-vergadering in de maand Maart a.s., de goedkeuring der leden van deze verkiezing moeten worden aangevraagd. Wordt zij goedgekeurd, dan zal het nieuwe bestuur zijn samengesteld als volgt: Voorzitter: Birchbauer; secretaris: Barchinus; commissarissen: Nouthys en Pinchett; wapenmeester: Echter en penningmeester: Kunst.

BUITENLAND.

GROOT-BRITANNIË.

Het Adres van Antwoord.

China.

Londen, 8 Febr. (A.I.D. Spec. Reuter). Bij het debat over het Adres van Antwoord op de Troonrede gaf minister Chamberlain wederom de verzekering, dat de Britsche politiek bezield was van welwillendheid en vriendschap tegenover China en zijn aspiraties. Het was heel moeilijk deze politiek uit te voeren, zolang de Chinezen geen stabiele en gevestigde regering konden verschaffen, maar er waren eenige vorderingen gemaakt.

Wegens de lange vertraging in de uitvoering van de Washington-conventie voelde Engeland zich niet gerechtigd, zijn toestemming te onthouden aan de extra-belasting van 2½ pct., welke toen overgenomen was, maar het maakte bezwaar tegen de ongelijke heffingen boven deze extra-belastingen, die in verschillende delen van China ingevoerd werden. Engeland zou geen bezwaar hebben tegen een tarief-autonomie, welke op een uniform nationaal tarief gebaseerd was, voor de Britsche kooplieden geen nadelig verschil maakte en op een billijke wijze bestuurd werd. Het stond aan de Chinezen-zelf om het over deze belangrijke kwestie eens te worden en indien zij het werden — hij prees zich gelukkig te kunnen zeggen, dat er in den laatste tijd eenige teekenen van zulk een overeenstemming waren — zou Engeland hen helpen en geen tegenstand bieden.

Ondanks dezelfde moeilijkheden was

den er ook vorderingen gemaakt in verband met de extra-territorialiteit. Engeland is bereid de bestaande, moderne burgerlijke en handelswetten der Chinezen in hun rechtsbank te passen, maar daar de Chinese wetboeken geenszins volledig zijn, is het haast niet mogelijk, verdere vorderingen in de richting van de overname van de bestaande Britsche rechten te maken.

Het derde punt was de overname van de speciale rechten in de Britsche concessies. De minister wenschte wel, dat hij een bevestigender verslag geven kon van den stand van zaken te Hankau en Chinkiang, na de overname van de concessies. De chaotische burgeroorlog heeft de Chinezen reusschiet belemmerd in het behoorlijk voldoen aan de verplichtingen, welke na die overname op hen gaven. De minister kon niet anders dan den gang van zaken gadeslaan, en op dien weg voortgaan, naarmate de omstandigheden en verloop van zaken mocht maken.

De defensie-sterkte van Sjanghai was reeds tot 4000 man vermindert en erger waren gevallen, en nog een bataljon tering te reppen. Hij zou zich zeer gelukkig prijzen, indien de omstandigheden van orde en veiligheid een totale terugtoegang mogelijk maakten, maar die tijd was nog niet gekomen.

Hij was van oordeel, dat geen enkele Chinese partij in staat was, een satisfactie te geven, met voor de gewelddaden, te worden gepoogd, zelfs om nog hetzelfde te doen. Hij was er in strijd met de wet, het Britse consulaat.

De toestand in China was ongetwijfeld beter dan in het vorige jaar. Het anti-Britse karakter van de beweging was veranderd en de Chinezen begonnen meer waardering voor de welwillendheid van de Britsche regering en het

Britsche volk te gevoelen.

De Vereenigde Staten.

Chamberlain verdedigde de regering tegen de beschuldigingen van de oppositie aangaande Genève. Hij bewijst, dat het niet, dat de Vereenigde Staten het mislukken van de eerste pogingen van alle drie partijen, om het te Washington begonnen werk voort te zetten, bevestigden. Hij meende, dat de regering versandig zou doen, het onderwerp voortopig niet ter hand te nemen, maar zij hoefde, dat de deelnemers aan de conferentie ook de andere belanghebbende regeringen uit de mislukking zouden leren, dat, als de tijd gekomen was om de Washington-conventie te herzien, zij van de lessen van het verleden zouden profiteren.

De minister verklaarde, onbetwistelijk, dat een oorlog met de Vereenigde Staten ondenkbaar was en dat het vooruitzicht, daarop, of de voorbereiding daarvan, nooit een grondslag van de Britsche politiek geweest was en ook nooit zijn zou. De Britsche vloot was geen wedijver en de programma's werden uitsluitend opgesteld, om de noodige bescherming aan de Britsche belanghebbenden te geven.

Intusschen waren er andere onderhandelingen tusschen Engeland en de Vereenigde Staten op komst, met over het arbitrageverdrag, dat Amerika aan Engeland aangeboden had en dat identiek was aan het verdrag, dat aan de Franse regering aangeboden was, maar het nieuwe Frans-Amerikaans verdrag was niet hetzelfde als het originele ontwerp, welks nauwkeurigen inhoud Chamberlain nog niet bekend was, en het nieuwe verdrag was, evenals het oude, geen onbetwist verdrag van arbitrage voor elke moeilijkheid. De Britsche regering moest, alvorens op de Amerikaan-

sche voorstellen te antwoorden, de regeringen der Dominions volledig en schriftelijk raadplegen.

Tenslotte zei Chamberlain nog, dat de houding van de regering bij de wijziging van het kruisier-program, voldoende geleerd had, dat de mislukking van de conferentie te Genève haren wensch om den vlootbouw te wijzigen, niet had doen afnemen.

Afkeuring.

Londen, 7 Febr. (A.I.D. Spec. Reuter).

Tijdens het debat in het Lagerhuis over het adres van antwoord op de Troonrede, konde Ramsay MacDonald (Labourpartij) die rede af, omdat zij de schraafte was, zo door hem gehoord. Bijzonder welkom was hem de titelating over China en hij hoopte, dat het teruggeven van de troepen verhaast zou worden en dat alle groepen in China zouden begrijpen, dat Engeland een politiek voerde, die met een volledig zelfbestuur van vrede sympathiseerde. Hij wenschte, nadat van gans het harte mede te worden. Verder stelde hij voor, dat het Lagerhuis gebruik zou worden voor het welken van China en zeide hij, dat de mislukking van de vloot-conferentie te Genève een waarschuwing was voor het ministerie van buitenlandse zaken, dat de politiek van vrede en internationale overeenkomst een zaak van dat ministerie was en niet van leger, vloot en marine.

De heer George (Labourpartij) zei, dat de regering niet moest teruggeven van de troepen.

De premier Baldwin zeide, te hopen, dat de steun van MacDonald en Lloyd George, aan deze politiek verband, naar het een nationale zou maken en als zodanig door de geheele wereld erkend zou worden.

Het zien van den naam Tobralco op den zoom van een stof, die veelvuldig gewassen moet worden, betekent de zekerheid van algehele voldoening in de wasch en in het gebruik. Die naam waarborgt U betrouwbare kleuren en bespaart U alle teleurstelling.

Tobralco is wereldberoemd door onverwiltbaarheid en geeft aldus een groote besparing.

TOBRALCO

DE KATOENEN STOF, DIE ZOO GEMAKKELYK GEWASSEN WORDT.

De groote keuze van dessins, in gegarandeerd houdbare kleuren beantwoordt aan, elken smaak en aan elk doel. Tobralco wast zoo gemakkelek, maakt styfel overbodig, en weerstaat zelfs dagelyksch wasschen.

De breedte is 69/70 centimeter. De naam staat op elke el van den zoom.

Verkrygbaar by groote zaken, die U de monsters gaarne toezenden. Indien niet, wendt U dan tot de Firma G. Hoppenstedt.

TOTAL BROADBENT & CO. LTD. MANCHESTER, ENGLAND.

Een snel en zeker geneesmiddel voor

RHEUMATIEK

Voor Rheumatiek, Pijn, in den rug, Gewrichtspijnen, Nieren en Blaas aandoeningen, bestuurt er geen geneesmiddel, dat zoo snel en zeker werkt als De Witt's Nieren en Blaas Pillen. Dokteren en personen in alle landen der wereld hebben gedurende de laatste 40 jaar hun goedgekeuring betuigd.

Koopt een doosje bij U. Apo-

theker, gebruikt twee voordat U naar bed gaat en een voor elken middag. Binnen 24 uur bemerkt U resultaten en gij gevoelt U beter dan gij voor jaren gedaan hebt. Houdt vol met deze behandeling want De Witt's Nieren en Blaas Pillen zijn in staat om geneezing te brengen waar alle andere remedies falen.

Vraagt nog heden Uw Apotheeker om

DE WITT'S

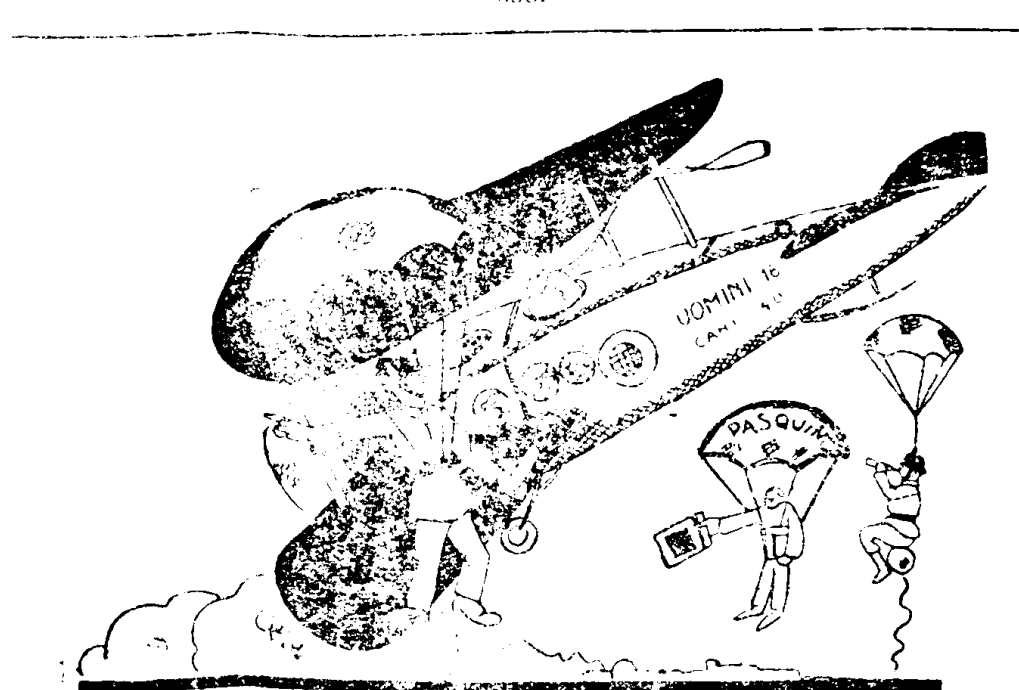
NIEREN EN BLAAS

PILLEN.

MEER DAN VEERTIG JAAR IN ALLE LANDEN DER WERELD.

Ambrosche, lagere, en kenmerkkoekjes, manas, en kenmerkkoekjes, sagota, blatten, en kenmerk Hollandische, Engelse, Duitsche en Franse romans, school en studieboeken. Remoys en A.B.C. 5th ed. codes (zakformaat). Prachtige koppen en potten en vazen, wandversieringen, grammofoon en grammofoonplaten worden U beleeft aangeboden door,

THE CITY STORES
TELEFOON 1199 Noord ROOMSCHE KERKSTRAAT 14
6331

De Licht-polligeant: „Conducteur, je hebt één passagier teveel. Laat hem direct uitstappen.“

SPOPRIJTZEN.

Gouden Damesring F 10.—

Gouden Heerenring F 12.50

Gouden Medaillons F 12.50

Gouden broches F 10.—

Gouden Manchetknoopen F 15.—

M. TEICHERT.
JUWELIER
Lemah-Poetro 20 SOERABAJA. Telef. No. 90 Z.

CURSUS INDISCHE CULTUUR ADMINISTRATIES
POSTBOX 112 SOERABAJA

OPLEIDING

BOEKHOUDER IN DE

JAVA SUIKER-INDUSTRIE

PROSPECTUS MET AANBEVELINGEN VAN DEN SUIKERBOND, HANDELSBOND, DAGBLADEN EN DESKUNDIGEN IN DE SUIKER-INDUSTRIE, OP AANVRAAG.

629f

OOST-JAVA LANDTRANSPORT

Pasapen-Kali 3 Soerabaja. Teif. N° 1408

Expedië-kantoor. In- en uitklaren van goederen. Verhuizingen en Emballeren onder Europeesch toezicht. Wagens beschikbaar voor in- en buiten de stad.

BILLIJK TARIEF.

BELEEFD AANBEVELEND

Zijden avondhoe-den, vilt-hoeden

in diverse modellen

WANDEL EN OCHTENDHOEDEN vanaf 4,75

Zuifweters van dames en kinderen Re-gehoeden 3,75

Kinderhoeden met smaken en bre-3,25, 3,95

Wandel en ochtendjaponnen

Chique modellen in crepe en voile

Fijne Dameszakdoeken, nieuwste dessins in batist, zijde met gepre- en tuliekant.

HEERENZAKDOEKEN wit per doz. 3,60, 3,75, 6,35

idem met ajourrand 6,80, 7,90

idem fijn linnen 8,60, 8,90, 12,20

idem met ajourrand 19,25, 19,75, 24,50

HEERENZAKDOEKEN met gekleurden rand, per dozijn 4,95, 7,30

FORMA het kwaliteitsmerk bus-tehouder met sluiting van voren, wit 11,75 11,95 12,75 rose 12,75

(ook groote nummers voor cor-pulente Dames).

HOUBIGANT parfums in complete collectie.

CHERAMY-PARIS odeur Offrande, zeep Offrande, Cheryany Eau de Cologne.

KRAPP SOERABAJA

Zelfs het minst

BEHANGSEL PAPIER

ZAL U MEER

SATISFACTIE GEVEN DAN DE MOOISTE MUURVERF, TE WIL DE PRIJS WEL-LICHT LAGER IS.

BEHANGSEL PAPIER SPOREEKT EN GEEFT CACHÉ!

635 cf

BETER DAN POED'R EN ROUGE

kunnen doen, geven Pinkettes U die zuivere huid en die schitterende oogen, die een teeken zijn van een goede gezondheid, doordat zij den dagelykschen stoelgang verzekeren. Genomen wanneer noodig, verdrijven zij drukkende hoofdpijnen en aanvallen van galzucht, zij zetten de trage lever tot verhoogde werking aan, houden de tong schoon, en zuiveren den adem.

Uw apotheker verkoopt Pinkettes à Cts. 85 per fleschje.

105-a 1

MET GONGSLAG

14 DAGEN F 25.-

LOOPEND

MET 10 JAAR GARANTIE.

G. MAGER

Horlogemakers. — Pasar Besar 45 — Soerabaja.

Vraagt onze geillustreerde prijs-courant.

ABONNE'S te MALANG

Uw klachten over de bezorging van de courant gelieve U ook op te geven aan onzen agent, den heer W. C. KEIZER, Djodipan 17, Telefoon 374.

G.M. BOKS & Co.VERF- EN VERNISFABRIKANTEN A.o. 1884
Kantoor-Soerabaja. — Oude-Kerkhofweg 23.

TELEF. 3096 N.

LEVEREN UIT VOORRAAD:

Aangemaakte
Droge
Glaas-
Cement-
Water-**VERF**Verder: Lijnolie, Terpentin, Carbolineum,
Paraffinevernis, Binnen-en Buitenlak, enz.**PAS ONTVANGEN:**SIGAREN-AANSTEKERS 6 en 12 volt
BOUGIE-CONTROLEURS tevens POTLOOD
PLATE-LITE NUMMERHOUDERS MET LAMP
RUBBER STUURGRIPS groot en klein
etc. etc.**Toko É. TEN CATE**Kafiasin 36 — Telefoon Z. 3409 — Soerabaja,
448 cf**FOTOHANDEL****„KURKDJIAN“**

SOERABAIA,

TELEF. 1000 Z.

Prijzverlaging Amateur-Vergrooitingen

	Vroeger	Thans
9 x 12	f 1.—	f 0.50
13 x 18	„ 1.50	„ 0.75
18 x 24	„ 2.50	„ 1.25
24 x 30	„ 4.—	„ 2.—
30 x 40	„ 7.50	„ 4.—

Uitvoering Zwart wit
Uitvoering Sepia 20%, hooger.
202 f

WENSCHT U

een spoedige genezing van

ASTHMA

ontbiedt dan

M. NABI BAKHS.

Tabib Hindoestan

KRAMAT HANTOEN SOERABAJA
Telef. 4001 Zuid. 520**NUTRICIA**

Zoo U FARINE LACTEE gebruikt, vraagt dan

steeds het merk „NUTRICIA“

STEUNT DE HOLLANDSCHE INDUSTRIE

Prijz per blik Gld. 1.25

RATHKAMP & Co

Hofleverancier.

„CORONA“ Bloemenmagazijnen.

WELTEVREDEN—SINGAPORE—KUALA LUMPUR—NYMEGEN.

Franco bezorging van Bloemwerken te TANDJONG-
PRIOK of SINGAPORE aan boord van het schip.
Uw order hoe klein ook, wordt smaakvol uitgevoerd:
„CORONA“ Rijswijkstraat 4—Weltevreden. Telf. 2930.
N. B. Bestellingen voor Holland uitsluitend op te
geven in Weltevreden.

620t

**VERANDERINGEN
VAN
ABONNEMENTS-
ADVERTENTIES**gelieve men steeds
één dag van te
voren in te zenden.Die, voor Zaterdag
bestemd, twee da-
gen te voren.De administratie van
DE INDISCHE COURANT.Adjiba's
Indische kruiden-
geneesmiddelen.**APOTHEEK
DE VRIENDSCHAP
SOERABAIA.**Prijzlijst gratis. Complete
Kruidengeneeskundige
Adjiba-gids en handleiding à
f 1.— per exemplaar.
Exclusief porto. (3de Druk)**STOOMVAART — MAATSCHAPPIJEN****„Nederland“ en „Rotterdamse Lloyd“**Eerstvolgende afvaarten van BATAVIA via SUEZ naar HOLLAND
(Wijziging in Vaarbeurten en Afvaartdata voorbehouden)**MAILSCHEPEN**

Vertrek van Tandjong Priok 12 uur 's middags.

22 Febr. '28 M.S. „P. C. Hoof“	15 Febr. 1928 M.S. „Indrapoera“
7 Maart „S.S. „Kon. der Nederl.“	14 Maart „S.S. „Tjerrima“
21 „ „ „J. P. Coen“	13 „ „S.S. „Insulinde“
4 April „S.S. „Prins der Nederl.“	22 „ „S.S. „Eibajak“
18 „ „S.S. „Christiaan Huygens“	11 April „S.S. „Fetria“
2 Mei „S.S. „Joh. de Witt“	25 „ „S.S. „Tabanan“
16 „ „S.S. „P. C. Hoof“	9 Mei „S.S. „Siamat“
30 „ „S.S. „Kon. der Nederl.“	23 „ „S.S. „Tambora“
18 Juni „S.S. „Kon. der Nederl.“	6 Juni „M.S. „Indrapoera“
27 „ „S.S. „Jan P. Coen“	20 „ „S.S. „Insulinde“

In Genua geeft de Java-Neder-
land-Expres (directe boottrein
Genua-Holland) onmiddellijk aan-
sluiting op de thuisvarende mail-
schepen.Nadere inlichtingen omtrent deze treinen zijn te verkrijgen aan boord
en bij de Agentschappen.**EXTRA AFVAARTEN:**Uur van vertrek wordt nog nader vastgesteld.
5 April van Tandjong Priok S.S. „Grotius“ via Padang naar Genua.
7 Mei „ „ „Vondel“ „ „ en Amsterdam.
2 Juni „ „ „Grotius“ „ „
Begin Augustus „ „ „Tabanan“ naar Marseille en Rotterdam**SNELVRACHTDIENST met
PASSAGIERS-ACCOMMODATIE**via Padang, Marseille naar Amsterdam — Rotterdam
Passagierprijs Batavia-Marseille f 690.— Batavia-Amsterdam „ f 740.—
(„Kota“-schepen f 750.) („Kota“-schepen f 800.)

25 Febr. 1928 S.S. „Radja“	10 Maart 1928 S.S. „Sitoebondo“
24 Maart „S.S. „Roepat“	„ „ „ „ „

Agents: Internationale Crediet- en
Handelsv. „Rotterdam“Telegramadres:
SUEZBOOT, WELTEVREDEN 246 f LLOYDMAIL, WELTEVREDEN

Technisch Handels- en Sanitair Bureau

HOLVAST & Co

Pasar Besar 12 — Soerabaja — Telef. 280-281 Z.

Aanleg, verandering, uit-
breiding en reparaties van:**Waterleiding.
Gasleiding.****Sanitaire installaties.
Electrische installaties.**

344-2

VRAAGT ONZE SANITAIRE PRIJSCOURANT.

Bij het gebruik van Nebo-
filmpakken en Nebo-ont-
wikkeluistrusting kan het
ontwikkelen geheel in dag-
licht geschieden.**Geen gesluierde negatieven meer.**Men vrage prospectus bij: J. B. HIJMAN'S Fotohandel,
Gang Onderl. Belang 17, SOERABAIA.
611 cf**TWEE BERICHTEN!**

JAVABODE 30-1-1928.

DE GROOTE BRAND te RAMPAH.

Evenals bij den brand te BRASTAGI hebben hier
eenige brandkasten het afgelegd, slechts uit een is een
half emmertje met gouden sieraden te voorschijn ge-
komen, welke nog vrijwel onbeschadigd waren. Uit een
andere was het geld in de onderste vakken geheel ver-
teerd.

LOCOMOTIEF 26-1-1928.

INBRAAK.

Naar wij vernemen; is deser dagen ingebroken in het
kantoor van het correspondentenschap MAGELANG van
de NEDERLANDSCH-INDISCHE ESCOMPTO MIJ.Pogingen om de **LIPS** brandkast
te forcee-
ren zijn blijkaar wel gedaan.

SUCCES hadden de dieven echter NIET.

LIPSWIE ZICH AAN EEN ANDER SPIEGELT, SPIEGELT
ZICH ZACHT !!! INBRAAKVRIJ!**LINDETEVES - STOKVIS.**N. B. Ook kleine modellen voor privé-gebruik steeds
in voorraad! 386**Aanbevolen adressen****RESTAURANT TAN TINAN**Pasar Besar Wetan 20 Telef. 2 2083
SOERABAIA.Prima Chineesche, Euro-
peesche en Indische
gerechten,
Alle Chineesche Gerechten
worden bereid door een
Kok uit Hongkong.**SPEENVARKEN**= (op bestelling) =
653 af**HOTEL
JENTINK**
LEMAHPOETRO 44
SOERABAIA**Abonne's te Lawang!**Richt Uw klachten over
de bezorging van de
couranten tot onzen agent
en tot de administratie te
Soerabaja.**HOTEL BINNENDIJK**

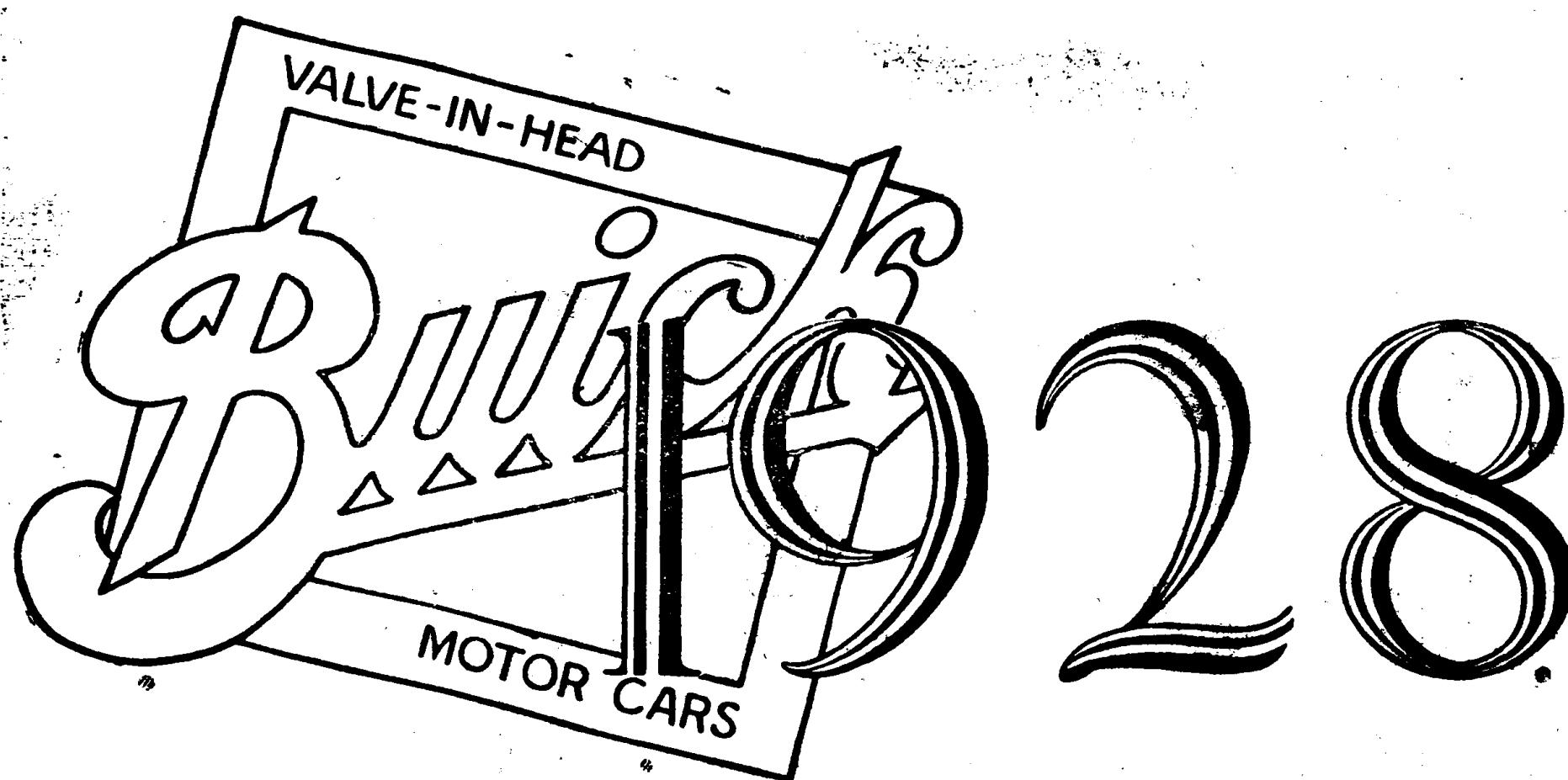
Pasar Besar Wetan. Soerabaja. Telefoon Z. 1097.

Vrij paviljoen, met aparte gemakken te huur,
zeer geschikt voor groote familie.
514 f**PENSION PALMENLAAN**

PALMENLAAN 29. TELEF. 633 ZUID.

Gemeub. kamers te huur, elke 1 persoon vanaf F 85.- p. m.
kamer met afzonderlijk zijte. 2 personen vanaf F 175.- p. m.
Levert eten buitenshuis ad. F 35.-Voorkamer & paviljoen, beide met voorgalerij.
637 F

Wanneer men nog niet in den nieuwen Buick
gereden heeft, kan men zich onmogelijk een
juist idee vormen van zijn wonderbare ver-
snelling en de onweerstaanbare kracht van
— zijn soepelen, geruischloozen motor. —
Buick agenten zullen U door een proefrit
gaarne overtuigen van deze eigenschappen.

N.V. L' AUTO Soerabaja-Kediri.

N.V. OOST JAVA AUTOM. Mij.

Malang - Djember.

577-15

DE INDISCHE COURANT

Vijfde Blad Zaterdag 11 Februari 1928.

WAT DE DAG BRENGT.

In de rede, door Briand in den Franschen Senaat uitgesproken, naar aanleiding van de door Duitsland zoo vurig begeerde ontzuining van het Rijngebied, kwam de kwestie van de herstelbetalingen weer eens naar voren. Zijn oude standpunt handhavend, zei de Fransche minister van Buitenlandse Zaken, dat, indien Duitsland de ontzuining van het Rijnland wilde verhaasten, het—naast de kwestie van ontwapening—zoo spoedig mogelijk de aangelegenheid der herstelbetalingen zou hebben te regelen.

Met dit antwoord deed Briand niet anders dan verwijzen naar het vredesverdrag van Versailles, waarin het een, als voorwaarde van het ander, duidelijk werd gestipuleerd. Verder is men hiermede geen stap gekomen, want het is nog immer de zaak der herstelbetalingen, die Duitsland voor een groot probleem stelt, en die, door haar consequenties, er een is van meer dan internationale betekenis. Want gelijk bekend, hangt het nakomen van Duitsland's verplichtingen in deze ten nauwste samen met de betaling van de Britsche en Fransche schulden aan de groote oorlogsgeldschieders: de Vereenigde Staten. Wel wordt op formeele gronden door Amerika dit verband ontkend, doch het feit, dat het inderdaad bestaat, is door de ontwikkeling der gebeurtenissen bewezen.

De herstelbetalingen en de daarmee samenhangende intergeallieerde schulden vormen den laatste tijd weer het onderwerp van onderhandelingen tusschen de Vereenigde Staten en hun Europeesche debiteuren. Frankrijk heeft, zooals bekend is, tot dusverre geweigerd, de schuldregeling te ratificeren, terwijl Churchill, de Engelsche minister van Financiën, reeds herhaaldelijk op het onbillijke van het Amerikaans-Britsch schuld-ackoord wees.

Omtrent het Dawesplan, dat oplossing van de verschillende financiële en economische problemen zou brengen, werd tot dusverre geconstateerd, dat het nog niet heeft voldaan aan zijn hoofddoel: het vestigen van het onderling vertrouwen als basis van een voor alle partijen bevredigende oplossing.

Naar veler meening zal bovendien noch het vraagstuk der herstelbetalingen, noch de daarmee samenhangende schuldregelingen definitief worden afgedaan, wanneer Duitsland geen juist afgekende taak wordt opgelegd, die het op eigen verantwoordelijkheid, en zonder steun van buiten, zal hebben te volbrengen. M.a.w.: het bedrag der Deutsche herstelbetalingen, en de tijd, waarin deze zullen moeten geschieden, zullen opnieuw dienen te worden vastgesteld, in verband met Duitsland's huidige en toekomstige economische omstandigheden.

In verband met het een en ander vestigde de Deutsche oud-minister Dr. Dernburg kort geleden weer de aandacht op het feit, dat het accoord gaan van Duitsland met de herstelbetalingen, slechts onder den drang der omstandigheden is geschied. Het Rijk betaalde aan de entente-mogendheden reeds meer dan 132 milliard goud-mark. De betalingen, die jaarlijks te verrichten waren, bedroegen 2 milliard goudmark plus 26 pCt. van den Duitschen export, hetgeen, omgerekend naar den uitvoer van 1920, voldoende zou zijn geweest om op de schuldbetalingen met voorrang n.l. 50 milliard, 5 procent rente en 1 procent aflossing te betalen. Hieruit volgden den huidige koers zouden deze bedragen gelijk staan met een jaarlijksch bedrag van 4 1/2 milliard goudmark in buitenlandse valuta's, waar volgens het Dawes-plan de betaling werd gesteld op slechts 2 1/2 milliard in Deutsche valuta.

Dr. Dernburg wees in zijn betoog op het onbillijke van deze aan Duitsland opgelegde verplichtingen, die geleid hebben tot de Roer-betelling en de vernietiging der Deutsche valuta.

Het Dawes-plan bepaalt geen termijn van afloop, en hierdoor is het naar de meening van vele financiële experts niet anders dan als een voorloopige strekking te beschouwen.

Aan het slot van zijn overzicht zegt de oud-minister dat, in het belang van een volledig herstel, in de eerste plaats dient te worden onderzocht, of Duitsland ook in de toekomst steeds 2 1/2 milliard zal kunnen opbrengen, waarbij als punt van uitgang een actieve Deutsche betalingsbalans te nemen was. Een onbepaalde leeningspolitiek acht hij in strijd met de belangen van het Rijk, ook al zou deze in den aanvang de transfer kunnen vereenvoudigen. Hij acht het wenschelijk, de betalingsverplichtingen te verlagen tot een redelijker peil, waarbij de bestaande controle op bepaalde Rijksinkomsten zou kunnen worden opgeheven. Volgens Dr. Dernburg zal het een en ander een sterke prikkel voor het Deutsche volk zijn om zich zoo spoedig mogelijk van zijn „financiële knechtschap“ te bevrijden.

Het lijkt geen twijfel, of de beschouwingen van dezen Duitschen financieel

expert zullen bij de buitenlandse regeeringen groote aandacht trekken.

Of zij de brandende kwestie nader tot een oplossing zullen brengen, is echter een open vraag.

RADIO-RUBRIEK.

Wat te hooren was.

De firma J. H. Goldberg schrijft ons dd. 10 dezer.

Van 6 tot 7 uur naar Japan luisterende, vonden wij het station, met zijn eigenaardige tokkelmuziek en zang, al heel wat beter geworden.

Precies om 7 uur begon onze vergadering met haar uitzending. Eerst werden eenige grammofoonplaten ten gehore gegeven, waarna bij half acht het concert werd aangekondigd, dat nog geen half uur geduurd heeft. Zeer zeker werd er heel verdienstelijk gezongen en gespeeld, doch wij hadden van deze geannonceerde speciale uitzending, wat quantiteit betreft, meer verwacht.

Om tegen onze voelhorens verder in den ether uitstekende, kwamen wij van zelf bij „Kootwijk“ terecht en luisterden wij een heel gemeenschappelijk praatje met Bandoeng af. Wij herkenden onmiddellijk de stem van den heer Koomans, die juist van Bandoeng afseide nam, daar hij nog den trein naar Den Haag moest halen.

„Ik heb vanmiddag een vergadering in den Haag bij te wonen, ziet u“, aldus de heer Koomans.

Verder betuigde laatstgenoemde heer zijn groote tevredenheid aan Bandoeng, dat de modulatie heden zoo schitterend was.

Dat op radio-gebied de geleerden het nog niet helemaal met elkaar eens zijn, bewijst wel het volgende:

Zooals uit onze rapporten blijkt, zijn wij iederen avond aan het experimenteren. Nu wilde het geval, dat eenige dagen geleden één van onze antenne-palen doormidden gebroken was en de antenne-adrans aan den eenen kant op den grond lagen en over het dak aan den anderen kant om toestel bereikten. Als wij dit nu geweten hadden, hadden wij überhaupt niet meer geluisterd, in de vaste overtuiging, dat wij toch niets zouden hooren. Wij waren danook zeer verbaasd, toen één onzer huisgenooten de opmerking maakte, hoe het mogelijk was, dat ons radio-toestel nog steeds zulke goede muziek voortbracht, niettegenstaande de antenne naar beneden was gekomen. Wij overtuigden ons onmiddellijk van het een en ander en na informatie van onze bedienden bleek, dat dit ongeval al eenige dagen geleden was gebeurd. Waar blijft nu de stelling, dat een antenne in de eerste plaats vooral prima geïsoleerd moet zijn? Wij hebben totaal geen verschil gemerkt tusschen de ontvangst met een goede antenne of met één, die geheel op den grond lag. Dat op dit gebied nog een groot arbeidsveld braak ligt, en er nog heel wat gemakkelijke en interessante proeven zijn te nemen, heeft een ander bewezen.

Philips-uitzending.

Philips Eindhoven zal voortaan elken Dinsdag en Donderdag uitzenden van 10.20 tot 2.20 uur 's nachts en elken Zaterdag van 9.20 tot 12.20 uur 's nachts.

Financiën en Handel.

Failissementen.

Bij 's raads vonnissen ddo. heden zijn failliet verklaard:

1. Oen Van Hwie, koopman, wonende te Kediri en aldaar handeldrijvende onder den naam Autohandel en Verhuurder Vitesse;
2. Han Hong Djie, koopman, wonende te Malang, aldaar handeldrijvende onder de firma Toko E. M. V. I. A.;
3. Go Liong, wonende te Soerabaja.

N.V. Mij. t.v.d.z. Ruhaak & Co.

Dividend gewone aandelen 8 pCt. (v.j. 6 pCt.) — Winst f 229.014 (v.j. f 176.263).

De directie der N.V. Maatschappij tot voortzetting van de zaken der firma Ruhaak & Co. te 's-Gravenhage, kondigt aan, dat het dividend over het boekjaar 1926/27 bedraagt f 80 (v.j. f 60) per gewoon, f 70 (v.j. f 70) per preferent en f 32.50 (v.j. f 11) per winstaandeel.

Aan het verslag over het boekjaar 1926/27 ontleenen wij het volgende: Het netto-winstcijfer op de balans is 30 pCt. hooger, dan het bedrag van het vorig boekjaar en de waarde van dit gunstig resultaat wordt verhoogd door de omstandigheid, dat 8 van de 9 afdeelingen van het bedrijf beter gewerkt hebben, dan het vorig jaar, terwijl 1 afdeeling ongeveer hetzelfde resultaat over 1926/27 als over 1925/26.

Een gedeelte van de winst n.l. f 37.522 wordt toegevoegd aan het extra-reservefonds, opdat, indien de omstandigheden zulks niet beletten, men door dit fonds zoveel mogelijk verzekerd zal zijn, te kunnen voldoen aan de uitkeering, verbonden van de 6 pCt. cumulatief preferente aandelen.

Op de balans per 31 Juli 1927 komen voor als: Activa: Belegd Reservefonds f 140.500 (onv.), Rente Reservefonds f 2322 (onv.), 6 pCt. obl. in portefeuille f 324.000 (335.000), Kas f 20.947 (10.935), Kassiers f 107.950 (427.202), Debiteuren f 767.287 (586.237), Goederen f 1.620.031 (1.325.920), Effecten f 22.326 (29.826), Vaste Eigend. f 206.119 (210.901), Transportmiddelen f 42.409 (40.352).

en als Passiva: Aandeelenkapitaal f 2 miljoen (onv.), Reservefonds f 170.907 (164.907), Extra-Reservefonds f 25.440 (615), 6 pCt. Obl.-leening 1917 f 600.000 (625.000), Rente Obl.-leening f 5520 (5800), Crediteuren f 221.963 (136.611), Winst f 229.014 (176.263).

De Verlies- en Winstrekening staat: Debet: Rente Obl.-leening f 17.120 (17.760), Vaste Eigendommen f 18.853 (15.085), Netto Winst f 229.014 (176.263), en Credit: Rente Res.-fonds f 6561 (6723), Goederen f 258.426 (202.174).

SOERABAJA-KOERSEN.

De Call	De Obligaties	De Obligaties	De Obligaties	De Obligaties	De Obligaties
Ind. L. 1915	101 1/2	101 1/2	102	101 1/2	102 1/2
Ind. L. 1916	101 1/2	101 1/2	102 1/2	101 1/2	102 1/2
Ind. L. 1917	101 1/2	101 1/2	102 1/2	101 1/2	102 1/2
Ind. L. 1923 A	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2
Ind. L. 1926	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2
Ind. L. 1923 D	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2
Ind. L. 1923 C	105	105	105 1/2	105	105 1/2
Ind. L. 1923 B	105	105	105 1/2	105	105 1/2
Ind. L. 1927	104	104	105	104	105
Ind. L. Hypotheekb.	69 1/2	69 1/2	69 1/2	69 1/2	69 1/2
Ind. L. Incasso	100	100	100	100	100
Ind. L. N. P. V.	100	100	101	100	101
Ind. L. Stroohoeden Veen	100	100	101	100	101
Ind. L. Tosari	100	100	101	100	101
Ind. L. Gebo	100	100	101	100	101
Ind. L. Mach. fab. Kalimas	100	100	101	100	101
Ind. L. Belg. doll.	100 1/2	100 1/2	101 1/2	100 1/2	101 1/2
Ind. L. Den. Woll. fonds doll.	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2
Ind. L. Denem. in doll.	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2
Ind. L. Fund. Loan Eng.	102	102	102	102	102
Ind. L. Z. W. S. S. Sp. 1925	105	104 1/2	105 1/2	105	104 1/2
Ind. L. Franche Spoor	105	104 1/2	105 1/2	105	104 1/2
Ind. L. Kopenhagen 1908	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2
Ind. L. Parijs	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2
Ind. L. Duitse Kali Syndicaat	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2

BATAVIA-KOERSEN.

De Obligaties	De Obligaties	De Obligaties	De Obligaties	De Obligaties	De Obligaties
Ind. L. 1915	101 1/2	101 1/2	102	101 1/2	102 1/2
Ind. L. 1916	101 1/2	101 1/2	102 1/2	101 1/2	102 1/2
Ind. L. 1917	101 1/2	101 1/2	102 1/2	101 1/2	102 1/2
Ind. L. 1923 A	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2
Ind. L. 1926	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2
Ind. L. 1923 D	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2	102 1/2
Ind. L. 1923 C	105	105	105 1/2	105	105 1/2
Ind. L. 1923 B	105	105	105 1/2	105	105 1/2
Ind. L. 1927	104	104	105	104	105
Ind. L. Hypotheekb.	69 1/2	69 1/2	69 1/2	69 1/2	69 1/2
Ind. L. Incasso	100	100	100	100	100
Ind. L. N. P. V.	100	100	101	100	101
Ind. L. Stroohoeden Veen	100	100	101	100	101
Ind. L. Tosari	100	100	101	100	101
Ind. L. Gebo	100	100	101	100	101
Ind. L. Mach. fab. Kalimas	100	100	101	100	101
Ind. L. Belg. doll.	100 1/2	100 1/2	101 1/2	100 1/2	101 1/2
Ind. L. Den. Woll. fonds doll.	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2
Ind. L. Denem. in doll.	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2
Ind. L. Fund. Loan Eng.	102	102	102	102	102
Ind. L. Z. W. S. S. Sp. 1925	105	104 1/2	105 1/2	105	104 1/2
Ind. L. Franche Spoor	105	104 1/2	105 1/2	105	104 1/2
Ind. L. Kopenhagen 1908	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2
Ind. L. Parijs	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2
Ind. L. Duitse Kali Syndicaat	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2	106 1/2

De suikermarkt.

Londen en New-York kwamen heden een fractie hooger af. Voor Londen bedroeg de stijging voor enkele termen 3/4, terwijl New-York slechts 1 punt verbeterde. Van de locale markt valt nog steeds weinig te vertellen, daar de markt zoo goed als zakeloos is. Gisterenmiddag werd er nog gedaan 100 tons Superior reddy tegen af f 14 1/2 en 100 tons hoofdsuiker reddy Probolingo op f 13 1/2, terwijl de totaal-omzetten vandaag slechts 200 tons Superior reddy, n.l. 100 tons reddy Semarang op f 14 1/2 en 100 tons reddy Cheribon op f 14 1/2.

Ook in hoofdsuiker was er niets te doen. Er blijft ruim aanbod voor reddy Semarang en Soerabaja op f 13 1/2, maar koopers boden niet hooger dan f 13 1/2. Tot zaken kon men niet komen.

De noteringen voor Superior zijn heden: Ready en Februari Koopers f 14 1/2 Verkoopers f 14 1/2 Maart Koopers f 14 1/2 Verkoopers f 14 1/2

Oogst-1928:

Voor oogst 1928 begint er zoo langzamerhand met meer belangstelling te komen. Voor Superior vroeger V.J.P.-contracten of voor Juni-levering hoofdsuikers zijn er koopers in de markt op f 15 1/2.

De V.J.P.-limiet is nog steeds f 15 1/2. Dit is dus nog te ver uit voor eenige kans op zaken. Vermoedelijk is er in de tweede hand wel op f 15 1/2 levering Juni-Juli Noordkust te krijgen.

Londen Febr. 15 3/4 Maart 15 1/2 Mei 15 1/2 Aug. 15 1/2 Oct. 16 1/2 Dec. 16 1/2

New-York.

Spot Maart 2.51 Maart 2.52 Mei 2.60 Juli 2.68 Sept. 2.76 Dec. 2.83

V.J.P.-verkoopen.

De V.J.P. verkocht uit oogst 1928 aan een Chineeschen exporteur 2000 tons Superieure stroopsuiker op f 16 1/2 per 100 K. G.

Vennootschappen.

Bewilliging is verleend op de wijziging van art. 4 der statuten van de te Batavia gevestigde N.V. „Rubber Cultuur Maatschappij Silalangoeng“.

EFFECTEN-WEEKOVERZICHT.

Van 3 t/m 10 Februari 1928.

De effectenmarkt was gedurende de afgelopen week minder levendig dan de vorige. In geen der rubrieken deden zich dan ook factoren voor om eenig meer leven aan den handel bij te brengen. Slechts de claimhandel en de nieuwe emissies brachten eenig vertier in de markt.

Obligaties.

De 5 pCt.-leeningen werden van 101 1/2 tot 102 verhandeld; slechts 1915 maakte hierop een uitzondering en ging tot 101. De 6 pCt. 1923 D met aanvankelijk aanbod en zaken tot 102, kon einde verslagweek wederom tot 102 1/2 worden afgedaan. De 4 1/2 pCt. 1926 kon in behoortelijke posten worden verhandeld, afwisselend tusschen 98 1/2 en 99 pCt. De beide 6 pCt. doll.-leeningen met een behoorlijk aantal zaken tot 105 1/2 en 105.

Diverse obligaties: De 6 pCt. pandbrieven Javasche Hypotheekbank verhandeld tot 104 1/2, en 105 pCt. Enige postjes 4 pCt. Incassobank gingen voor 70 in andere handen over. De 5 pCt. Credietbank met zaken tot 100 1/2; 5 pCt. Gebo en 5 pCt. Solosche Electr. Mij. beiden gezocht voor 100 1/2 zonder verkoopers; 5 pCt. Banjoemas aangeboden voor 100. De 5 pCt. gemeente Soerabaja 1927 gedaan tot 100 1/2; 6 pCt. Stroohoedenveem gezocht voor 100 met verkoopers tot 101 of een fractie lager.

Buitenlandse obligaties waren genoteerd als volgt:

Aanbod	Vraag	Algemeen
101 1/2	101	101 1/2
100 3/4	100 3/4	100 1/2
103 3/4	—	—
91 3/4	—	—
102	101	101 1/2
105 1/4	104 1/4	—
83 1/4	—	—
105 1/4	—	—
108 1/4	—	—

6 pCt. België	doll.
5 pCt. Denemarken woningfonds	Gld.
5 1/2	doll.
4 pCt. idem	—
4 pCt. Funding Loan Engl. pond sterl.	—
5 pCt. Zwitsersche sporen 1925	fres.
7 pCt. Fransche Sporen	Gld.
4 pCt. Kopenhagen 1910/11	Kr.
7 pCt. Parijs	Gld.
7 pCt. Deutsche Kali Synd. pond sterl.	—

ENORM LACHSUCCESS:

BUSTER KEATON

MILLION-DOLLAR-COMEDY:

„COLLEGE“

„De Gesjochte Student“

Gij weet niet wat lachen is... voordat U COLLEGE gezien hebt...

Maandagavond Buck Jones in „Ten Westen v. Chicago.“

AVOND AAN AVOND, DUIZENDEN
- LACH - LUSTIGEN GENIETEN -

van de ni-nwste

klucht van den

bereemd en.

MET ORKEST - BEGELEIDING

„De man, die nimmer glimlacht“ en toch millioenen
millioenen toeschouwers over heel de wereld doet
brullen en schateren in zijn nieuwsteNog Zaterdag en
Zondagavond

Nog slechts Zaterdag en Zondagavond.
PATSY RUTH MILLER in „ROSE OF THE WORLD“
(Mijn eenige Roos ter Wereld).
De aangrijpendste LIEFDES-geschiedenis, U ooit op het sil-
veren doek verteld.
Een aaneenschakeling van hartroerende en pakkende tafereelen...
Geen opgesmukt verhaal! Geen Reclame-humburg!
„ROSE OF THE WORLD“ is een van die weinige films, die
door haar eenvoudig aangrijpend verhaal uit het dagelijks
leven Jong en Oud zal bekoren.
KOMT ALLEN!!!

Volgende week:
DE DUNCAN SISTERS
Wereldberoemde sterren, in
TOPSY EN EVA (Sneeuwitje en -Aaschepoot).
Vraagt naar onze aardige tekst-programma's.

Zaterdag en Zondagavond met Versterkt Orkest!

Piano - Viool - Klarinet - Oboe - Fagotte.

Vanaf Maandagavond en twee volgende avonden:

ROSITA DE SOHOONE VAN SEVILLA.

EEN UNITED ARTISTS FILM.

Een van die wonderlijke en innemende films van
Werelds meest beroemde actrice

MARY PICKFORD

— SLECHTS VOOR DRIE ENKELE AVONDEN —

en op Algemeen verzoek!!!

GEWONE ENTREE-PRIJZEN.

Binnenkort:

Onze nieuwste Super-film: DOLORES COSTELLO
bekende ster uit „MANON LESCAUT“ en „THE SEABEAST“ in
„DE GROOTSTE FOLTERING“ (The Third Degree)

STADS & KRANGGAN THEATER.

Buitengewoon Groot Programma!!! Let S.V.P. op de vertoonings-datums, prijzen der plaatsen en aanvang der voorstellingen.
DEZE 1,000,000 DOLLAR PRODUCTIE WORDT IN 2 THEATERS VERTOOND.

KRANGGAN THEATER.

v. m. VRIJDAG 10 tot en met
DONDERDAG 16 FEBRUARI

„De Eervolle Lafaard“

(The Patent Leather Kid)

Aanvang der voorstellingen precies ten 6,45 en 9,30 uur n. m.

Prijzen der zitplaatsen:

Gewone prijzen en toeslag

f 0,80

Coupons en toeslag

f 0,60

Leden Kunstkring „SOERABAJA“ en Koninklijke Scherpachutters Genootschap
„KROONPRINS DER NEDERLANDEN“ hebben alleen op MAANDAG 13 dezer REDUCTIE!

STADS THEATER.

Slechts op VRIJDAG 10 en ZATERDAG
11 Febr. Aanvang der voorstellingen 7
en 9,30 uur n.m.

„De Eervolle Lafaard“

(The Patent Leather Kid)

Prijzen der zitplaatsen:

Balcon f 2,40

Loge f 1,80

1e Klasse f 1,20

Coupons met toeslag f 0,80

VANAF ZONDAG 12 FEBRUARI

„EEN VROUW UIT DE WILDERNIS“

Gewone Prijzen.

(THE WILDERNESS WOMAN)

Gewone Prijzen.

ORKEST ONDER LEIDING VAN

JAN NIEUWENHUIS.

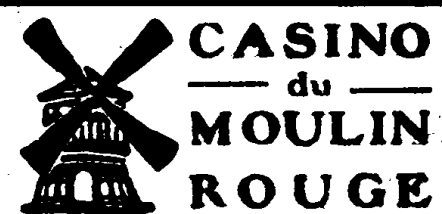
FELIX HELMS.

„DE EERVOLLE LAFKAARD“

(THE PATENT LEATHER KID)

Een verrassende film, die wij U met geestdrift aanbevelen. Een FIRST NATIONAL SUPER SCHLAGER, die een eerste plaats
verdient naast andere groote succeswerken. Naar het beroemde werk van den bekenden schrijver RUPERT HUGHES.
„THE PATENT LEATHER KID“ is een pracht stuk! De tot op heden meest belangrijke gebeurtenis in de geschiedenis der Bioscoopie.

LEEST S. V. P. DE RECENSIE'S VAN DEZE FILM, DOOR ONS OVERAL VERSPREID.

Iederen avond, 9/11 n. m.
CONCERT ARTISTIQUE

10 n.m.

Cabaret voorstelling

Deze week

„Un Bouge à Santiago“

Groot Ballet

Amnerys Jim Pierson

Naughty dance

Leeds Lemar

International Comedy

Rebel Artists

Comique

Dans - Zang - Attractions

ENZ. ENZ.

Entree Vrij.

ZIJT GIJ EEN JONGEN VAN JAN DE WIT?

NEEN?

BLIJF DAN WEG, WANT „Man of Daring“

BEZORGT U KIPPENVEL.

MAAR WANNEER GIJ WERKELIJK EEN

JONGEN VAN JAN DE WIT ZIJT, KOMT

DAN GENIETEN VAN.

„MAN OF DARING“

SIRENE

Heden v/m Zondag
12 FEBRUARI '28

AGENDA

Donderdag 16 Februari 1928

Door het Vendukantoor F.

Wardenaar ten huize van W. F.

Antonio, 2e Dwars Bataviaweg

3, van meubilair, Lipp's piano en

pratende beo.

Vrijdag 17 Februari 1928

Door G. W. Tromp de Haas

& Co. ten huize Palmenlaan 7

van meubilair.

Woensdag 22 Februari 1928

Door het vendu. en commissie-

kantoor A. Molenkamp ten huize

J. Lissen Tegalsarie 19 v/meubilair.

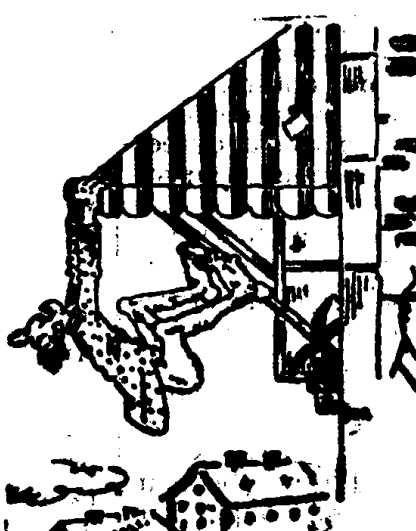
Vrijdag 24 Februari 1928

Door het vendu. en commissie-

kantoor A. Molenkamp ten huize

A. Minderhoud, v. Hoogendorp-

laan 95 van meubilair.

Slaapwandelaar: „Ik kan
dien motorkap maar niet omlaag
krijgen!“

HEDEN VOOR HET LAATST.
MET BLITSORKEST

TWEDE HOOFDFILMS

1e „ONVERSTOORBARE MOED“

EN

2e „WE'RE IN THE NAVY NOW“

Een bijzonder goed programma

Vanaf Zondag 12 Februari en volgende avonden

De historische bekende Paramount-Film

Met Blits-Orkest

„LIEFDES - VLAMMEN“

= (FLAMES) =

ACTIE - SPANNING - ROMANTIEK - HUMOR

J. S. V. VRIJ. NIET LEDEN GEW. PRIJZEN

Zondagmorgen 12 Februari 1928 11 uur

MATINEE EN TEVENS

KINDERVOORSTELLING

„DE VLAG LUITENANT“

J. S. V. vrij. Niet Leden volwassenen

f 1,20

Kinderen f 0,80

SOCIETEIT CONCORDIA

Hoofdstad-fooneel (Dir. H. J. SMIT)

HEDEN AVOND 9,15 precies.

50ste FEEST VOORSTELLING

„TA BOUCHE“

met

POLDI en AGATHE REIFF.

Populaire prijs f 2,—.

MUZIEKHANDEL „OSI“

GEMBLONGAN 18 — SOERABAJA

NIEUW GEOPENDE MUZIEKHANDEL.

speciaal adres voor alle soorten

strijkinstrumenten, Gramophonen,

en

— Populaire muziekstukken —

Uiterst billijke prijzen.

669 f

STADS THEATER

Zaterdag 11 Feb: ten 4,30 uur n. m.

Zondag 12 Feb: 11 v. m.

KINDERVOORSTELLING

Met een gevarieerd programma

f 0,60

Oud en Jong

???

Wie is MIKOSCH ???

Wat doet MIKOSCH ???

MIKOSCH!!! is de beroemde, fijngeestige moppentapper en... heeft een lieve dochter. MIKOSCH danst liefst zijn vurigste CHARDAS, en laat de muziek de schoonste zigeunerliedaren spelen. Maar... wanneer komt MIKOSCH? MIKOSCH komt in het Kranggan Theater!!!

GROOTE REVANCHE BOKSWEDSTRIJD

Zondag-ochtend 12 Februari a.s.

10 uur in het

Orient - Theater

(Bibis) Soerabaja

Hoofdpartij:

P. LAZAR sr.

VERSUS

YOUNG SANTOS.

10 ronden van 2 min.

6 ounce Bokshandschoenen

Voorpartij: M. van INGE (Marinierbokser)

VERSUS

LAZAR Jr.

Verder zullen de Heeren Kuiper en

Drevers een demonstratie geven.

Prijzen der plaatsen. Ring f 4,80

1ste kl. f 3,60 2e kl. f 2,40

Staanplaats f 1,50

laatsbespreken bij het ORIENT THEATER

vanaf 8-1 v.m. en 6-9 n.m. f 0,10 per stoel

MISS RIBOET'S

Malaisch Operette Gezelschap „ORION“

STADSTUIN - THEATER

HEDEN AVOND, ZATERDAG 11 FEBRUARI.

„Aan de OEVERS van den BRANTAS“

Indische roman, nog nimmer alhier vertoond. MISS. RIBOET in de Hoofdrol.

MORGEN AVOND

„HARIA atamistri“ of „De Millioenen van oom John“

MISS RIBOET in de travestierol van den onterfden „Neef“!!!